

חברי הדירקטוריון

זאב גוטמן

יו"ר הדירקטוריון

זלמן שובל

שמואל אשל

משה באואר

עובד בן עוזר

אדיב ברוך

רם הרמלך

פנחס וולובלסקי *

אירה סובל

נורית קראוס

גדעון שובל

* לאחר תאריך המאזן חדל לכהן כחבר דירקטוריון

תוכן העניינים

עיצוב: סטודיו 'שחר שושנה' מקבוצת 'סקורמיו '88'
נדפס בדפוס העיר העתיקה, ירושלים.

דוחות כספיים מאוחדים ביניים

ליום 31 במרץ 2015

5	 דוח הדירקטוריון
55	 סקירת ההנהלה
64	 הצהרת (certification) המנהל הכללי
65	 הצהרת (certification) החשבונאי הראשי
67	 דוח סקירה של רואי החשבון

תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים (לא מבוקרים)

68	 תמצית מאזן מאוחד
69	 תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
70	 תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
71	 תמצית דוח מאוחד על השינויים בהון העצמי
72	 תמצית דוח מאוחד על תזרימי המזומנים
75	 ביאורים לדוחות הכספיים

דו"ח דירקטוריון לאסיפה הכללית של בעלי המניות

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 20 במאי 2015, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק" או "בנק ירושלים") והחברות הבנות שלו לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2015. הדוחות ערוכים על פי הנחיות המפקח על הבנקים, והנתונים מוצגים בסכומים מדווחים. הכללים שיושמו בעריכת דוחות ביניים אלו הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוח השנתי ליום 31 בדצמבר 2014. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוח השנתי של 2014.

חלק ראשון - תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי התאגיד

פעילות התאגיד הבנקאי ותיאור התפתחות עסקיו

הבנק

בנק ירושלים בע"מ נוסד בשנת 1963 כחברה ציבורית, כהגדרתה על פי פקודת החברות נוסח חדש התשמ"ג - 1983, בשם: בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ. בשנת 1992 הנפיק הבנק מניות לציבור והפך בכך לחברה שמנייתה נסחרת בבורסה לניירות ערך בתל אביב. בשנת 1996 שונה שם הבנק לשמו הנוכחי, בנק ירושלים בע"מ. לפרטים בדבר בעלי השליטה בבנק ראה פרק בעלי השליטה בבנק בדוח הדירקטוריון ליום 31 בדצמבר, 2014.

הבנק הינו תאגיד בנקאי, בעל רשיון בנק על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, ופועל כבנק מסחרי החל משנת 1998. הבנק נשען על בסיס לקוחות רחב של משקי בית, תושבי ישראל ותושבי חוץ ופועל בתחומי המשכנתאות, אשראי צרכני, חסכונות ופיקדונות, מימון בניה למגורים, מימון אשראי לרכישת רכב, אשראי מסחרי אחר ופעילות בשוק ההון.

הנהלת הבנק שוכנת בקרית שדה התעופה (איירפורט סיטי). נכון לתאריך פרסום הדו"ח הבנק פועל באמצעות 24 סניפים, הפזורים ברחבי הארץ.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

לבנק תוכנית אסטרטגית אשר במרכזה צמיחה קמעונאית תוך הגדלת בסיס הלקוחות וסל המוצרים והשירותים למשקי בית, תוך גיוון ופיזור תחומי הפעילות הקמעונאיים שלו, דוגמת חשבונות עו"ש, אשראי צרכני ופיקדונות (להלן בדוח זה: "התכנית" או "התכנית האסטרטגית").

על פי התכנית, אסטרטגיית הצמיחה מלווה בהצעת ערך מבדלת ללקוחות תוך פיתוח התמחותו הקמעונאית של הבנק. בבסיסה של התכנית האסטרטגית, הפחתת הסיכון הסיסטמי של הבנק, על-ידי גיוון וגירעון הלקוחות ומקורות ההכנסה המימוניים בדגש על פעילות במגזר משקי הבית, הן בגיוס פיקדונות, והן במתן אשראי ובכלל זה אשראי צרכני.

לצורך הגשמת יעדי התכנית כאמור לעיל פועל הבנק במספר ממדי פעולה שהוגדרו בתכנית האסטרטגית כדלהלן:

- הרחבת פעילותו של הבנק, בדגש על הרחבת הפעילות בתחומי העו"ש, האשראי הצרכני וניירות הערך.
- מעבר לשימוש נרחב באמצעים טכנולוגיים לתקשורת עם הלקוח הכוללים בנקאות רב-ערוצית ואפשרות לפתיחת חשבון פיקדון, וחשבון למתן אשראי באינטרנט, תוך הקטנת התלות בפעילות הסניפים הפיזיים.
- הצעת ערך פיננסית טובה יותר ללקוח, הן בתחום החסכונות והפיקדונות והן בתחומים צרכניים נוספים, העמקת מודעות הצרכנים לדימוי הבנק כבנק תחרותי ויצירתי.
- הרחבת הפעילות והעמקת ההתמחות של הבנק בתחומי ניירות ערך, תוך מינוף היכולות המקצועיות ובסיס הלקוחות שנרכשו על ידי הבנק במיזוג שנעשה בין הבנק וכלל פיננסיים בטוחה בשנת 2013.

הבנק נמצא במהלך הדרגתי שמטרתו גיוס של חשבונות עו"ש בקרב משקי הבית (חשבונות פרטיים). הבנק התחיל במהלך גיוס של עשרות אלפי חשבונות חדשים מקרב לקוחות קיימים וחדשים כאחד בשנים הקרובות. לשם כך גיבש הבנק הצעת ערך הכוללת פטור גורף מעמלות עו"ש ליחידים תושבי ישראל.

חשבון העו"ש נחשב למוצר עוגן ולפיכך ההתרחבות בתחום חשבונות העו"ש צפויה לתרום להפחתת סיכויי האשראי על ידי העמקת הקשר עם הלקוחות וגיוון המוצרים הבנקאים. כמו כן, היא צפויה לאפשר לבנק להרחיב לאורך זמן את בסיס הלקוחותיו. הגדלת הרווחיות צפויה להיות מושגת בעקבות מכירת המוצרים הנלווים.

מטרת הבנק היא לשרת את הלקוחות תוך שמירה על בסיס עלויות צר ומיטבי ולכן פותח קונספט של סניף וידאו שיכול לשרת כ- 3,000 לקוחות, הסניף מאויש על ידי עובד או שניים במשמרת ונשען על טכנולוגיה המאפשרת שיחת וידאו בין הלקוח לבנקאי מתמחה במוקד הטלפוני.

בתחום האשראי הצרכני, ממשיך הבנק בהתאם לתכנית האסטרטגית שלו את המהלך אשר החל בשנת 2010, למתן אשראי צרכני ללקוחות הבנק וללקוחות חדשים, הנמנים על מגזר משקי הבית. מהלך זה מביא בהדרגה לפיזור ולגירעון תיק האשראי של הבנק אשר מרוכז במשכנתאות. מאז שנת 2010 ניתן האשראי הצרכני להיקף נרחב של לקוחות. הדירקטוריון והנהלה המשיכו לעקוב אחר תהליך חיתום האשראי הצרכני ובכלל זה שיפור מודלי החיתום וביצוע תהליך מתמשך של הפקת לקחים. בשנה האחרונה המשיך היקף התיק והלווים לגדול תוך שיפור באיכות חיתום האשראי. הבנק רואה בתחום זה מנוע צמיחה משמעותי לרווחיו.

בסוף שנת 2014 לאור השינויים התומכים בסביבה הרגולטורית השיק הבנק אפשרות לפתיחת חשבון באינטרנט לצורך קבלת הלוואה ללקוחות חדשים ללא צורך הגעה לסניף. הבנק רואה באפיק זה מנוע צמיחה חשוב להתפתחותו ללא צורך בהגדלה משמעותית של פריסת הסניפים פיזית.

הבנק שם דגש רב על חיזוק מערך הפיקוח והבקרה, בשלושת מעגלי הבקרה. לפרטים ראה להלן בפרק הסיכונים ודרכי ניהולם.

הבנק ממשיך בפעילות העסקית בתחום לווית פרויקטים ובניה וזאת תוך בחינה שמרנית של רווחיות העסקאות, ושילוב גופים מוסדיים בשיתוף פעולה לפיזור סיכון האשראי בעסקאות גדולות, תוך בחינה שוטפת של מצב שוק הנדל"ן.

השינוי בהגדרת ליבת הפעילות של הבנק וההרחבה של נקודות המגע עם הלקוח ושל היצע השירותים הקמעונאיים מלווים בבחינה קפדנית על ידי הבנק של השינויים בפרופיל הסיכונים הנגזר ממאפייני הפעילות החדשים ובהקצאות ההון הנדרשות להלימת הסיכונים האמורים.

תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם.

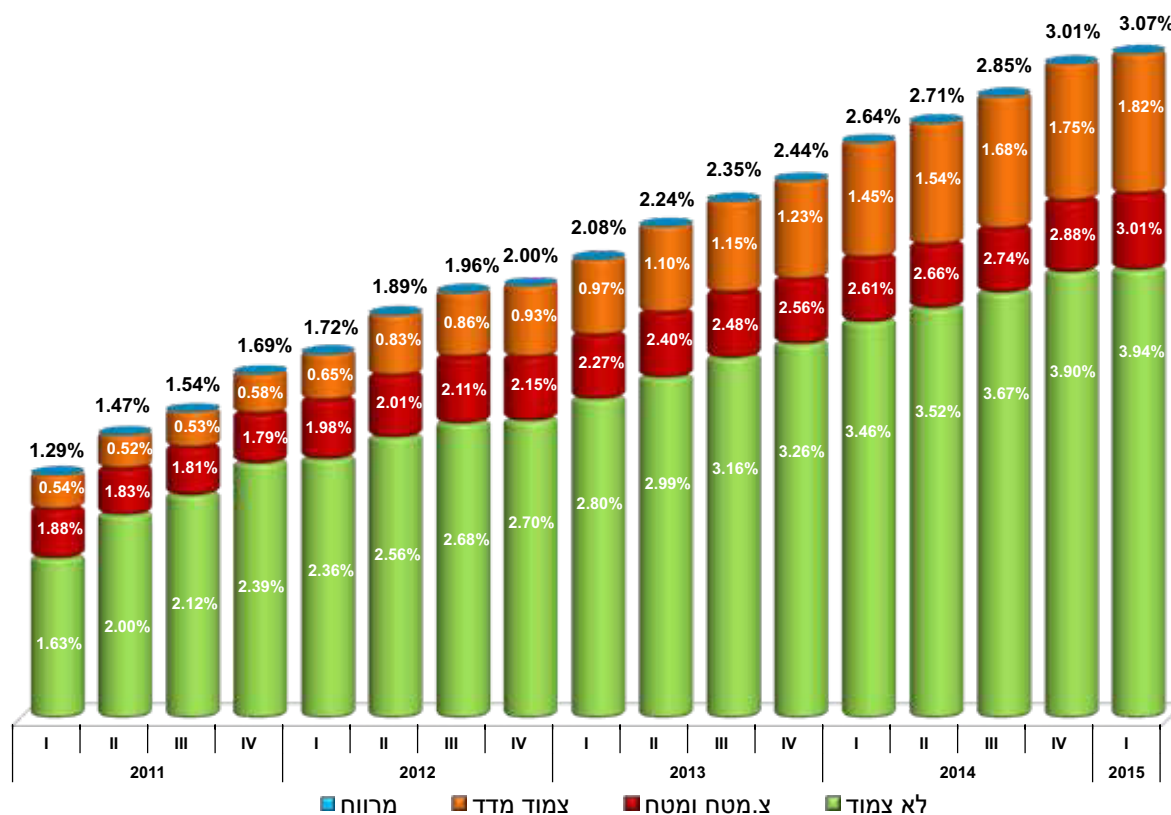
התפתחויות בסעיפי רווח והפסד

הרווח הנקי הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של 2015 ב- 17.7 מיליוני ש"ח, לעומת 19.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (ולעומת 14.9 מיליוני ש"ח בנטרול הכנסה בסיום תהליך גביית חוב עבר בסך 8.0 מיליוני ש"ח ולפני השפעת המס) אשר נרשמה בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע הייתה 9.8% לעומת 11.8% בתקופה המקבילה אשתקד (ולעומת 9.0% בנטרול ההכנסה בסיום תהליך גביית חוב עבר).

הכנסות ריבית, נטו בשלושת החודשים הראשונים של 2015 הסתכמו ב- 79.7 מיליוני ש"ח, לעומת 75.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - גידול של כ- 6%. הגידול נובע מהמשך שיפור במרווחים, מגידול ביתרת האשראי הצרכני וכן מהוזלת עלות גיוס המקורות.

להלן נתוני מרווח האשראי - ממוצע רבעוני בשנים 2011-2015 (במיליוני ש"ח).

ההוצאות בגין הפסדי אשראי בשלושת החודשים הראשונים של 2015 הסתכמו בכ- 5.0 מיליוני ש"ח, לעומת הכנסות של כ- 0.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (ולעומת הוצאות בסך 7.3 בנטרול הכנסה בסיום תהליך גביית חוב עבר בסך 8.0 מיליוני ש"ח אשר נרשמה בתקופה המקבילה אשתקד).

יחס ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה הנסקרת על בסיס שנתי לסך האשראי לציבור נטו (כולל סיכון אשראי חוץ מאזני) הינו 0.21%, לעומת 0.30% בתקופה המקבילה אשתקד (בנטרול ההכנסה בסיום תהליך גביית חוב עבר).

הכנסות מימון שאינן מריבית בשלושת החודשים הראשונים של 2015 הסתכמו בסך 2.7 מיליוני ש"ח, לעומת 3.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

העמלות בשלושת החודשים הראשונים של 2015 הסתכמו ב- 37.4 מיליוני ש"ח, לעומת 29.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול בסך 7.1 מיליוני ש"ח נובע מגידול בעמלות בגין פעילות בניירות ערך.

הכנסות אחרות בשלושת החודשים הראשונים של 2015 הסתכמו ב- 2.9 מיליוני ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות והאחרות בשלושת החודשים הראשונים של 2015 הסתכמו ב- 91.1 מיליוני ש"ח, לעומת 81.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - גידול של כ- 11%. הגידול נובע בעיקר מגידול בהוצאות השכר וכן מגידול בהוצאות פחת ומיחשוב וזאת על רקע השפעת יישום התכנית האסטרטגית של הבנק.

הוצאות השכר בשלושת החודשים הראשונים של 2015 הסתכמו ב- 43.1 מיליוני ש"ח לעומת 39.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בעיקרו נובע מעלות תגמול משתנה.

ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות בשלושת החודשים הראשונים של 2015 בסך של 8.9 מיליוני ש"ח לעומת 10.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בעיקרו נובע מקיטון ברווח לפני מיסים.

התפתחויות בסעיפי רווח כולל אחר

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו (לאחר השפעת המס) הסתכמו ברווח של כ-0.7 מיליוני ש"ח לעומת הפסד של 0.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים (לאחר השפעת המס) הסתכמו בהפסד של 1.1 מיליוני ש"ח לעומת הפסד של 0.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההתפתחויות בסעיפי המאזן

סך כל המאזן ליום 31 במרץ 2015, הסתכם ב- 13,823 מיליוני ש"ח, לעומת 14,077 מיליוני ש"ח בתום שנת 2014, קיטון של כ- 2%.

יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים ליום 31 במרץ 2015, הסתכמה ב-3,161 מיליוני ש"ח, לעומת 3,278 מיליוני ש"ח בתום שנת 2014 קיטון של כ- 4%.

יתרת ניירות הערך ליום 31 במרץ 2015, הסתכמה ב- 793 מיליוני ש"ח, לעומת 880 מיליוני ש"ח בתום שנת 2014, קיטון של כ-10%.

להלן הרכב תיק ניירות הערך:

אחוז מתוך תיק ניירות הערך ליום 31 במרץ 2015	יתרות ליום		מיליוני ש"ח
	31 בדצמבר 2014	31 במרץ 2015	
92%	854	728	אגרות חוב ממשלתיות ישראליות
5%	10	40	אגרות חוב בנקאיות ישראליות
3%	16	25	אגרות חוב קונצרניות ואחרות ישראליות
100%	880	793	סה"כ ניירות ערך

יתרת האשראי לציבור נטו, הסתכמה ליום 31 במרץ 2015, ב- 9,521 מיליוני ש"ח, לעומת 9,567 מיליוני ש"ח בתום שנת 2014.

להלן טבלת נתוני ביצוע אשראי קמעונאי:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ			
	2014	2015	
שינוי ב-%	מיליוני ש"ח		
1%	274	276	ביצועי אשראי לדיור
32%	26	35	מיחזור הלוואות לדיור
4%	300	311	סה"כ אשראי לדיור (כולל מיחזורים)
(13%)	201	174	ביצועי אשראי צרכני ורכב (כולל כרטיסי אשראי ועו"ש*)
(3%)	501	485	סה"כ ביצוע אשראי קמעונאי

(*) צבירה נטו של יתרות עו"ש וכרטיסי אשראי במהלך התקופה.

יתרת פיקדונות הציבור הסתכמה ביום 31 במרץ 2015, ב- 11,125 מיליוני ש"ח, לעומת 10,977 מיליוני ש"ח בתום שנת 2014, גידול של כ- 1%.

יתרת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים הסתכמה ביום 31 במרץ 2015 ב- 1,421 מיליוני ש"ח (מזה - יתרת כתבי התחייבות נדחים בסך של 478 מיליוני ש"ח) לעומת 1,503 מיליוני ש"ח בתום שנת 2014 (מזה - יתרת כתבי התחייבות נדחים בסך של 482 מיליוני ש"ח). הקיטון נובע מפירעונות שוטפים של אגרות חוב.

סך הכול יתרת פיקדונות הציבור, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים הסתכמו ביום 31 במרץ 2015, ב-12,546 מיליוני ש"ח לעומת 12,480 מיליוני ש"ח בתום שנת 2014.

יתרת ניירות ערך שהושאלו הסתכמו ביום 31 במרץ 2015, בכ- 246 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 583 מיליוני ש"ח בתום שנת 2014.

ההתפתחויות בשיעורי הכנסות והוצאות

להלן פערי הריבית של נכסי הבנק הנושאים ריבית אל מול התחייבויות הבנק במגזרי ההצמדה השונים:

לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ		
2014	2015	
2.48%	2.77%	לא צמוד
2.11%	1.87%	צמוד למדד
2.32%	2.19%	מט"ח וצמוד מט"ח
2.38%	2.57%	סך הכול

הגידול בפערי הריבית במגזר הלא צמוד נובע בעיקר משיפור הרווחיות באשראי לדיור, מגידול בתיק האשראי הצרכני ושיפור בתמחיל המקורות מול השימושים.

הקיטון בפערי הריבית במגזר הצמוד מדד נובע בעיקר מירידה במדד המחירים לצרכן ברבעון הראשון של השנה.

לפירוט נרחב ראה תוספת א' בסקירת ההנהלה.

אירועים מהותיים בתקופת הדוח

1. בתקופת הדוח חילק הבנק דיבידנד בסך כולל של 4.5 מיליוני ש"ח לפרטים ראה להלן בפרק השקעות בהון התאגיד הבנקאי ועסקאות במניותיו.
2. ביום 16 בדצמבר 2014 הציע בנק ירושלים לבנק דקסיה מתווה עסקה לרכישת כל מניות בנק דקסיה. ביום 26 באפריל 2015 התקבל בבנק ירושלים מכתב מבנק דקסיה שבו החליט שלא להיענות להצעת בנק ירושלים.
ביום 12 במאי 2015 דן דירקטוריון הבנק בתשובת בנק דקסיה והחליט כי הצעת בנק ירושלים תישאר בתוקף בשלב זה. בהתאם, הוציא הבנק ביום 13 במאי 2015 מכתב תשובה לבנק דקסיה, בו מודיע הבנק לבנק דקסיה כי הצעתו נותרת בשלב זה בתוקף וחוזר ומציע לקיים דיאלוג ענייני ורציני לגבי ההצעה האמורה. כמו כן, אישר דירקטוריון הבנק ביום 12 במאי 2015 את התקשרות הבנק במזכר הבנות בלתי מחייב עם קרן השקעות אמריקאית, לפיה הביעה הקרן נכונות לשקול להתחייב לרכוש 15%-20% ממניות בנק ירושלים לאחר השלמת העסקה לרכישת מניות בנק דקסיה, ככל שעסקה זו תושלם בהתאם להצעה (כמובן בכפוף לקבלת היתר החזקה מבנק ישראל).
3. בעקבות פניית הפיקוח על הבנקים, לרבות מכתבם מיום 24 לפברואר 2015, קיים הדירקטוריון בישיבתו מיום 25 לפברואר 2015, דיון חוזר בקשר להחלטתו מיום 14 לאוגוסט 2014 לאישור תנאי הכהונה וההעסקה של מנכ"ל הבנק, זאת על אף שהבנק בדעה כי החלטת הדירקטוריון הקודמת נתקבלה כדיון, ואף קיבל חוות דעת משפטית התומכת בעמדתו זו. בדיון החוזר הנ"ל, התייחס הדירקטוריון, בין היתר, להחלטת האסיפה הכללית מיום 20 ביולי 2014, שלא אישרה את תנאי הכהונה וההעסקה של המנכ"ל בהיעדר רוב מקרב בעלי מניות המיעוט (49.38% הצביעו בעד, קרי חסרו 0.62%). בדיון החוזר, החליט הדירקטוריון, כי התקיימו במקרה זה התנאים המנויים בחוק החברות תשנ"ט-1999, לאישור תנאי הכהונה וההעסקה הנ"ל של המנכ"ל, ועל יסוד נימוקים מפורטים, ולאחר שבחן, בין השאר, את החלטת האסיפה הכללית, אישר מחדש את תנאי הכהונה וההעסקה של המנכ"ל.

אירועים לאחר תאריך המאזן

1. ביום 30 באפריל 2015 הודיע מר אוריאל פז, מנכ"ל הבנק על כוונתו לסיים את כהונתו כמנכ"ל הבנק, וזאת לאחר כהונה של כחמש שנים בתפקיד זה. מועד סיום כהונתו של מר פז כמנכ"ל הבנק הינו ביום 31 באוקטובר 2015, אלא אם יקבע הבנק מועד מוקדם יותר.
2. לפרטים אודות דירוג התחייבויות הבנק על ידי חברת הדירוג Standard & Poor's Maalot ראה להלן בפרק גיוס מקורות המימון.
3. ביום 17 במאי 2015, מכר הבנק לציבור את כל אחזקותיו באג"ח סדרה ח' של חברת "ירושלים מימון והנפקות בע"מ" (חברה בבעלות מלאה של הבנק) בעג. כולל של 151,060 אלפי ש"ח.

פרטים על חברות מוחזקות עיקריות

לפרטים על חברות מוחזקות עיקריות ראה ביאור 7 (עמוד 216) לדוחות הכספיים לשנת 2014.

נתונים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים

נתונים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים של הבנק ופרטים אחרים שפורסמו בדוח הדירקטוריון מצורפים בנספח לדוח הדירקטוריון.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות ידועות מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו, במידה ונכללו, במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים חריגים, כגון: שינויים קיצוניים בשיעורי הריבית, פיחות/ תיסוף המטבע והאינפלציה וכן אירועים מדיניים/ביטחוניים בלתי צפויים אשר יכולים לשנות את התנהגות הציבור הן מההיבט של היקף לקיחת האשראי, פירעונו המוקדם, מיחזורו או קשיים בפירעונו השוטף בכל מגזרי הפעילות של הבנק והן מההיבט של יכולת גיוס המקורות. כמו כן, שינויים ברגולציה או בהוראות חקיקה, הוראות גורמי פיקוח והתנהגות מתחרים עשויים להשפיע על פעילות הבנק.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "צפוי", "עשוי", "עלול", "הערכה" וביטויים דומים להם.

ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים בין היתר:

- מיזוגים ורכישות במערכת הבנקאית והשפעתם על מבנה התחרות בענף.
- השפעת שינויים בהוראות רגולטוריות על טעמי הלקוחות ו/או על היקף הפעילות במערכת הבנקאית ומבנה התחרות בה ו/או על רווחיות הבנק.
- יכולת התממשות של תכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו.
- תגובות לא חזויות של גורמים נוספים (לקוחות, מתחרים ועוד) הפועלים בסביבה העסקית של הבנק.
- התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק.
- תוצאות אפשריות של הליכים משפטיים.
- שינוי בטעמי הצרכנים ו/או בהתנהגותם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על הערכות מקצועיות של הבנק, על תחזיות מאקרו כלכליות של חזאים בדבר מצב המשק והסביבה העסקית, על פרסומים והערכות של גורמים בענף ועל ניתוחים סטטיסטיים שעורך הבנק לגבי התנהגות לקוחותיו.

האמור משקף את נקודת המבט של הבנק והחברות הבנות שלו במועד עריכת הדוחות הכספיים בנוגע לאירועים עתידיים, המבוססת על הערכות שאינן ודאיות. מנתונים והערכות אלה נגזרות הערכות הבנק והחברות הבנות שלו והתכניות העסקיות שלהם. כאמור לעיל התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי ולהשליך על התממשות התכניות העסקיות או להביא לשינוי בתכניות אלה.

השקעות בהון התאגיד הבנקאי ועסקאות במניותיו

ההון העצמי

ההון העצמי של הבנק ליום 31 במרץ 2015, הסתכם ב- 757.7 מיליוני ש"ח, לעומת 744.9 מיליוני ש"ח בתום שנת 2014. עיקר הגידול נובע מרווח נקי בסך של כ- 17.7 מיליוני ש"ח שנרשם ברבעון הראשון של השנה. לפירוט בדבר שינויים בהון העצמי ראה להלן, דוח על השינויים בהון העצמי. לעניין יעדי ההון תחת הוראות באזל ראה להלן בפרק הלימות הון אשר בפרק הסיכונים ודרכי ניהולם. הבנק בוחן את צרכי ההון שלו, במסגרת תכנית העבודה השנתית של הבנק, ובהתאם להנחיות בנק ישראל בהתאם ליישום הוראות באזל III ובהתאם להתפתחויות במהלך העסקים השוטף. יחס הון הליבה לרכיבי סיכון עמד על 9.8% לעומת 9.7% בסוף שנת 2014. יחס זה גבוה מיחס ההון המזערי הנדרש על פי הוראות המפקח על הבנקים.

חלוקת דיבידנדים

ביום 25 הפברואר 2015, החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד ביניים במזומן בסך של 4.5 מיליוני ש"ח (ברוטו) על בסיס יתרת עודפי הבנק. הדיבידנד שולם ביום 22 במרץ 2015, לבעלי המניות אשר החזיקו במניות הבנק ביום 8 במרץ 2015 (המועד הקובע).

להלן מידע לגבי ירידת הערך של אגרות חוב זמינות למכירה (ממשלתיות, בנקאיות וקונצרניות) שנרשמה לקרן ההונית בחלוקה לטווחים של משך הזמן ושיעור הירידה:

שיעור ירידת ערך לתאריך הדוח הכספי	סכום ירידת ערך (במיליוני ש"ח)					
	משך הזמן בו השווי ההוגן של הנכס היה נמוך מעלותו		סה"כ ירידת ערך ליום			
	עד 6 חודשים	6-9 חודשים	9-12 חודשים	מעל 12 חודשים	31 במרץ 2015	31 בדצמבר 2014
עד 20%	-	-	0.1	-	0.1	1.0
20%-40%	-	-	-	-	-	-
מעל 40%	-	-	-	-	-	-
סה"כ	-	-	0.1	-	0.1	1.0

התפתחויות עיקריות בסביבה העסקית

כללי

ברבעון הראשון של השנה עלה יצוא הסחורות (ללא יהלומים, אניות ומטוסים) בשיעור של 11.6%, וכן חלה עלייה של כ-11.4% ביבוא הסחורות. מדד המכירות ברשתות השיווק עלה ב-2.6% וסך כל הרכישות בכרטיסי אשראי עלה ב-3.3%. כמו כן, בחודשים דצמבר 2014 - ינואר 2015, חלה עלייה במדד הפדיון הכללי (למעט יהלומים) בשיעור שנתי של 4.4%. תחזית צמיחת המשק עומדת על כ-3.2% וכ-3.5% לשנת 2015 ו-2016 בהתאמה. שיעור האבטלה בישראל לרבעון הראשון של שנת 2015 עמד על 5.4%, לעומת שיעור של 5.6% ברבעון הרביעי של שנת 2014. המדד המשולב ברבעון הראשון עלה בקצב של 0.9%, לעומת עליה של 0.6% בתקופה המקבילה אשתקד.

אינפלציה ושער חליפין

ברבעון הראשון של שנת 2015 ירד מדד המחירים לצרכן בשיעור של 1.3%, לעומת ירידה של 0.5% בתקופה המקבילה אשתקד. המדד ללא פירות וירקות ירד ב-1.3%, המדד ללא דיור ירד ב-1.6% והמדד ללא אנרגיה ירד ב-0.9%. בשנים עשר החודשים האחרונים (מרץ 2015 לעומת מרץ 2014), המדד הכללי ירד באחוז אחד. שער הדולר ברבעון הראשון רשם עליה של 2.3% ושער האירו ירד ב-9.5%.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטרית

בחודש מרץ הוריד בנק ישראל את הריבית ב-0.15% וכיום עומד שיעור הריבית על 0.1%. במהלך הרבעון הראשון הסתכם הגרעון הממשלתי לסך של כ-1.2 מיליארד ש"ח. לעומת גרעון של כ-2.5 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

שוק ההון והכספים

במהלך הרבעון הראשון של השנה נרשמה מגמה חיובית בשווקים. המחזור היומי הממוצע במניות במהלך הרבעון הראשון עמד על 1.4 מיליארד שקלים, עליה של כ-21% לעומת המחזור הממוצע של שנת 2014. במהלך הרבעון גויסו בשוק המניות כ-2.1 מיליארד שקלים, ירידה של כ-48% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. וכן, הונפקו אג"ח ממשלתיות בסכום של 10.4 מיליארד שקלים, ירידה של כ-27% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. במהלך הרבעון הראשון מדד ת"א 25 רשם עלייה של כ-10.9% ומדד ת"א 100 רשם עלייה של כ-9.9%. מדד איגרות החוב הממשלתיות רשם עלייה של כ-4.2%.

ענף הבניה

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2015 נמכרו 7,660 דירות חדשות, עליה של כ-26% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בחלוקה לפי מחוזות נרשמה עליה במספר הדירות החדשות שנמכרו: במחוז הצפון כ-70%, במחוז ירושלים כ-39%, במחוז המרכז כ-24%, במחוז תל-אביב כ-22%, במחוז הדרום כ-13% ובמחוז חיפה כ-7%. מספר הדירות החדשות שנותרו למכירה בסוף מרץ 2015 עמד על 25,490 דירות חדשות ירידה של כ-8% לעומת סוף נובמבר 2014.

ענף הרכב

ברבעון הראשון של 2015 נמסרו כ-80 אלף רכבים חדשים, עלייה של 10.5% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות

הפעילויות העיקריות

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2015 המשיך הבנק במימוש תוכניתו העסקית.

הבנק פועל באמצעות מטה הבנק, סניפי הבנק וחברות בנות. מגזרי הפעילות של הבנק סווגו בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים לפי סוגי הלקוחות הנכללים בכל אחד מהמגזרים ואינם תואמים בהכרח את המבנה הארגוני של הבנק. הבנק פועל ומספק מגוון שירותים בנקאיים בארבעה מגזרי פעילות עיקריים:

- מגזר משקי הבית - לקוחות המגזר הינם משקי בית ועסקים קטנים שלהם סממני פעילות של משקי בית.
- מגזר בנקאות פרטית - לקוחות המגזר הינם לקוחות בעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה, אשר השירותים להם ניתנים באמצעות סניף המתמחה בבנקאות פרטית בעיקר לתושבי חוץ (רובם מארצות צפון-אמריקה, אנגליה וצרפת).
- מגזר עסקי - לקוחות המגזר הינם חברות בניה, קבלנים וחברות נדל"ן, לקוחות עסקיים, תאגידים ועמותות.
- מגזר ניהול פיננסי - המגזר כולל את ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק והפוזיציות, ניהול תיק הנוסטרו של הבנק, פעילות מול בנקים בארץ ובחו"ל ומול בנק ישראל, וכן ביצוע עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים.

פירוט בקשר לתוצאות הפעילות לפי מגזרי פעילות, ההכנסות והרווח הנקי, ראו בביאור 13- מגזרי פעילות לתמצית הדוחות הכספיים.

פעילות הבנק בתחום גיוס המקורות מהציבור מרוכזת בחטיבה הפיננסית. בשל העובדה כי פעילות זו נוגעת לכלל מגזרי הפעילות של הבנק וכי לתחום זה מאפיינים ייחודיים וחוצי מגזרי פעילות, תתואר פעילות זו במרכז בפרק "גיוס מקורות המימון" ולא בכלל מגזר בנפרד.

מגזר משקי בית

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר משקי הבית:

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ							
2014				2015			
סה"כ	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	משכנתאות	סה"כ	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	משכנתאות
במיליוני שקלים חדשים							
הכנסות ריבית, נטו							
53.9	-	22.9	31.0	61.5	-	28.8	32.7
מחיצוניים							
1.5	-	0.8	0.7	0.7	-	0.3	0.4
הכנסות ריבית, נטו							
55.4	-	23.7	31.7	62.2	-	29.1	33.1
הכנסות שאינן מריבית							
20.0	10.5	2.3	7.2	24.3	14.5	2.9	6.9
סה"כ הכנסות (לפני הפסדי אשראי)							
75.4	10.5	26.0	38.9	86.5	14.5	32.0	40.0
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
(8.4)	-	(8.1)	(0.3)	(7.0)	-	(9.1)	2.1
הוצאות ישירות							
(19.0)	(5.2)	(10.0)	(3.8)	(17.7)	(5.1)	(8.3)	(4.3)
רווח נקי (לפני העמסת הוצאות עקיפות)							
29.9	3.3	4.9	21.7	41.0	6.2	9.7	25.1
רווח נקי (הפסד) (לאחר העמסת הוצאות עקיפות)							
3.6	(1.7)	(10.1)	15.4	6.4	(0.1)	(8.6)	15.1

* סווג מחדש

הכנסות מגזר זה מהוות כ- 70% מכלל הכנסות הבנק והוצאות מגזר זה מהוות כ- 76% מכלל הוצאות הבנק (מזה הוצאות ישירות כ- 19% והוצאות עקיפות כ- 57%).

ברבעון הראשון של השנה נרשם רווח במגזר פעילות זה בסך 6.4 מיליוני ש"ח אל מול רווח בסך 3.6 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

בפעילות המשכנתאות נרשמה עליה בהכנסות ריבית נטו, בעקבות עליה במרווחים. כמו כן, נרשם בפעילות זו קיטון בגין הפסדי אשראי בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד, הנובע מגבייה בקבוצות העומקים הגבוהות.

גם בפעילות הבנקאות והפיננסים נרשמה עליה בהכנסות ריבית בעקבות גידול במרווח וביתרות האשראי הצרכני. בתקופת הדוח נרשם גידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי בפעילות זו, בעיקר בשל שינויים בשיעורי ההפרשה לאשראי צרכני.

בפעילות שוק ההון נרשם גידול בהכנסות שאינן מריבית.

לפרטים בנוגע לסביבה העסקית המאקרו כלכלית ברבעון הראשון של השנה ראה בפרק "התפתחויות עיקריות".

מגבלות חקיקה, תקינה, הנחיות וחוזרים של המפקח על הבנקים ואילוצים מיוחדים

הבנק בכלל ומגזר משקי הבית, בפרט, פועלים במסגרת חוקים, תקנות, הנחיות רגולטוריות והוראות, המוחלות על הבנקים על-ידי גופי חקיקה ופיקוח לרבות, הפיקוח על הבנקים, רשות ניירות הערך, הממונה על ההגבלים העסקיים והממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר.

להלן פירוט לגבי עדכוני חקיקה והוראות רגולטוריות בנושאים הקשורים למתן שירותים בנקאיים למשקי בית:

חקיקה אמריקאית

בשנת 2011 נחקק בארה"ב חוק ה- (The Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA) לפיו יידרשו המוסדות הפיננסיים בעולם לזהות את כל לקוחותיהם האמריקאים ולהעביר דיווח לגבי נתוני לקוחות אלו למס הכנסה האמריקאי (ה-IRS). בחודש ינואר 2013, התפרסם הנוסח הסופי של התקנות המסדירות את הנושא ואשר נכנסו לתוקף בשנת 2014.

ביום 6 באפריל 2014 פרסם המפקח על הבנקים הנחיה לתאגידי הבנקאיים לפיה הם נדרשים להמשיך בהיערכותם ליישום הוראות ה-FATCA, בין אם יחתם הסכם עם מדינת ישראל ובין אם לאו, לרבות רישום הבנק בפורטל הייעודי של ה-IRS. כמו כן, על פי החוזר נדרשים הבנקים למנות אחראי ולהקים צוות עבודה ייעודי לנושא זה, וכן לקבוע מדיניות ונהלים ליישום הוראות ה-FATCA.

הבנק נערך ליישומן של הוראות החוק והוראות המפקח על הבנקים כחלק מהיערכותו הנמשכת ליישום החוק, ובכלל זה נרשם הבנק באתר ה-IRS. ביום 1 ביולי 2014 נחתם הסכם בין מדינת ישראל לבין משרד האוצר האמריקאי ליישום הוראות ה-FATCA אשר יסדיר העברת מידע לגבי חשבונות המוחזקים בישראל על ידי אזרחי או תושבי ארצות הברית לרשויות המס בארצות הברית, באמצעות רשות המיסים בישראל.

הבנק נערך להעברת המידע לרשויות המיסים בישראל כפי שידרש.

בהתאם למדיניות הבנק, הבנק נמנע ממתן כל ייעוץ או סיוע בנושא מיסוי, ובכלל זה יעוץ הקשור לאופן זיהוי החשבון כאמריקאי או בקשר עם מיסוי אמריקאי, ובכלל זה כל עצה בנוגע ל-FATCA.

נכון למועד הדוח, אין ביכולתו של הבנק להעריך את השפעת החקיקה האמורה על פעילותו.

כמו כן, לאור החקיקה הקיימת בארה"ב, מוסדות פיננסיים שאינם בעלי רישיון אמריקאי מתאים, מנועים מלתת את מגוון השירותים בניירות ערך ללקוחות שהינם תושבי ארה"ב. לפיכך, נדרש בנק ירושלים לתת שירותים בניירות ערך ללקוחותיו שהינם תושבי ארה"ב רק במגבלות החקיקה האמריקאית בנושא זה.

חוזר הפיקוח בנושא חובת יידוע הלקוח אודות פערי ריביות

ביום 15 בינואר 2015 פירסם המפקח על הבנקים חוזר המדגיש כי אי מתן מידע ללקוח המצוי ביתרת חובה, המבקש להפקיד כספים בפיקדון באמצעות הוראות קבע, אודות הפער הקיים בין הריביות המשולמות על הפיקדון לבין הריביות הנגבות בגין יתרת החובה בחשבון, עלול להיחשב בנסיבות מסוימות כהטעיית הלקוח. לפיכך, נדרשים הבנקים לפעול כדלהלן:

- א. לגבי לקוחות שמבקשים להפקיד כספים בפיקדון בעת שהם מצויים ביתרת חובה - יש להקפיד על מתן מידע ללקוח אודות פערי הריביות כאמור, טרם הפקדת הכספים בפיקדון.
 - ב. לגבי לקוחות שנכון למועד המכתב מצויים ביתרת חובה ואשר במקביל מפקידים כספים בפיקדון באמצעות הוראות קבע - יש לפנות אליהם בכתב ולהציג להם את שיעור הריבית המשולם על הפיקדון, את שיעור הריבית הנגבה בגין יתרת החובה בחשבון, וכן את פער הריביות בין השניים, כשהריביות מעודכנות למועד משלוח המכתב.
 - ג. לא לבצע פניות יזומות ללקוחות המצויים ביתרת חובה, בהצעה להפקיד כספים בפיקדון.
- הבנק יישם את הוראות החוזר.

מכתב המפקח על הבנקים בנושא ניהול סיכונים הנובעים מפעילות חוצת גבולות של לקוחות (cross-border)

ביום 16 במרץ 2015 פרסם המפקח על הבנקים מכתב בנושא ניהול סיכונים הנובעים מפעילות חוצת גבולות של לקוחות. המכתב פורסם על רקע חקיקת ה-FATCA ועל רקע תקינת ארגון ה-OECD, המחילים סטנדרטים לחילופי מידע בין-מדינתיים בנושאי מס והמטילים ו/או עתידים להטיל חובות שונות על מוסדות פיננסיים ברחבי העולם, הכוללים בין היתר חובות של בדיקות נאותות וחובות דיווח, וכן על רקע אימוץ הסטנדרטים האמורים ע"י מדינת ישראל.

עיקרי ההוראה הינם כדלקמן:

1. דירקטוריון התאגיד הבנקאי נדרש לבחון ולעדכן את מדיניותו, וכן לוודא כי ההנהלה מעדכנת בהתאמה את נהליה ואת הבקורות ביחס לסיכונים הגלומים בפעילות חוצת גבולות של לקוחות התאגיד הבנקאי בדגש על חבויות מס מחוץ למדינה בה נפתח החשבון, בין אם הלקוח תושב באותה מדינה ובין אם לאו, בגישה מבוססת סיכון, תוך התייחסות לנקודות המפורטות במכתב.
 2. במתן שירותים בנקאיים ללקוחות שחלות עליהם הוראות ה-FATCA, על התאגידים הבנקאיים לפעול ליישומן בהמשך לאמור במכתב המפקח מיום 6 באפריל 2014.
 3. סירוב להעניק שירותים בנקאיים בחשבון קיים, וכן סירוב לפתוח חשבון, ללקוח אשר אינו משתף פעולה עם התאגיד הבנקאי באופן שנדרש ליישום מדיניותו של התאגיד ונהליו לעניין סיכון Cross Border, ייחשב כסירוב סביר לעניין חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981.
- תחולת החוזר ביום פרסומו, ובמקביל נדרש הבנק להשלים את טיוב מסמכי הלקוחות נשוא החוזר עד תום 2016 (ולקוחות שסווגו כ"סיכון גבוה" עד תום 2015).
- הבנק פועל ליישום הוראות המפקח.

מכתב המפקח על הבנקים בנושא סיכונים הכרוכים בהתקשרות עם גורמים מוכרזים ברשימת הסנקציות הבינלאומיות בקשר עם המשבר באוקראינה

ביום 23 במרץ 2015 שלח המפקח על הבנקים מכתב ובו הוא מסב תשומת לב למערכת הבנקאית לקיומן של סנקציות בינלאומיות על גורמים ועסקים רוסיים מסוימים. במכתבו מציין המפקח כי מאחר שקיימת אפשרות שהסנקציות יחולו גם על בנקים ומוסדות פיננסיים אחרים, נדרש הבנק להתעדכן בהן ואף לקבל ייעוץ משפטי פרטני. בהתאם נדרש הבנק לקיים דיון, לא יאוחר מיום 1 במאי 2015, אשר יפרט את הצעדים שבכוונתו לנקוט על מנת להפחית את הסיכון.

הבנק פועל ליישום הוראות המכתב, ומקבל לשם כך ייעוץ משפטי חיצוני.

מגזר בנקאות פרטית

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר בנקאות פרטית:

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ							
2015				2014*			
משכנתאות		בנקאות ופיננסים		משכנתאות		בנקאות ופיננסים	
סה"כ	שוק ההון	סה"כ	שוק ההון	סה"כ	שוק ההון	סה"כ	שוק ההון
במיליוני שקלים חדשים							
הכנסות ריבית, נטו							
4.9	0.7	-	5.6	3.6	0.9	-	4.5
מחיצוניים							
-	-	-	-	0.1	0.1	-	0.2
בינמגזרי							
4.9	0.7	-	5.6	3.7	1.0	-	4.7
הכנסות ריבית, נטו							
0.2	2.3	1.2	3.7	0.1	1.8	0.8	2.7
הכנסות שאינן מריבית							
5.1	3.0	1.2	9.3	3.8	2.8	0.8	7.4
סה"כ הכנסות (לפני הפסדי אשראי)							
-	-	-	-	0.2	-	-	0.2
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
(0.5)	(0.7)	(0.3)	(1.5)	(0.6)	(0.9)	(0.2)	(1.7)
הוצאות ישירות							
3.1	1.5	0.6	5.2	2.1	1.2	0.4	3.7
רווח נקי (לפני העמסת הוצאות עקיפות)							
1.3	(0.1)	0.4	1.6	0.6	(0.3)	0.2	0.5
רווח נקי (הפסד) (לאחר העמסת הוצאות עקיפות)							

* סווג מחדש

הכנסות מגזר זה מהוות כ- 8% מכלל הכנסות הבנק, הוצאות המגזר זה מהוות כ- 8% מכלל הוצאות הבנק (מזה הוצאות ישירות 2% והוצאות עקיפות 6%).

הרווח הנקי במגזר פעילות זה בתקופת הדוח הסתכם ב 1.6 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך 0.5 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

מגבלות חקיקה, תקינה, הנחיות פיקוח ואילוצים מיוחדים

בנוסף לפירוט אשר ניתן בעניין זה ביחס למגזר משקי הבית לעיל והרלוונטי גם לגבי תחום פעילות זה, כפופים השירותים הניתנים במסגרת מגזר זה גם למגבלות ספציפיות של הדינים החלים במדינות התושבות השונות של לקוחות המגזר.

מגזר עסקי

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר עסקי:

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ							
2015				*2014			
מגזר עסקי							
בנקאות ופיננסים	בנייה ונדל"ן	שוק ההון	סה"כ	בנקאות ופיננסים	בנייה ונדל"ן	שוק ההון	סה"כ
מיליוני שקלים חדשים							
הכנסות ריבית, נטו							
2.6	6.3	-	8.9	2.4	6.8	-	9.2
מחיצוניים							
0.1	-	-	0.1	0.3	0.1	-	0.4
בינמגזרי							
2.7	6.3	-	9.0	2.7	6.9	-	9.6
הכנסות ריבית, נטו							
0.8	5.6	5.7	12.1	0.9	5.0	3.9	9.8
הכנסות שאינן מריבית							
3.5	11.9	5.7	21.1	3.6	11.9	3.9	19.4
סה"כ הכנסות (לפני הפסדי אשראי)							
1.1	0.9	-	2.0	0.6	8.1	-	8.7
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
(0.5)	(1.4)	(1.5)	(3.4)	(0.5)	(1.3)	(1.0)	(2.8)
הוצאות ישירות							
2.7	7.6	2.8	13.1	2.3	11.6	1.8	15.7
רווח נקי (לפני העמסת הוצאות עקיפות)							
1.4	4.4	1.3	7.1	1.4	9.7	-	11.1
רווח נקי (הפסד) (לאחר העמסת הוצאות עקיפות)							

* סווג מחדש

הכנסות מגזר זה מהוות כ- 17% מכלל הכנסות הבנק, הוצאות מגזר זה מהוות כ-14% מכלל הוצאות הבנק (מזה הוצאות ישירות 4% והוצאות עקיפות 10%).

רווחיות המגזר במהלך התקופה הנסקרת הסתכמה ב-7.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-11.1 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, קיטון של כ-36%. עיקר הירידה ברווח נובעת מרישום הכנסה בסיום תהליך גביית חוב עבר בסך 8.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה.

מגבלות חקיקה, תקינה, הנחיות פיקוח ואילוצים מיוחדים

הבנק בכלל והמגזר העיסקי בפרט, פועלים במסגרת חוקים, תקנות, הנחיות רגולטוריות והוראות, המוחלות על הבנקים על-ידי גופי חקיקה ופיקוח לרבות, הפיקוח על הבנקים, רשות ניירות הערך, הממונה על ההגבלים העסקיים והממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר.

מגזר ניהול פיננסי

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר ניהול פיננסי:

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ		
	2015	2014*
במיליוני שקלים חדשים		
הכנסות ריבית, נטו		
מחיצוניים	3.7	7.5
בינמגזרי	(0.8)	(2.1)
הכנסות ריבית, נטו	2.9	5.4
הכנסות שאינן מריבית	2.9	3.5
סה"כ הכנסות (לפני הפסדי אשראי)	5.8	8.9
הוצאות בגין הפסדי אשראי	-	0.2
הוצאות ישירות	(1.1)	(1.3)
רווח נקי (לפני העמסת הוצאות עקיפות)	3.1	4.9
רווח נקי (לאחר העמסת הוצאות עקיפות)	2.6	4.7

* סווג מחדש

הכנסות מגזר זה מהוות כ- 5% מכלל הכנסות הבנק, הוצאות מגזר זה מהוות כ- 2% מכלל הוצאות הבנק (מזה הוצאות ישירות 1% והוצאות עקיפות 1%).

רווחיות המגזר במהלך התקופה הנסקרת הסתכמה ברווח של 2.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח של 4.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הקיטון נובע מירידה ברווחי הנסטרוב בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

גיוס מקורות המימון

מידע כללי

הבנק נוקט לאורך שנים במדיניות החותרת להרחבת הפעילות מול משקי בית במטרה להרחיב את בסיס גיוס המקורות. מדיניות זו תרמה בשנים אלו לגידול ניכר במשקלם של משקי הבית מסך פיקדונות הציבור וזאת במקביל לירידה במשקלם של הפיקדונות מגופים מוסדיים.

יתרת פיקדונות הציבור הסתכמה ביום 31 במרץ 2015, ב- 11,125 מיליוני ש"ח לעומת 10,977 מיליוני ש"ח בתום שנת 2014. פעילות הבנק בתחום גיוס המקורות מהציבור מנוהלת בחטיבה הפיננסית.

להלן הרכב מקורות המימון של הבנק הכוללים את פיקדונות הציבור, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים:

יתרה ליום			
השינוי באחוזים	31 בדצמבר 2014	31 במרץ 2015	
6%	6,662	7,088	פיקדונות שקליים וחשבונות עו"ש
-	2,453	2,443	תכניות חסכון ופיקדונות צמודים למדד
(14%)	1,862	1,594	פיקדונות במט"ח וצמודי מט"ח
1%	10,977	11,125	סה"כ פיקדונות הציבור
(5%)	1,503	1,421	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(1%)	12,480	12,546	סה"כ מקורות מימון

דירוג התחייבויות הבנק על ידי Standard & Poor's Maalot

ביום 3 במאי 2015 הודיעה חברת הדירוג Standard & Poor's Maalot כי היא מותירה את דירוג הבנק על ilA+ וכן את תחזית הדירוג ליציבה.

הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה

אין

עסקאות עם צדדים קשורים שלא בדרך העסקים הרגילה

בשלושת החודשים הראשונים של השנה לא היו עסקאות עם צדדים קשורים שלא בדרך העסקים הרגילה.

הסיכונים ודרכי ניהולם

דיון בגורמי סיכון

לפירוט נרחב אודות פרק זה - ראה דוח כספי לשנת 2014 (עמודים 113-74)

הלימות הון

רקע כללי

בנק ישראל פירסם ב-20 ביוני, 2010 הוראות ניהול בנקאי תקין העוסקות במדידה והלימות הון. ההוראה מגדירה את אופן חישוב הלימות ההון והיא מבוססת על המלצות ועדת באזל, בנושא ההתכנסות הבינלאומית למדידת הון ותקני הון (באזל II) שפורסמו בחודש יוני 2006.

המלצות באזל II מתחלקות לשלושה נדבכים:

נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי.

נדבך שני - תהליך ה-ICAAP ותהליך סקירת הפיקוח (SREP).

נדבך שלישי - משמעת שוק.

הנדבך הראשון מאפשר, לצורך חישוב דרישות ההון, שימוש במספר גישות למדידת רכיבי סיכון בגין סיכונים אשראי, שוק וסיכונים תפעוליים: הגישה הסטנדרטית (Standardized Approach) או גישות מתקדמות יותר, המבוססות על מודלים פנימיים של דירוג לקוחות ואמידת סיכונים תפעוליים. הגישות המתקדמות כפופות לאישור מפורש של המפקח על הבנקים. בדוחות אלו, בדומה לכלל המערכת הבנקאית, דווחו נתוני הלימות ההון על פי עקרונות הגישה הסטנדרטית בבאזל II כפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 2011-201.

הנדבך השני שם דגש על ניהול סיכונים אינטגרטיבי. במסגרת זו נדרשים הבנקים לקבוע מתודולוגיות, תהליכים ונהלים אשר נועדו להבטיח את הלימות ההון בטווח הארוך, תוך בחינת כל הסיכונים המהותיים להם חשוף כל בנק. הבנקים נדרשים להוכיח את יישום המתודולוגיות הנדרשות להבטחת הלימות ההון. הפיקוח על הבנקים נדרש להעריך תהליכים אלו, ולהטיל אמצעי פיקוח בהתאם לצורך ולתוצאות ההערכה.

הנדבך השלישי מתייחס לרמת שקיפות ודרישות גילוי שתיושמה בדיווח לציבור של תאגידים בנקאיים, כחלק משלים לנדבך השני. דרישות אלו נועדו לסייע למשתמשים בדוחות הכספיים להעריך את הלימות ההון של הבנק ואת המידע הנוסף הכלול בדוחות אלו לגבי ההון של הבנק, החשיפה לסיכונים השונים ותהליכי הערכתם.

בחודש יוני, 2011 עודכנו על ידי ועדת באזל ההמלצות בנושא "מסגרת פיקוחית גלובלית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית" שקיבלו את השם באזל III. בין היתר ההמלצות כוללות דרישה להעלאת יחס הון עצמי רובד 1 (הון ליבה) המזערי בהדרגה מ-2% עד ל-7% (4.5% יחס הון מזערי ובנוסף 2.5% כרית לשימור הון) בשנת 2019. עוד כוללות ההמלצות דרישות חדשות בתחום ניהול סיכון הנזילות (בחודש ינואר 2013 ועדת באזל עדכנה את ההמלצות בנושא נזילות), הגדרת כריות הון נוספות (כרית אנטי מחזורית וכרית ספציפית כנגד הסיכון המערכתי), דרישה לניהול יחס מינוף ועוד. בנוסף המליצה הוועדה כי מכשירי ההון ברובד 1 יידרשו לכלול מנגנון לספיגת הפסדים וכי מכשירים שלא עומדים בתנאים החדשים יופחתו בהדרגה מההון.

ביום 30 במאי, 2013 פרסם בנק ישראל הוראות נוהל בנקאי תקין מעודכנות המאמצות את המלצות באזל II ובאזל III החל מיום 1 בינואר 2014 במערכת הבנקאית בישראל (נוהלי בנקאי תקין 201 - 211).

בהוראות הנוהל הבנקאי נקבע כי על התאגידים הבנקאיים וחברות האשראי:

- לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 (הון ליבה) מזערי לנכסי סיכון משוקללים של 9% עבור כלל המערכת הבנקאית החל מיום 1 בינואר 2015, ועבור תאגיד בנקאי שכן נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית לעמוד ביחס הון כולל מזערי של 10% החל מיום 1 בינואר 2017.

- לעמוד ביחס הון כולל מזערי נכסי סיכון משוקללים של 12.5% עבור כלל המערכת הבנקאית החל מיום 1 בינואר 2015 ועבור תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית לעמוד ביחס הון כולל מזערי של 13.7% החל מיום 1 בינואר 2017.

בנוסף, נקבעו קריטריונים לכשירות של הון עצמי רובד 1, הון רובד 1 נוסף והון רובד 2. כמו כן, נקבעו הוראות מעבר המתייחסות להתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו.

ההתאמות העיקריות שערך הבנק בעקבות המעבר להוראות באזל III:

- מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי – יוחל משקל סיכון של 250% במקום 100% שהוחל במשטר באזל II.
- הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי – כשירה להכללה כהון רובד 2. במקביל, ההפרשה לא תוכר בניכוי בחישוב נכסי הסיכון.

כתבי התחייבות נדחים – היתרה המוכרת להכללה כהון רובד 2 ליום 1 בינואר 2014 הוגבלה לתקרה של 80% (שנה ראשונה על פי הוראות המעבר) ותופחת במלואה עד ליום 1 בינואר 2022 (הפחתה של 10% בכל שנה).

ביום 28 בספטמבר 2014, פרסם המפקח על הבנקים הנחיות בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור, בהתאם להנחיות המערכת הבנקאית נדרשת להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור. מועד התחילה לעמידה ביעד ההון המזערי הנדרש הינו 1 בינואר 2017. על הבנקים להגדיל את יעד ההון המזערי בשיעורים רבעוניים של 0.125% מיתרת הלוואות לדיור החל מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017.

כתוצאה מיישום ההוראה בהסתמך על נתוני המאזן הנוכחי צפוי הבנק להוסיף, באופן הדרגתי, את הדרישה להון נוסף סך של כ-9 מיליוני ש"ח המהווים כ-0.1% תוספת ליעד ההון המזערי שקבע המפקח על הבנקים כל רבעון עד לתאריך היעד. על פי האמור, יסתכם בחישוב מצטבר, ליום 1 באפריל 2017 סך של כ-71 מיליוני ש"ח המהווים כ-0.9% תוספת לדרישת ההון המזערי.

יצוין כי כל שינוי ביתרת תיק הלוואות לדיור ישנה את תוספת ההון הנדרש.

נתוני הדוחות הכספיים של הבנק, חישוב נכסי הסיכון ויחס הלימות ההון ליום 31 בדצמבר 2014 מחושבים ומוצגים בהתאם להנחיות הנדרשות על פי כללי הגישה הסטנדרטית בבאזל III. יחס הלימות ההון לרכיבי סיכון בשיעור 140% ויחס הון ליבה לרכיבי סיכון בשיעור 9.8% (באזל III) המוצגים בדוח ליום 31 במרץ 2015 מכסים על פי הערכות הבנק את ההון הנדרש בגין הנדבך הראשון והנדבך השני, כולל תרחישי קיצון שמשמשים את הבנק בהערכתו הפנימית. יחס זה גבוה מיחס ההון המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים.

תהליכי ה-ICAAP וה-SREP

ביום 13 במאי 2014, אישר דירקטוריון הבנק את התהליך הפנימי להערכת הנאותות ההונית (ICAAP – Internal Capital Assessment Adequacy Process) ליום 31 בדצמבר 2013 (להלן: "תהליך ה-ICAAP לשנת 2013"). (יצוין, כי ה-ICAAP הינו תהליך שוטף שבאמצעותו הבנק מזהה ומטפל בסיכונים הגלומים בפעילותו, בוחן את ההון הנדרש לתמיכה בסיכונים אלו ומוודא כי ההון העומד לרשותו עונה על דרישה זו).

במקביל לתהליך ה-ICAAP, מבצע המפקח על הבנקים תהליך סקירה והערכה (SREP – Supervisory Review and Evaluation Process) במסגרתו נדרש הפיקוח לחוות את דעתו על הלימות הונו של תאגיד בנקאי ועל נאותות תהליך הערכת הלימות ההון שלו (ICAAP) ביחס לחשיפותיו לסיכון (פרופיל הסיכון), תוך התחשבות במסגרת הממשל התאגידי של הבנק. תהליך זה יסייע למפקח בגיבוש דעתו לגבי רמת ההון המתאימה, הצעדים הפיקוחיים ופעולות מפחיתות סיכון נוספות ביחס לנאותות ההונית של הבנק.

כפי שצוין לעיל, נדרשה המערכת הבנקאית להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור. על פי הנחיות המפקח, כאמור, על הבנקים להגדיל את יעד ההון המזערי באופן הדרגתי, בשיעורים רבעוניים של 0.125% מיתרת ההלוואות לדיור החל מיום 1 באפריל ועד ליום 1 בינואר 2017.

בהמשך לאמור לעיל ובמסגרת דיוניו, הנחה הדירקטוריון את ההנהלה לעמוד במגבלה הונית תכנונית של הון עצמי ראשוני שלא יפחת מ-10.0% כבר במהלך הרבעון הראשון לשנת 2016. החלטת הדירקטוריון הנ"ל תחול עד להשלמת תהליך בחינת הנאותות ההונית של הבנק בשנה זו (ICAAP) שבסיומו יאשר הדירקטוריון את יעדי ההון ארוכי הטווח של הבנק ובשים לב לסביבת הסיכונים, הממשל התאגידי, המצב הכספי החל על הבנק, הלימות ההון ותכנונו.

יחס מינוף

ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא יחס מינוף, ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון. יחס המינוף נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי בכדי למנוע תהליכי צמצום מינוף העלולים לפגוע במערכת הפיננסית ובכלכלה, ולחזק את דרישות ההון מבוססות סיכון.

יחס המינוף מוגדר כמדידת ההון (המונה) מחולק במדידת החשיפה (מכנה), כאשר היחס מבטא באחוזים.

מדידת ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 (ההון הפיקוחי).

מדידת החשיפה לצורך יחס מינוף תהיה בדרך כלל עקבית עם הערכים החשבונאיים, כאשר:

- חשיפות מאזניות וחשיפות של פריטים שאינם נגזרים יכללו במדידת החשיפות בניכוי הפרשות פרטניות והתאמות שווי.
- לא יותרו קיזוזי הלוואות ופיקדונות.

תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי ששך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%.

תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף כאמור החל מיום 1 בינואר 2018, למרות האמור לעיל:

1. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה ליחס מינוף כאמור, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה.
 2. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה ליחס מינוף כאמור, נדרש להגדיל את היחס בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.
- הבנק עומד ביחס המינוף הקבוע בהוראה.

המפקח על הבנקים פרסם הוראת שעה בדבר יישום דרישות הגילוי של נדבך 3 של הוראות באזל. להלן טבלת קשר בין דרישות הגילוי בהוראה האמורה לבין סעיפי דוח הדירקטוריון או הביאורים לדוחות הכספיים בהם נכלל המידע הנדרש, למעט דרישות אשר אינן רלוונטיות לבנק (כגון נושא האיגוח):

מספר טבלה	נושא	מיקום	מספרי עמודים
טבלה 1	תחולת היישום	הלימות הון	24-25
טבלה 2	מבנה ההון (כולל טבלת קשר לסעיפי המאזן)	הלימות הון ביאור 6 אתר האינטרנט של הבנק ⁽¹⁾	27 96
טבלה 3	הלימות ההון	הלימות הון ביאור 6 אתר האינטרנט של הבנק ⁽¹⁾	27 96
טבלה 4	סיכון אשראי - דרישות גילוי כלליות	סיכונים אשראי תוספת ג' לסקירת הנהלה ביאור 3 ביאור 17 בדוח השנתי לשנת 2014	28-34 60-61 83-95 238-241 לדוח השנתי לשנת 2014
טבלה 5	סיכון אשראי - גילוי לגבי תיקים המטופלים בהתאם לגישה הסטנדרטית	הלימות הון חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים	27-28 31
טבלה 7	הפחתת סיכונים אשראי	הלימות הון	28
טבלה 8	סיכון אשראי של צד נגדי	ביאור 9 סיכון סליקה וסיכון צד נגדי	104 34
טבלה 10	סיכון שוק	סיכונים השוק	35-39
טבלה 12	סיכון תפעולי	סיכונים תפעוליים	39-41
טבלה 13	פוזיציות במניות בתיק הבנקאי	ביאור 2	80-82
טבלה 14	סיכון ריבית בתיק הבנקאי	סיכון הריבית	35-37
טבלה 15	תגמול	הון אנושי בדוח השנתי לשנת 2014	63-69 לדוח השנתי לשנת 2014

(1) www.bankjerusalem.co.il < מידע פיננסי > דוחות כספיים

להלן חישוב יחס ההון בהתאם להוראות באזל III:

א. הון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר	31 במרץ	31 במרץ
2014 ⁽³⁾		2015
באזל III ⁽¹⁾		
במיליוני ש"ח		
742.5	714.4	753.5
הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים		
-	-	-
הון רובד 1, לאחר ניכויים		
359.6	358.0	325.2
הון רובד 2, לאחר ניכויים		
1,102.1	1,072.4	1,078.7
סך הכל ההון הכולל		

ב. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

6,918.9	6,814.5	6,899.6
סיכון אשראי		
33.2	26.0	45.7
סיכונים שוק		
698.7	726.7	716.5
סיכון תפעולי		
7,650.8	7,567.2	7,661.8
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון		

ג. יחס ההון לרכיבי סיכון

באחוזים		
9.7	9.4	9.8
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון		
14.4	14.2	14.1
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון		
9.0	9.0	9.0
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾		
13.0	13.0	13.0
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים		

(1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201, 299 בדבר "מדידה והלימות ההון", החלות מיום 1 בינואר 2014

(2) יחסי ההון הנדרשים על ידי המפקח על הבנקים מיום 1 בינואר, 2015.
ליחסים אלה, החל מיום 1 באפריל 2015, תתווסף דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה עד ליום 1 בינואר, 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי שיידרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 9.9% - 13.4%, בהתאמה.

(3) ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015.

להלן יתרות נכסי סיכון של הבנק ליום 31 במרץ 2015 על פי הנדבך הראשון (מיליוני ש"ח):

נכסי סיכון	דרישת הון מזערית הנדרשת על ידי המפקח על הבנקים	
סיכון אשראי		
חשיפות של ריבונות	24.0	2.2
חשיפות של סקטור ציבורי	0.5	-
חשיפות של תאגידים בנקאיים	96.1	8.7
חשיפות של תאגידים	1,411.6	127.0
חשיפות בביטחון נדל"ן מסחרי	29.1	2.6
חשיפות קמעונאיות ליחידים	1,042.9	93.9
חשיפות של עסקים קטנים	142.4	12.8
חשיפות בגין משכנתאות לדיוור	3,783.2	340.5
חשיפות בגין נכסים אחרים	364.0	32.8
חשיפות בגין סיכון CVA	5.8	0.5
סך הכל סיכון אשראי	6,899.6	621.0
סיכון שוק		
	45.7	4.1
סיכון תפעולי		
	716.5	64.5
סך הכל	7,661.8	689.6

להלן הרכב חשיפות (לפני המרה לאשראי של חשיפות חוץ מאזניות) לפי משקלי סיכון ליום 31 במרץ 2015, על פי הנדבך הראשון (מיליוני ש"ח):

משקל סיכון	לפני הפחתת ביטחונות פיננסים כשרים וערביות	לאחר הפחתת ביטחונות פיננסים כשרים וערביות
0%	3,368.9	3,368.9
20%	249.5	249.5
35%	3,483.4	3,482.5
50%	806.5	811.6
75%	4,598.2	4,501.0
100%	2,470.7	2,325.8
150%	90.4	88.4
250%	62.6	62.6
סך הכל	15,130.2	14,890.3

להלן הרכב החשיפות והיתרות המכוסות בביטחונות וערבויות ליום 31 במרץ 2015 על פי הנדבך הראשון (מיליוני ש"ח):

חשיפת אשראי ברוטו	חשיפת סיכון המכוסה על-ידי ביטחון פיננסי כשיר			חשיפת אשראי נטו
	סכומים שנגרעו בגין ערבויות	סכומים שנוספו בגין ערבויות	סכומים שנוספו בגין ערבויות	
חובות של ריבונות	3,292.2	-	-	3,292.2
חובות של ישויות סקטור ציבורי	1.0	-	-	1.0
חובות של תאגידים בנקאיים	304.4	-	-	309.6
חובות של תאגידים	1,911.3	(4.3)	(141.6)	1,765.4
חובות בבטחון נדל"ן מסחרי	29.1	-	-	29.1
חשיפות קמעונאיות ליחידים	1,621.0	-	(42.5)	1,578.5
הלוואות לעסקים קטנים	248.0	-	(52.8)	195.2
משכנתאות לדיור	7,329.4	(0.9)	(3.0)	7,325.5
איגוח	-	-	-	-
נכסים אחרים	393.8	-	-	393.8
סך הכל	15,130.2	(5.2)	(239.9)	14,890.3

סיכוני אשראי

פירוט החשיפה והתייחסות לניהול סיכוני האשראי ראה בדוח השנתי לשנת 2014, עמודים 83-90.

סיכון האשראי הוא הסיכון לפגיעה בשווי הבנק הנובע מהפוטנציאל שלולו או צד נגדי של הבנק ייכשל בעמידה בהתחייבויותיו ביחס לתנאים שסוכמו או עקב הרעה באיכות הלווים ושווי הביטחונות שהועמדו על ידם.

סיכון האשראי הוא הסיכון העיקרי של הבנק. מהותיות סיכון זה תואמת את עסקי הליבה של הבנק. הסיכון בא לידי ביטוי בפעילות בעיקר מול לקוחות קמעונאיים אך גם מול לקוחות עסקיים ובפעילות. על מנת לנהל את סיכון האשראי, מוגדרות בבנק מדיניות ניהול סיכוני אשראי ומדיניות אשראי המאפשרות מדי שנה על ידי הדירקטוריון.

מדיניות ניהול סיכוני אשראי מתארת את הגורמים היוצרים, מנהלים ומבקרים סיכון זה, את עקרונות ניהול הסיכון, הפחתתו וכלי בקרה לניהול הסיכון. כמו כן מתואר בה תהליך קביעת הסמכויות, תהליך הדיווח הסדור ודיווח חריגות.

מסמך נוסף הינו מסמך מדיניות האשראי המאשר על ידי דירקטוריון הבנק, המתווה את מדיניות מתן האשראי של הבנק ומפרט את העקרונות למתן אשראי, מגבלות ובטחונות. במסגרת המדיניות נקבעים גם עקרונות וכללים לניהול תיק האשראי והבקרה עליו, במטרה לשמר את איכותו ולמזער את הסיכון הגלום בו. עקרונות אלה מאפשרים ניהול מבוקר של הסיכונים הכרוכים במתן אשראי ללווים הן ברמת הלקוח הבודד וקבוצת הלווים והן ברמת ענפי המשק וקווי העסקים.

ריכוזיות

סיכון הריכוזיות הוא סיכון הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי. במטרה לצמצם את סיכון הריכוזיות הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי של הבנק, פועל הבנק לפיזור תיק האשראי בין לוויים רבים מענפי משק שונים.

לסיכון ריכוזיות האשראי בבנק מספר היבטים עיקריים:

סיכון ריכוזיות לוויים - סיכון הנובע מאשראי הניתן ללווה או מספר לוויים המשתייכים לאותה קבוצת לוויים. ככל שהפיזור של תיק האשראי בין הלוויים השונים רחב יותר, סיכון ריכוזיות הלוויים קטן יותר.

במסגרת היערכות הבנק לשינויים בסביבה העסקית ומתוך רצון להקטין את חשיפת הבנק ללוויים גדולים, צמצם דירקטוריון הבנק, מעבר למגבלה שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים, את מגבלות לווי בודד ומסגרת לקבוצת לוויים.

הבנק מנהל מעקב שוטף אחרי הלוויים הגדולים והעמידה במגבלות שקבע הדירקטוריון.

סיכון ריכוזיות ענפי משק - סיכון הנובע מהיקף גבוה של אשראי שניתן ללוויים המשתייכים לסקטור כלכלי (ענף משק) מסוים.

לצורך הפחתת סיכון האשראי הנובע מריכוזיות ענף הבניה בתחום ליווי הפרוייקטים הבנק משתף פעולה עם חברות ביטוח המנפיקות פוליסות מכר לרוכשי הדירות בפרוייקטים ו/או בטוחות לבעלי קרקע בעסקאות קומבינציה וחולקות עם הבנק בטוחות משותפים - "פארי פסו".

כמו כן הבנק משתף פעולה עם גופים פיננסיים, בתחום ליווי פרויקטים ובתחום אנרגיה סולארית, גופים אלה מעמידים אשראי יחד עם הבנק ביחס שנקבע מראש.

הבנק עומד במגבלות בנק ישראל לגבי החשיפה לענפי משק.

סיכון ריכוזיות גיאוגרפית - סיכון הנובע מחדלות פירעון של לווים המרוכזים באזור גיאוגרפי מסוים או בטוחות המרוכזים באזור גיאוגרפי מסוים.

במדיניות האשראי של הבנק נקבעו מגבלות בנוגע לפיזור גיאוגרפי אשר מטרתן להפחית סיכון זה.

סיכון ריכוזיות מגזרי - סיכון הנובע מחדלות פירעון של לווים השייכים לאותו מגזר אוכלוסייה.

הבנק בוחן חשיפתו למגזרי אוכלוסייה אלו באופן שוטף ומבצע ניתוחי תרחישים מהם עולה כי לא צפוי לבנק הפסד חריג כתוצאה מחשיפת הבנק למגזרים אלו. תוצאות הבחינה מוגשות לדירקטוריון הבנק במסגרת דוח הסיכונים הרבעוני.

זיהוי וטיפול באשראי בעייתי

כחלק מהאמצעים שמפעיל הבנק לניהול סיכוני האשראי, קיימת מתודולוגיה לאיתור זיהוי חובות בעייתיים המיושמת בכל קווי העסקים. המתודולוגיה כוללת תהליך שוטף מסודר ומובנה, שבמסגרתו נערכת סריקה יסודית של תיק האשראי, תוך שימוש בקריטריונים המהווים התראה מוקדמת להפיכתו של חוב לבעייתי.

במסגרת הסקירה מאותרים לקוחות בעלי תסמינים שליליים כגון חוב בפיגור, קשיים תזרימיים המתבטאים בקושי בתשלומי הקרן ו/או הריבית בהלוואות, הרעה בפעילות העסקית וכד', ונבחן הצורך במתן המלצת סיווג חדש ללקוח או שינוי סיווג ללקוח בעל סיווג קיים או הכללתו ברשימת מעקב (לקוחות בעלי תסמינים שליליים, על פי קריטריונים שהוגדרו בנהלי הבנק, ואשר הוחלט כי אין צורך בסיווגם). ההמלצות מוגשות לוועדות לחובות בעייתיים על פי מדרג הסמכויות שנקבע, אשר דנות בהן ומקבלות לגביהן החלטות על סיווג או ביצוע הפרשה, ההמלצות מדווחות למחלקת החשבות באגף הכספים.

הבנק קובע את ההפרשות להפסדי אשראי בהלוואות בשעבוד דירת מגורים על פי נוסחת עומק פיגור כפי שנקבעה בהוראה מס' 314 להוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים. בנוסף, בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים, מחושבת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין יתרת הלוואות לדירור שלא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת הלוואות לדירור שלא מוחזקת בגין הפרשה לפי עומק הפיגור או הפרשה פרטנית.

ביתר האשראי הקמעונאי וכן באשראי העסקי, הבנק קובע הפרשותיו בהתאם לחוזר המפקח על הבנקים בנושא: "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" שפורסם ביום 31 בדצמבר, 2007. החוזר מבוסס, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רגולטוריות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב.

ביום 19 בינואר 2015 פורסם חוזר של בנק ישראל בדבר 'הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדירור' במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים להביא בחשבון הן את הפסדי העבר בגין אשראי לאנשים פרטיים והן התאמות איכותיות בגין גורמים רלוונטיים לסיכויי הגבייה. שיעור ההתאמות האיכותיות לא יפחת מ- 0.75% מיתרת האשראי לאנשים פרטיים לא בעייתיים לאותו מועד, כאשר מהאמור הוחרג סיכון אשראי הנובע מחייבים בגין כרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב. כמו כן, תאגיד בנקאי אשר בכל אחת מהשנים שבטווח השנים רשם בגין אשראי לאנשים פרטיים שיעור הפסד הנמוך מ- 0.3%, יהיה רשאי לשקול לעשות שימוש בהתאמות בגין גורמים סביבתיים כאמור בשיעור שלא יפחת מ- 0.5%. כמו כן לא יחולו התאמות בגין גורמים סביבתיים על תאגיד בנקאי אשר לגביו מסר הפיקוח על הבנקים הנחיות ספציפיות. הבנק מיישם את הוראות הפיקוח בנושא.

החל מיום 1 בינואר, 2011 נכנסה לתוקפה ההוראה בנושא "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". ההוראה מתאימה את כללי הדיווח החלים על התאגידים הבנקאיים בישראל בנושא זה לאלו החלים על בנקים בארה"ב והיא מבוססת, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רגולטוריות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב.

להלן טבלה המציגה סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים במיליוני ש"ח:

יתרת סיכון אשראי ⁽³⁾ ליום								
31 בדצמבר 2014			31 במרץ 2014			31 במרץ 2015		
כולל	מאזני חוץ	מאזני	כולל	מאזני חוץ	מאזני	כולל	מאזני חוץ	מאזני
1. סיכון אשראי בעייתי⁽¹⁾								
47.2	6.3	40.9	63.6	6.0	57.6	34.4	4.3	30.1
33.4	1.3	32.1	30.3	2.7	27.6	17.4	1.2	16.2
204.0	-	204.0	228.8	0.2	228.6	199.1	0.1	199.0
284.6	7.6	277.0	322.7	8.9	313.8	250.9	5.6	245.3
214.8	-	214.8	229.1	-	229.1	203.3	-	203.3
*מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 יום או יותר (בעיקר דיור) ⁽⁴⁾								
2. נכסים שאינם מבצעים:								
36.5	6.3	30.2	31.4	6.0	25.4	22.9	4.3	18.6
36.5	6.3	30.2	31.4	6.0	25.4	22.9	4.3	18.6
סך הכל נכסים שאינם מבצעים								

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
(2) לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 יום או יותר.
(3) סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים;
(4) לא כולל חובות שהכרת הכנסות בגין נעשית על בסיס מזומן.

להלן פרטים על ההפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח) של הלוואות לדיור אשר לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314:

31 במרץ 2015								
עומק הפיגור								
סך הכל	יתרות בגין הלוואות בפיגור שמוחזרו ⁽³⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר					בפיגור של 30 ועד 89 ימים	
		סך הכל מעל 90 ימים	מעל 33 חודשים	מעל 15 חודשים עד 33 חודשים	מעל 6 חודשים עד 15 חודשים	90 ימים ועד 6 חודשים		
22.7	-	21.8	14.5	1.5	2.7	3.1	0.9	סכום הפיגור
5.4	-	5.4	5.2	0.1	0.1	-	-	מזה: יתרת ההפרשה לריבית ⁽¹⁾
230.8	15.1	177.2	17.2	15.3	50.3	94.4	38.5	יתרת חוב רשומה
36.5	2.3	34.2	13.8	10.5	9.9	-	-	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾
194.3	12.8	143.0	3.4	4.8	40.4	94.4	38.5	יתרת חוב נטו

- (1) בגין ריבית על סכומים שבפיגור.
(2) לא כולל יתרת ההפרשה לריבית.
(3) הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פרעון.

להלן פרטים בנוגע לשיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור:

31 בדצמבר 2014	31 במרץ 2014	31 במרץ 2015	
0.31%	0.53%	0.19%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית מיתרת האשראי לציבור
2.22%	2.36%	2.11%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
1.12%	1.15%	1.08%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
357%	216%	561%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר בהכנסות ריבית
2.56%	2.89%	2.25%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
0.19%	(0.03%)	0.21%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור ^{(1), (2)}
0.20%	(0.12%)	0.36%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת ^{(1), (2)}
17.7%	(10.8%)	33.0%	שיעור המחיקות נטו בגין האשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ^{(1), (2)}

1. הנתונים לימים 31 במרץ, 2014 ו-31 בדצמבר, 2014, הושפעו מההכנסה בסיום תהליך גביית חוב עבר בסך 8.0 מיליוני ש"ח.
2. במנחים שנתיים אפקטיביים.

חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים² זרים על בסיס מאוחד במיליוני ש"ח:

סך חשיפת אשראי ⁽³⁾			דרוג אשראי חיצוני
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרץ	
2014	2014	2015	
32	10	26	AAA עד AA -
105	94	200	A עד A -
22	-	23	BBB עד BBB -
2	2	2	ללא דרוג
161	106	251	סך הכל חשיפה ⁽³⁾

- (1) פיקדונות ויתרות עו"ש במוסדות פיננסיים זרים, לבנק אין סיכוני אשראי חוץ מאזני, יתרות נמוכות מ-1 מיליוני ש"ח אינן מוצגות.
- (2) מוסדות פיננסיים זרים הינם בנקים, חברות אחזקה של בנקים, בנקים להשקעות וברוקרים.
- (3) לא קיימים מוסדות פיננסיים אשר מסווגים כחוב פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת וכן לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי.

היתרות הנכללות בטבלה לעיל כוללות בעיקר מוסדות הפועלים ארה"ב, גרמניה, בלגיה, ודנמרק.

עם פרוץ המשבר הפיננסי בשנת 2008, צמצם הבנק את הפקדונות במוסדות פיננסיים בחו"ל, קבע מגבלות על ריכוזיות ההפקדות וקבע נהלים ובדיקות נדרשות טרם הפקדת כספים בבנקים זרים בחו"ל. הבנק מסתמך על דירוגים של חברות הדירוג - "s'Moody", "Standard & Poors". דירוגים אלה רלוונטיים ביחס לפיקדונות אשר הופקדו בבנקים זרים בלבד.

חשיפה לסיכונים סביבתיים

בשנים האחרונות חלה עלייה במודעות העולמית ובישראל לנושא החשיפה לסיכונים סביבתיים, הבאה לידי ביטוי בהרחבת הרגולציה. מגמה זו מחייבת את הבנק להתייחס לחשיפה פיננסית פוטנציאלית הנובעת מסיכונים סביבתיים. הבנק מחויב כלפי ציבור לקוחותיו ובעלי המניות לניהול עסקיו באופן רווחי ואחראי. כחלק ממחויבות זו, פועל הבנק לזהות, להעריך ולנהל את הסיכונים הסביבתיים הכרוכים בפעילותו ובפעילות לקוחותיו. התיאבון של הבנק לסיכון בתחום זה נמוך ולכן הבנק פועל על פי עקרונות שמרניים לניהול סיכונים סביבתיים בפעילות פיננסית.

הפעילות הנוכחית של הבנק מתמקדת בלוחים מהמגזר הקמעונאי אשר להם חשיפה נמוכה לסיכון הסביבתי. כפועל יוצא חשיפת הבנק לסיכון זה אינה משמעותית. גם פעילות הבנק במתן אשראי בתחומי הבניה הנדל"ן ופעילות מסחרית לתאגידים ויחידים אינה חושפת את הבנק לסיכון סביבתי משמעותי בין היתר לאור הימנעות הבנק ממתן אשראי בענפים המועדים לזיהום הסביבה.

הלוואות לדיר

במסגרת ניהול סיכונים אשראי, הבנק נוקט אמצעים שונים להפחתת סיכונים הנובעים ממתן אשראי לדיר. הבנק קבע במסגרת מדיניות האשראי מגבלות שונות על פעילות האשראי לדיר בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים. הפרמטרים העיקריים להגדרת תיאבון הסיכון בתחום הלוואות לדיר הינם: שיעור המימון, מיקום הנכס, יחס החזר מהכנסה, מטרת ההלוואה ותקופת ההלוואה. הבנק מנטר באופן שוטף את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות לנוכח תיאבון הסיכון שקבע.

מאפייני תיק האשראי לדיר של הבנק

פעילות הבנק בתחום הלוואות לדיר הינה בכללותה עם אוכלוסיות מהעשירון האמצעי ומעלה, לשם כך מועדפים לקוחות בעלי המאפיינים הבאים: לקוחות ביישובים במרכז הארץ, הנכס משועבד בהלוואות בשעבוד נדל"ן נמצא באזור המוגדר על-ידי הבנק כאזור מועדף, והכנסת המשפחה ברוטו אינה פחותה מההכנסה הממוצעת במשק. החל משנת 2011, ירד שיעור המימון בהלוואות לדיר שנותן הבנק באופן ניכר ובשנת 2014 כ- 87% מההלוואות ניתנו בשיעור מימון שאינו עולה על 60% משווי הנכס. ברבעון ראשון 2015 כ- 91% מההלוואות ניתנו בשיעור מימון שאינו עולה על 60% משווי הנכס.

שיעור המימון הממוצע בבנק, המבטא את יתרת ההלוואה חלקי שווי הנכסים המשוערך, כפי שנבדק ביחס לתיק האשראי הקיים בבנק, נמוך ועומד על כ- 30% (שווי הנכסים המשוערך מחושב ממועד השמאות האחרונה, על פי מדד מחירי הדיר שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בחלוקה על פי אזורים גיאוגרפיים ועפ"י מספר חדרים).

להלן התפתחות ביצועי האשראי לדיור (במיליוני ש"ח):

2010	2011	2012	2013	2014	1-3/2015	
1,996	1,489	1,476	1,364	1,169	276	סה"כ ביצוע
						מזה:
1,198	731	328	360	330	76	בריבית משתנה בתדירות קצרה מ- 5 שנים
482	243	252	158	105	43	במט"ח

להלן נתונים כלליים על ביצועי משכנתאות שניתנו במטבע שקלי:

2010	2011	2012	2013	2014	1-3/2015	
217	226	221	215	208	209	תקופת ההלוואה ממוצעת בחודשים
3,716	3,740	4,136	4,450	4,708	5,839	הכנסה לנפש בממוצע (ש"ח)
						התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור מימון הנכס (LTV)
60%	87%	92%	85%	87%	91%	0%-60% ⁽¹⁾
37%	12%	7%	14%	12%	9%	61%-75%
3%	1%	1%	1%	1%	-	מעל 75%
						התפלגות מספר הסכמים על פי סכום ביצוע (באלפי ש"ח):
75%	72%	74%	70%	69%	61%	0-500
18%	19%	18%	21%	21%	26%	500-1,000
7%	9%	8%	9%	10%	13%	מעל 1,000 ⁽²⁾
447	458	510	450	426	405	סכום ההלוואה ממוצעת

(1) ברבעון ראשון של שנת 2015 ניתנו 15 הלוואות בסך העולה על 2 מיליון ש"ח להלוואה, בסכום כולל של 42 מיליוני ש"ח.

להלן פרטים בגין מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיר (במיליוני ש"ח):

יתרה ליום 31 במרץ 2015								
גיל ההלוואה (זמן שחלף ממועד מתן ההלוואה)							שיעור מימון	שיעור ההחזר מההכנסה הקבועה
סך הכל	10 שנים ומעלה	5-10 שנים	2-5 שנים	1-2 שנים	3 חודשים עד שנה	עד 3 חודשים		
3,933.1	413.8	595.5	1,454.3	642.2	571.9	255.4	עד 40%	עד 60%
670.9	52.2	109.0	281.7	122.3	85.8	19.9	40%-50%	
688.6	49.3	137.1	327.0	102.5	61.3	11.4	50%-80%	
246.6	8.5	69.2	136.0	29.1	3.5	0.3	מעל 80%	
5,539.2	523.8	910.8	2,199.0	896.1	722.5	287.0	סך הכל	
906.9	40.2	349.9	289.1	120.6	83.9	23.2	עד 40%	60%-75%
128.8	9.3	46.5	36.8	22.7	11.0	2.5	40%-50%	
146.8	8.8	53.8	56.5	23.1	4.2	0.4	50%-80%	
54.0	1.4	18.8	28.6	5.1	0.1	-	מעל 80%	
1,236.5	59.7	469.0	411.0	171.5	99.2	26.1	סך הכל	
141.5	31.1	40.5	16.2	40.7	10.6	2.4	עד 40%	מעל 75%
26.7	7.2	7.9	4.4	4.5	2.5	0.2	40%-50%	
38.8	4.2	16.6	11.0	6.1	0.8	0.1	50%-80%	
19.9	1.1	7.1	5.7	6.0	-	-	מעל 80%	
226.9	43.6	72.1	37.3	57.3	13.9	2.7	סך הכל	
21.5	10.1	5.6	2.5	1.7	1.4	0.2	עד 40%	שיעורים אחרים
4.3	0.7	1.3	1.9	-	0.4	-	40%-50%	
6.9	0.1	1.2	5.3	0.3	-	-	50%-80%	
3.4	-	-	1.9	0.9	0.6	-	מעל 80%	
36.1	10.9	8.1	11.6	2.9	2.4	0.2	סך הכל	
7,038.7	638.0	1,460.0	2,658.9	1,127.8	838.0	316.0	סך הכל	

איכות לקוחות:

אוכלוסיית לקוחות המשכנתאות נמנית בעיקר עם לקוחות בסביבות גיל הארבעים לחייהם מהעשירונים 6 ומעלה עם הכנסה הגבוהה מההכנסה הממוצעת במשק. יחס ההחזר להכנסה הממוצע נמוך מדרישות המינימום המוגדרות במדיניות האשראי של הבנק.

שיעור ההחזר מההכנסה הקבועה:

שיעור ההחזר מההכנסה בהלוואה לדיר משמש מדד ליכולתו של הלקוח להיפרע מההלוואה אותה נטל. ככלל הבנק מקפיד ששיעור ההחזר החודשי של ההלוואה המבוקשת לא יעלה על 35% מהכנסות משק הבית. בהלוואות בהן שיעור ההחזר גבוה יותר, האשראי ניתן ללווים בעלי היקף נכסים גבוה ושיכולת ההחזר איננה מתבססת רק על ההכנסה השוטפת של המבקשים, או ללווים שההכנסה הפנייה הממוצעת לנפש שלהם גבוהה. כ- 6% מתיק האשראי לדיר ניתן ללקוחות בעלי יחס החזר להכנסה גבוה מ- 40% ששיעור המימון שלהם היה גבוה מ-60%.

בביצועי הלוואות לדיר ברבעון הראשון של שנת 2015 שיעור יחס החזר להכנסה הממוצע עמד על כ- 28%.

ביום 29 באוגוסט 2013 פרסם המפקח על הבנקים הוראת הנחיות המגבילות, בהתייחס להלוואות לדיר, את שיעור ההחזר מן ההכנסה, את חלק ההלוואה שניתן בריבית משתנה ואת התקופה הסופית לפירעון ההלוואה.

התפלגות התיק לפי שיעור מימון:

במדיניות האשראי של השנים האחרונות הבנק החליט להקטין את החשיפה לסיכוני אשראי על-ידי הגבלת שיעור המימון המרבי, בדרך כלל ל- 75% מערך הנכס המשועבד, בעקבות ההוראות שפרסם המפקח על הבנקים. החל מחודש נובמבר 2012 החל הבנק ליישם את הוראת המפקח על הבנקים בנושא הגבלת שיעור המימון בהלוואות לדיור לפיה חלק משמעותי מביצועי ההלוואות יוגבל לשיעור מימון של 50% מערך הנכס המשועבד.

על פי מדיניות האשראי, הבנק לא מעניק הלוואות בהן קיים אלמנט של דחיית תשלומי קרן וריבית לתקופות ארוכות. יתרת ההלוואות המובטחות בשעבוד משני או כאשר זכות הביטחון של הבנק אינה מובטחת אינה מהותית. אין בבנק הלוואות לדיור בהן המידע אינו שלם.

בהתאם להוראות בנק ישראל הבנק לא מעניק הלוואות לתקופה העולה על 30 שנים. ברבעון הראשון בשנת 2015 כ- 12% מסך האשראי לדיור (35 מיליון ש"ח) ניתן לתקופה העולה על 25 שנים. תקופת ההלוואה המקורית של 91% מיתרת תיק האשראי לדיור נמוכה מ- 25 שנים.

התפלגות התיק לפי אזור גיאוגרפי:

תיק האשראי לדיור של הבנק מפוזר בין לווים רבים שרובם רכשו נכסים ומרוכז במרכז הארץ, 54% מהתיק ניתן לנכסים באזור גוש דן וירושלים רבתי.

תהליך מתן אשראי לדיור:

פעילות המשכנתאות כוללת בעיקר מתן הלוואות לדיור וכנגד שעבוד דירת מגורים לתושבי ישראל בבסיסי הצמדה שונים ועל-פי מגוון מסלולי ריבית ולתושבי חוץ במט"ח במטבעות עיקריים (בעיקר דולר ארה"ב, לירה שטרלינג ואירו).

ההלוואות נחלקות לשני סוגים: הלוואות מכספי בנק, והלוואות מכספי ממשלה ובאחריותה לזכאי משרד הבינוי והשיכון (להלן: "הלוואות תקציב"). לבנק אין סיכון אשראי על הלוואות התקציב.

תהליך הערכת ואישור האשראי בשעבוד דירת מגורים הינו תהליך מובנה וסטנדרטי. האישור להלוואה מבוצע בסניף ו/או מועבר לדרג מאשר בכיר יותר, על-פי מדרג הסמכויות שקבע דירקטוריון הבנק.

התהליך מחייב הפרדת תפקידים (קצין האשראי אינו רשאי לאשר את הבקשות אותן הוא מעריך - מערכת המחשב חוסמת אפשרות זו) כך שגם בקשות בסמכות הסניף אינן יכולות להתבצע על-ידי בעל תפקיד אחד.

בקשות החורגות מסמכות מנהל סניף מועברות לאישור מרכז חיתום. תפקיד מרכז החיתום הוא לבחון את הבקשה מחדש, לאשר או לדחותה. במידה ובקשת האשראי בסמכות גבוהה מסמכות מרכז החיתום, מרכז חיתום מגבש המלצה ומעבירה לאישור גורם בכיר (מנהל אגף, מנכ"ל או וועדות האשראי) לפי הסמכות הרלוונטית.

כחלק מתהליך ייצור ההלוואה, תיקי האשראי במסגרת פעילות המשכנתאות נבדקים על ידי יחידת בחינה מרכזית הבודקת את שלמות התיק לאחר שאושר וקבלת כל המסמכים והביטחונות הנדרשים. יחידה זו כפופה למערך התפעול האחורי בחטיבת המשאבים, ובכך קיימת הפרדה ניהולית בין תהליך אישור האשראי והעברת המסמכים ובין בחינתו בטרם ביצוע.

פעילות האשראי הקמעונאית נתמכת באופן הדוק בליווי משפטי של עורכי דין מהמחלקה המשפטית בבנק, אשר בוחנים, בין השאר, את הנאותות המשפטית של הסכמים וסוגי הביטחונות.

סיכוני סליקה וסיכון צד נגדי

סיכון סליקה הוא הסיכון שצד נגדי לא יקיים את חלקו ולא יעביר לבנק במועד הקבוע לכך את הסכום הנדרש בעת סליקת עסקה, זאת על אף שהבנק מילא את חלקו בעסקה והעביר לצד הנגדי את התשלום. הסיכון קיים רק כאשר התמורות בעסקה לא מועברות סימולטנית. החשיפה לסיכון סליקה היא למשך זמן קצר ובדרך כלל היא תוך יומית.

סיכון צד נגדי הינו סיכון שהצד הנגדי לעסקה יהיה בכשל לפני הסליקה הסופית של תזרימי העסקה. ערך השוק של העסקה, שיכול להיות חיובי או שלילי לכל אחד מהצדדים, תלוי למעשה בתנודות בגורמי השוק. רק במידה שהעסקה תהיה בעלת שווי הוגן חיובי לבנק והצד הנגדי יהיה בכשל - עשוי להיגרם הפסד כלכלי לבנק בעת הכשל. החשיפה לסיכון צד נגדי יכולה להיווצר במשך כל חיי העסקה.

עד לחודש ספטמבר 2007, השתמשה המערכת הבנקאית בסליקת ממסרים, בעיקר באמצעות מערכת מס"ב, בנוסף למערכת סליקת שיקים. בנוסף, החל מחודש ספטמבר 2007, החלה המערכת הבנקאית להפעיל את מערכת RTGS, שהיא מערכת לסליקת תנועות כספיות בזמן אמת. סכום התנועה המחייב העברה ב-RTGS נקבע על-ידי בנק ישראל ל-1 מיליון ש"ח. מערכות אלו מפחיתות את הסיכון בהעברות רגילות במידה משמעותית.

המקור העיקרי לחשיפת הבנק לסיכונים סליקה הינו סליקת עסקאות בנגזרים (OTC). הבנק אינו פועל מול לקוחותיו בנגזרות OTC, אלא במכשירים נגזרים הנסחרים בבורסות שונות, בהם סיכון הסליקה מזערי. הבנק חשוף לסיכונים סליקה בפעילותו עבור עצמו, ואולם היקפי הפעילות הללו אינם מהותיים. בנוסף, לבנק חשיפה לסיכונים סליקה הנובעים ממסחר בניירות ערך זרים המתבצע מול ברוקרים באמצעות תהליכי סליקה מסוג Non-DVP. היקף העסקאות אשר אינן נסלקות DVP קטן יחסית.

עיקר חשיפות הבנק לסיכון צד נגדי מתהווה מול בנקים בארץ ובחו"ל ומוסדות פיננסיים מוכרים בחו"ל בגין סליקת עסקאות בנגזרים (OTC) ומול ברוקרים ונותני שירות קסטודיאן בניירות ערך בגין סליקת עסקאות בניירות ערך זרים. מסגרות הפעילות עם מוסדות אלו מאושרות לפחות אחת לשנה בדירקטוריון הבנק כחלק ממסגרות האשראי של אותם מוסדות. בשלושת החודשים הראשונים של השנה לא התממשו סיכונים סליקה או סיכון צד נגדי בבנק.

הפחתת סיכון - הבנק חתם על הסכמי ISDA ועל נספחי CSA מול רוב הבנקים מולם מתבצעת הפעילות בנגזרים. הדבר מאפשר קיזוזים של העסקאות, כך שהסכום שיעבור בין הצדדים לעסקה הוא סכום החשיפה נטו, ועל ידי כך להקטין את החשיפה של כל אחד מהצדדים. נספחי CSA מסדירים העברות של כספים בין הצדדים לעסקה כל אימת שהחשיפה מגיעה להיקף מסוים שנקבע מראש, ועל-ידי כך קטנה החשיפה לצד הנגדי.

סיכונים השוק

כללי

סיכונים שוק הם קבוצת הסיכונים אשר מהותם הינה החשיפה להפסד כתוצאה משינויים בפרמטרים שונים בשוק (פרמטרים אקסוגניים). בקבוצת סיכונים זו כלולים מספר סוגי סיכונים ספציפיים, המנוהלים בבנק באופן דומה, על בסיס מסגרת עבודה דומה ובאמצעות אותם גורמים עיקריים.

מנהל החטיבה הפיננסית - משמש כמנהל סיכונים שוק ונזילות ואחראי לביצוע מדיניות הבנק ולגיבוש מסגרת עבודה כוללת לניהול סיכון זה ואישורה במוסדות הבנק. החטיבה בראשותו עוסקת בניהול השוטף של החשיפות לסיכונים שוק בהנחיית היחידות השונות העוסקות בניהול המכשירים הפיננסיים של הבנק וביצירת החשיפות במגזרי הפעילות השונים. מנהל החטיבה הפיננסית אף ממליץ להנהלה, לדירקטוריון ולוועדת הדירקטוריון באשר לכדאיות יצירת הסיכונים באמצעות המכשירים הפיננסיים המותרים ליצירת ולגידור סיכונים, ובכל יתר הנושאים הקשורים ליצירת וניהול החשיפות. כמו כן באחריותו ניהול תיק הנוסטרו תוך בחינת השלכות פעילות הנוסטרו על כלל החשיפות.

האופן וההיקף של מערכות הדיווח

הבנק מנהל את סיכוניו בין השאר בעזרת מערכת ALM, המערכת חולשת על תזרימי המזומנים של הבנק, הנגזרים ממגוון פעולותיו הפיננסיות. מערכת זו מאפשרת ניהול נכסים והתחייבויות - ALM (Asset and Liability Management) ובין היתר מאפשרת כימות של סיכונים השוק על פי מתודולוגית הערך הנתון לסיכון - VaR. בנוסף המערכת מאפשרת מעקב אחר מדדי סיכון נוספים כגון: חשיפות ריבית ובסיס ומבחני קיצון (Stress Testing). במהלך שנת 2012 מערכת ה-ALM עברה תהליך תיקוף בהתאם להוראות בנק ישראל בנושא תיקוף מודלים.

ה-VaR אומד את ההפסד המקסימאלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית קבועה מראש על פי תנאי השוק שנצפו בעבר. החישוב בבנק מבוצע, אחת לחודש, לתקופת החזקה של 10 ימים וברמת מובהקות של 99%. הבנק מודד את הסיכון הכולל שלו באמצעות ה-VaR של סך התיק הבנקאי וכן את החשיפה לסיכון של התיק למסחר שלו באמצעות מערכת זו. בנוסף לניהול ובקרה באמצעות מודל ה-VaR, משתמש הבנק גם במודלים אחרים לכימות הסיכונים.

הבנק קבע מגבלות לערך הנתון לסיכון (ה-VaR הכלכלי): סך ה-VaR - 20 מיליוני ש"ח. ביום 31 במרץ 2015 עמד ערך ה-VaR על 10.1 מיליוני ש"ח לעומת 11.3 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2014. הערך המרבי של ה-VaR הכלכלי (סופי חודש) היה במהלך התקופה הנסקרת 11.3 מיליוני ש"ח, לעומת ערך מרבי של 13.8 בשנת 2014.

מדיניות גידור ו/או הפחתת סיכונים

מדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים של הבנק מבוססת על ניהול החשיפות לסיכוני שוק ונזילות על ידי קביעת מגבלות כמותיות. האמצעים בהם נעשה שימוש לצורך העמידה במגבלות כוללים בין השאר: קנייה ומכירה של ניירות ערך סחירים (בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל), גיוס של פיקדונות לא סחירים (מלקוחות פרטיים ומוסדיים), גיוס פיקדונות סחירים ופעילות במכשירים פיננסיים נגזרים.

סיכון הריבית

סיכון הריבית נובע מההבדל שבין רגישות הנכסים לשינויים בשיעורי הריבית לבין רגישות זו של ההתחייבויות - שינויים העלולים להביא לשחיקת ההון של הבנק. פעילות הבנק כמתווך פיננסי יוצרת חשיפה לסיכון זה, והבנק פועל להקטנתה. החשיפה העיקרית של הבנק היא במגזר השקלי הלא צמוד בשל הגידול בהיקף הפעילות בתחום האשראי עקב הוראות בנק ישראל שמגבילות את היקף ההלוואות לדירור בריבית משתנה, ובתיק הנוסטרו. חשיפה קיימת גם במגזר הצמוד למדד, שכן במגזר זה מרבית הנכסים וההתחייבויות הם בריבית קבועה לטווח ארוך.

הבנק מנהל מעקב אחר מדדים מקובלים לאמידת סיכון הריבית של ההלוואות כנגד הפיקדונות, במטרה להתאים את ההשפעה של שינוי אפשרי בשיעורי הריבית על שווי התזרים הפיננסי הנקי שלו לתיאבון הסיכון של הבנק. בין כלים אלו נמדדים פערי מח"מ, מבוצע כימות באמצעות VaR ונאמדת החשיפה במגוון של תרחישים. כמו כן עוקב הבנק אחר היקף הפירעונות המוקדמים בהלוואות, להם השפעה מהותית על המח"מ האפקטיבי.

בחודש יולי 2014 נכנסה לתוקף הוראה לניהול בנקאי תקין 333, שמטרתה להסדיר את אופי ניהול סיכון הריבית בבנקים. ההוראה שמה דגש על ניהול סיכון הריבית בתיק הבנקאי, וקובעת כלים ושיטות בהם יש לעשות שימוש בעת כימות סיכון הריבית, וכללים לניהול סיכון הריבית ברמה התאגידית. בנק ירושלים עשה שימוש בכלים דומים לנדרש בהוראה עוד לפני יישומה, ולקראת תאריך תחילת ההוראה התאים והרחיב את המדדים בהם הוא עושה שימוש לפי הנדרש בהוראה.

מדיניות הבנק, בניהול החשיפה לסיכון ריבית, נקבעת בהתחשב בציפיות להתפתחות בשיעורי הריבית השונים, תוך בחינת העלויות לצמצום החשיפה לסיכון זה ובהתחשב באומדן שיעור הפירעון המוקדם בהלוואות ובגורמים המשפיעים עליו. ההערכה של שיעור הפירעון המוקדם מתבצעת על סמך נתוני העבר ועל בסיס הנחות הבנק על מספר גורמים המשפיעים על שיעור זה, ובהם בעיקר שיעור הריבית. הנחת פירעון המוקדם של ההלוואות משמשת במגזר הצמוד למדד לצורך חישוב פערי המח"מ והחשיפה לסיכון ריבית.

להערכת הבנק, בהתחשב בהיקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות ובחשיפות בכלל מגזרי ההצמדה, החשיפה לסיכון כתוצאה משינוי לא צפוי של 1% בשיעור הריביות נמוכה, וזאת יחסית לשווי התזרים הנקי המהוון של הבנק. הערכה זו של הבנק הינה "מידע צופה פני עתיד" העשויה להתממש באופן שונה מכפי שנצפה לאור העובדה כי היא מבוססת על היקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות והחשיפות בכלל מגזרי ההצמדה וייתכן כי היקף הפירעונות בפועל בעתיד, יהיה שונה. כמו כן, הבנק חשוף לסיכון הנובע מצמצום המרווחים בתחום המשכנתאות וזאת על רקע התחרות החריפה השוררת בתחום זה. אחת ממטרות של התכנית האסטרטגית בבנק היא להפחית סיכון זה ולצמצם את התלות של הבנק בתחום זה.

להלן מידע לגבי השמעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו (במיליוני ש"ח):

א. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות המאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית):

ליום 31 במרץ 2015				
מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
סה"כ	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד
13,645.8	225.1	1,302.4	3,668.3	8,450.0
946.4	76.6	443.1	198.7	228.0
13,053.0	239.2	1,383.6	3,492.0	7,938.2
943.0	63.3	366.1	-	513.6
596.2	(0.8)	(4.2)	375.0	226.2

ליום 31 במרץ 2014					
מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי			
סה"כ	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
13,267.2	192.1	1,141.3	3,629.1	8,304.7	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
1,135.4	121.0	718.7	51.2	244.5	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
12,840.2	242.3	1,439.8	3,564.8	7,593.3	התחייבויות פיננסיות
1,125.5	68.9	409.1	50.8	596.7	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
436.9	1.9	11.1	64.7	359.2	שווי הוגן נטו

ליום 31 בדצמבר 2014				
מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
סה"כ	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד
13,877.3	195.0	1,237.4	3,657.5	8,787.4
1,237.5	136.1	863.2	-	238.2
13,321.1	256.9	1,629.9	3,584.8	7,849.5
1,236.1	69.8	442.9	-	723.4
557.6	4.4	27.8	72.7	452.7

ב. השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים:

ליום 31 במרץ 2015						
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית (במיליוני ש"ח)			שינוי בשווי הוגן			
			מטבע חוץ ⁽²⁾	מטבע ישראלי	באחוזים	במיליוני ש"ח
			אחר	דולר	סה"כ	סה"כ
השינוי בשיעורי הריבית			לא צמוד	צמוד מדד		
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד			221.0	382.5	(7.1)	(1.0)
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז			225.6	375.8	(4.6)	(0.1)
קטון מיידי מקביל של אחוז אחד			232.2	366.9	(1.8)	1.1

ליום 31 במרץ 2014						
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית (במיליוני ש"ח)			שינוי בשווי הוגן			
			מטבע חוץ ⁽²⁾	מטבע ישראלי	באחוזים	במיליוני ש"ח
			אחר	דולר	סה"כ	סה"כ
השינוי בשיעורי הריבית			לא צמוד	צמוד מדד		
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד			328.0	73.0	12.5	(21.0)
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז			355.9	65.6	11.2	(2.2)
קטון מיידי מקביל של אחוז אחד			393.1	55.6	9.7	22.8

ליום 31 דצמבר 2014						
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית (במיליוני ש"ח)			שינוי בשווי הוגן			
			מטבע חוץ ⁽²⁾	מטבע ישראלי	באחוזים	במיליוני ש"ח
			אחר	דולר	סה"כ	סה"כ
השינוי בשיעורי הריבית			לא צמוד	צמוד מדד		
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד			425.5	88.2	31.9	(7.9)
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז			449.2	73.3	27.8	(2.6)
קטון מיידי מקביל של אחוז אחד			484.2	56.2	23.6	10.9

1. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
2. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
3. סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן.

להלן תמצית החשיפות לשינויים בלתי צפויים בריבית (במיליוני ש"ח):

השינוי הפוטנציאלי ברווח השנתי-רווח (הפסד)		השינוי הפוטנציאלי בשווי הכלכלי-רווח (הפסד)			
2014	2015	2014	2015		
עלייה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%
השפעת שינוי מיידי מקביל בעקום התשואות					
מגזר					
2.3	16.5	33.9	(31.3)	6.2	(5.2)
(0.3)	(7.8)	(9.1)	8.3	(8.1)	7.6
4.6	9.2	(2.0)	2.0	3.0	(3.4)
6.6	17.9	22.8	(21.0)	1.1	(1.0)
סה"כ					
(12.5)	(20)	(60)	(60)	(60)	(60)
11.6	23.5	29.3	(25.2)	10.9	(7.9)
6.3	17.8	3.8	(3.7)	1.0	(1.0)

סיכון הבסיס

החשיפה לסיכון הבסיס יכולה לנבוע משינויים בשיעורי הריבית, בשערי החליפין ובקצב האינפלציה. מדיניות הבנק היא לנהל את הסיכונים הנובעים מחשיפת הבסיס באופן מבוקר, במסגרת המגבלות שקבע הדירקטוריון. הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה השונים באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים שלרשותו, זאת תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים ובקרה שוטפת על הסיכונים הנובעים מחשיפה זו. המגבלות נקבעו תוך שמירה על גמישות הבנק ויכולתו לשנות את הפוזיציות השונות בתקופה קצרה בהתאם לתחזיות הכלכליות. כדי להגביל את החשיפה לסיכון זה, קבע דירקטוריון הבנק את שיעוריה המרביים בכל מגזר הצמדה. להלן המגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה כפי שקבע הדירקטוריון (שאיננה בהכרח החשיפה החשבונאית). המגבלות הינן על סכומי העודף (הגרעון) של הנכסים על ההתחייבויות בכל מגזר:

מיליוני ש"ח		אחוזים מההון הפיננסי ⁽¹⁾	
סכום מזערי	סכום מרבי	סכום מזערי	סכום מרבי
(298)	393	(50%)	66%
(39.7)	39.7	(6.8%)	6.8%
(298)	893	(50%)	150%

(1) ההון הפיננסי הינו ההון העצמי בניכוי נכסים לא כספיים במאוחד.

הבנק מודד את הפוזיציות שלו בבסיסי ההצמדה השונים מדי יום באמצעות מערכת המידע שלו. מידע זה מדווח ליחידות האחראיות על ניהול הפוזיציה והתאמתה למגבלות החלות עליה. המידע בדבר גובה הפוזיציות מדווח באופן שוטף בישיבות של הוועדה לניהול נכסים והתחייבויות, ובישיבות של פורומים אחרים הפעילים בניהול סיכונים. להלן החשיפה הכלכלית (שאיננה בהכרח החשיפה החשבונאית) בפועל בכל מגזר הצמדה (במיליוני ש"ח):

חשיפה ליום 31 במרץ 2015			חשיפה במהלך תקופת הדו"ח ⁽¹⁾
מירבית	מזערית	מומצעת	
207	25	94	הצמדה למדד
(1.1)	(2.1)	0.2	במט"ח ובהצמדה למט"ח

(1) החשיפה במגזר הצמוד למדד מוצגת ל- 15 לכל חודש.

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים במדד המחירים לצרכן (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי הכולל השפעת השינוי על השווי הכלכלי של תיק הנוסטרו שלא נכלל בחישוב הפוזיציה כתוצאה מהתרחיש במיליוני ש"ח):

תרחיש	ליום 31 במרץ 2015	מקסימום שנת 2015	מינימום שנת 2015
עלייה של 5% במדד	12.7	12.7	0.3

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע במיליוני ש"ח (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כאשר תרחיש התחזקות פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל):

תרחיש	ליום 31 במרץ 2015		מקסימום שנת 2015		מינימום שנת 2015	
	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר
התחזקות של 10%	(0.4)	2.3	1.2	2.3	(0.4)	0.1
התחזקות של 5%	(0.2)	1.1	0.6	1.1	(0.2)	0.0
החלשות של 10%	0.4	(2.3)	0.4	(0.1)	(1.2)	(2.3)
החלשות של 5%	0.2	(1.1)	0.2	0.0	(0.6)	(1.1)

כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים שוק, מבצע הבנק בין היתר עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כדי להקטין את החשיפה שלו לסיכונים אלו. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה כמתווך, סוחר או כמשתמש סופי. לבנק מכשירים פיננסיים נגזרים כגון עסקאות עתידיות להחלפה בין מטבעות (Swap) וחוזים עתידיים להגנה על שערי מטבע (Forward).

העסקאות במכשירים הפיננסיים הנגזרים נרשמות לפי שווי הוגן ושינויים בשווי הוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד. כמו כן, הבנק מתקשר בחוזים שבפני עצמם אינם מכשירים נגזרים אך הם מכילים נגזרים משובצים. מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכונים שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. החשיפה הבין-מטבעית מנוהלת במסגרת מצומצמת ובגבולות שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק.

סיכונים הנזילות

סיכון הנזילות הינו הסיכון לפגיעה בהון וביציבותו הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו בשל אי-וודאות לגבי זמינות המקורות והיכולת לגייסם, ולגבי היכולת לממש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. החשיפה נובעת ממתן הלוואות לזמן ארוך (אף אם ניתנו בריבית משתנה) הממומנות על ידי פיקדונות לטווח קצר.

הבנק חשוף לסיכונים נזילות ולחשש מפני האטה ביכולת הגיוס של חוב סחיר או ממוסדיים עקב שינויים בשוק. שינויי חקיקה ו/או שינויים בטעמי המפקידים. במטרה להתמודד עם סיכון זה מפעיל הבנק מזה שנים מדיניות של הרחבת בסיס המפקידים והקטנת ההישענות על מפקידים גדולים, ובפרט התמקדות בגיוס פיקדונות ממשקי בית. בנוסף לכך מושם דגש על שמירה של רמת נזילות גבוהה, כפי שהיא באה לידי ביטוי בהיקף נכסים נזילים זמינים, ובפערי תזרים קטנים בין פירעון הנכסים להתחייבויות. לאופי האשראי והמפקידים, לשיעורי הפירעונות המוקדמים במגזרי ההצמדה השונים וכן למידת המחזור של הפיקדונות קצרי המועד יש השפעה מהותית על אומדן החשיפה לסיכון זה.

על פי הוראות בנק ישראל, חייב כל תאגיד בנקאי לקבוע מדיניות כוללת לניהול הנזילות שלו, ולקיים מערכת מידע לשליטה, בקרה ודיווח על מצב הנזילות ולמידתה. כן נקבע כי היחס בין הנכסים הנזילים האיכותיים לבין התזרים היוצא נטו בתקופת פירעון של עד חודש (להלן: "יחס נכסים נזילים") ותחת סדרה של תרחישי קיצון לא יפחת מ-1. ניתן למדוד את החשיפה לסיכון הנזילות ואת יחס הנכסים הנזילים באמצעות מודל פנימי.

הבנק בוחן את מצב הנזילות שלו מידי יום באמצעות מודל יחס נזילות המזערי שהינו היחס בין כרית הנזילות לבין התזרים הפוטנציאלי היוצא נטו בתרחיש קיצון. לצורך המודל אסף הבנק וממשיך לאסוף נתונים על שיעור הפירעונות המוקדמים, על עיתוים ועל שיעור המחזור של הפיקדונות והחסכונות. יחס הנזילות המזערי נבחן בארבעה תרחישים: תרחיש עסקים רגיל, תרחיש ספציפי לבנק, תרחיש לחץ מערכתי ותרחיש משולב ספציפי לבנק ולחץ מערכתי. התרחישים השונים נבדלים

זה מזה בעיקר בשיעור המחזור של הפיקדונות וביכולת המימוש של הנכסים הנזילים. כחלק מיישום הוראת ניהול בנקאי תקין 342 המעודכנת, הבנק עדכן את מודל הנזילות לעקרונות יחס הנזילות המזערי המופיע בהוראה הנ"ל ולעקרונות מודל ה-LCR (Liquidity Coverage Ratio) בהוראות באזל III. יחס הנזילות המינימאלי על פי התרחישים הנ"ל עמד ביום 31 במרץ 2015 על 1.6. בנוסף הבנק עוקב אחר נזילות ארוכת הטווח באמצעות מודל יחס מימון יציב בהתאם לעקרונות מודל ה-NSFR (Net Stable Funding Ratio) בהוראות באזל III בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 342. יחס המימון היציב עמד ביום 31 במרץ 2015 על 1.3.

דירקטוריון הבנק קבע את עקרונות ניהול הנזילות, את מדרג האחריות והסמכות ואת מערך ההתראות והטיפול בחריגות מהמגבלות שנקבעו. קביעת המגבלות האמורות מביאה בחשבון הן התרחשויות צפויות של אירועים בבנק ובסביבתו העסקית והן את האפשרויות העומדות בפני הבנק לגבי גיוס מקורות חלופיים במקרה הצורך ואת העלויות של מקורות אלו.

להערכת הבנק, בהתחשב בשיעורי מיחזור הפיקדונות בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון האמור אינה גבוהה, בין היתר, משום שהבנק מגוון את מקורות המימון שלו, מקפיד להרחיב את בסיס המפקידים ולצמצם את מידת ההישענות על מפקידים גדולים ולשמר כרית נזילות מספקת הבאה לידי ביטוי בכך שיחס הנכסים הנזילים גבוה מהיחס הנדרש. נכון למועד הדוח יתרת סך פיקדונות הציבור של שלושת קבוצות המפקידים הגדולות עומד על כ-560 מיליוני ש"ח.

במסגרת ההיערכות ליישום באזל III, פירסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 221 בנושא "יחס כיסוי הנזילות". מועד תחולת ההוראה הינו ה- 1 לאפריל 2015. הבנק עומד בדרישת ההוראה החל ממועד יישומה.

להלן דרישות ההון בגין סיכון שוק על פי הנדבך הראשון (מיליוני ש"ח):

סוג הסיכון	דרישת ההון
סיכון ריבית	2.1
סיכון שער חליפין	2.0
סה"כ	4.1

סיכונים תפעוליים

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או אירועים חיצוניים, הגדרת הסיכון התפעולי כוללת סיכונים משפטיים אך היא איננה כוללת סיכונים אסטרטגיים או סיכונים מוניטין.

הבנק פועל במגוון פעילויות פיננסיות וחשוף לסיכונים תפעוליים הכוללים, בין היתר, סיכונים מעילות והונאות, סיכונים טכנולוגיים המידע, המשכיות עסקית ואבטחת מידע.

בדצמבר 2014 אושרה בבנק מדיניות עדכנית לניהול סיכונים תפעוליים, הכוללת הגדרת מסגרת ניהול הסיכונים התפעוליים בבנק, סובלנות הסיכון של הבנק וכן, את המסגרת הארגונית, שבאמצעותה מיישמות יחידות הבנק את תהליכי השליטה והבקרה למזעור הסיכונים.

ניהול הסיכון התפעולי בבנק מושתת על שלושה קווי הגנה:

האחריות לניהול הסיכונים התפעוליים מוטלת על הנהלות היחידות והן קו הגנה ראשון, הכולל גם פונקציה לניהול טכנולוגיית המידע, אבטחת מידע והמשכיות עסקית. היחידה לניהול סיכונים תפעוליים, קצין הציות, הייעוץ המשפטי, ותהליך ה-SOX המתקיים באגף הכספים, מהווים קו הגנה שני. קו ההגנה השלישי הוא הביקורת הפנימית, המבצעת סקירה בלתי תלויה של הבקורות, ואתגור התהליכים והמערכות לניהול סיכון תפעולי בבנק.

ניהול הסיכונים התפעוליים מושתת על תהליך מתמשך של זיהוי, הערכה, מדידה, ניטור, דיווח ובקרה/הפחתה של הסיכונים.

מבנה ארגוני לניהול הסיכון התפעולי:

הדירקטוריון - נושא באחריות העליונה לניהול ופיקוח על הסיכון התפעולי ומתווה ומאשר את מדיניות הסיכונים התפעוליים.

ועדה דירקטוריונית לניהול סיכונים - מקיימת דיונים מקדימים לדיוני הדירקטוריון בכל הנוגע לסיכונים תפעוליים. דנה בתהליך/מוצר/מערכת/פעילות חדש/ה שהכנסתו חושפת את הבנק לסיכונים תפעוליים מהותיים, מדיניות ניהול סיכונים ומגבלות, הערכת הסיכונים, איכות ניהול הסיכונים והבקורות, הלימות ההון, סובלנות הסיכון.

הנהלת הבנק - באמצעות חטיבת הסיכונים בוחנת בעקביות ובאופן שוטף את הסיכונים התפעוליים הגלומים בפעילות הבנק, וארועי הפסד או כמעט הפסד שהתרחשו.

פורום לניהול סיכונים תפעוליים - ועדה בראשות מנכ"ל הבנק, הדנה במדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים של הבנק לפני הגשתה להנהלה ולדירקטוריון, באישור מוצרים ותהליכים חדשים מהותיים, באישור נוהלי עבודה רלוונטיים הנוגעים לסיכון התפעולי, במפת הסיכונים, במעקב אחר יישום ממצאי ביקורת שונים בתחום מעילות והונאות, בפרופיל הסיכון, בסובלנות הסיכון, באופן ובאיכות ניהול הסיכונים והבקורות ובהלימות ההון.

מנהל טכנולוגיית המידע - מנהל חטיבת המשאבים מוגדר כמנהל טכנולוגיית המידע של הבנק. במסגרת ניהול החטיבה אחראי מנהל החטיבה לניהול מערכות המידע, אבטחת מידע, משאבי אנוש, לוגיסטיקה, המערך העורפי ו-OCIO.

מנהל המשכיות עסקית - הוגדר מנהל ביחידת OCIO שבחטיבת המשאבים

אבטחת המידע - אבטחת המידע בבנק מנוהלת על ידי מנהל חטיבת המשאבים ומנהל אבטחת המידע, אשר אמונים על עדכון המדיניות ועל הבקרה של הנושא. אחת לשנתיים מנהל אבטחת מידע בוחן את הצורך בעדכון מדיניות אבטחת מידע והיא מובאת לאישור ההנהלה והדירקטוריון.

היחידה לניהול סיכונים תפעוליים - היחידה היא חלק מחטיבת הסיכונים ומהווה פונקציה בלתי תלויה לניהול סיכונים תפעוליים. היחידה אחראית לגיבוש מסגרת עבודה כוללת לניהול הסיכון התפעולי, תכנון, ביצוע ועדכון של מתודולוגיה לניהול הסיכונים התפעוליים, כתיבת נוהלי עבודה ליישום מסגרת הפעולה לניהול הסיכון התפעולי, המלצה להנהלה ולדירקטוריון בנוגע לתיאבון לסיכון התפעולי, ביצוע סקרי סיכונים תפעוליים, הגדרת תהליכי הדיווח לגורמי הניהול השונים, אתגור אופן ניהול הסיכונים התפעוליים ביחידות הבנק, קבלת דיווחים על אירועי כשל ושותפות בתהליכי הפקת לקחים עבור אירועי כשל מהותיים ורוחביים, יצירת מסגרת לדיווח על פרופיל הסיכון התפעולי לדירקטוריון ולהנהלה ושותפות בתהליך בחינת הסיכונים התפעוליים הגלומים במוצרים ובתהליכים חדשים.

הבנק מקצה הון בגין סיכונים תפעוליים, על פי הוראת בנק ישראל. עד ליום 31 במרץ 2014 הבנק פעל בהתאם לגישת האינדיקטור הבסיסי. החל מיום 30 ביוני 2014 ובאישור בנק ישראל החל הבנק להקצות הון בהתאם לשיטה הסטנדרטית לפיה יש להקצות הון לסיכון התפעולי על בסיס מכפלת ההכנסה הגולמית הממוצעת החיוביות של קווי העסקים בבנק ב-12 הרבעונים האחרונים במקדם ששיעורו משתנה בין 12% ל 18%.

בחודש פברואר 2012, פרסם בנק ישראל את הוראת נב"ת מס' 350 בנושא ניהול הסיכון התפעולי. הבנק יישם והטמיע עיקרי ההוראה בניהול הסיכון התפעולי בבנק.

הפחתת הסיכון התפעולי:

הבנק נערך בשנים האחרונות ליצירת מסגרת מקיפה של תהליכים ושיטות על מנת להקטין את החשיפה להפסדים הנובעים מסיכונים תפעוליים. הערכות זו כוללת, בין היתר, את האמצעים הבאים:

- הקטנת החשיפה התפעולית באמצעות נקיטת אמצעי בקרה מתמשכים ודרישה לביצוע בקרה כפולה בכל תהליך בו קיים סיכון תפעולי מהותי.
 - ביצוע בקורות רוחביות על תחומי פעילות שונים בהתאם לסיכון הטמון בתהליך, תוך דגש על תהליכים בהם לא מתקיימת בקרה כפולה בתהליך.
 - ביצוע סקרי סיכונים תפעוליים וסקר מעילות והונאות וגיבוש תוכניות להפחתת הסיכונים שזוהו בסקר.
 - הטמעת תרבות ארגונית לניהול הסיכון התפעולי והגברת המודעות אליו בקרב העובדים.
 - יישום תהליך אישור טרם הפעלת כל מוצר/פעילות/תהליך חדש - המחייב ביצוע סקר סיכונים מקיף, בניית תוכנית הפחתה מותאמת לרמת הסיכון, ואישור כל מוצר חדש מהותי בפורום ניהול סיכונים בראשות המנכ"ל ובוועדת ניהול סיכונים הדירקטוריונית.
 - איסוף מידע על אירועי הפסד או כמעט הפסד לצורך מעקב, שיפור והפקת לקחים. הנהלת הבנק והדירקטוריון מקבלים דיווח על אירועים תפעוליים בהם נגרם הפסד ואירועים בהם היה פוטנציאל להפסד, ביצוע תחקירים והפקות לקחים לאירועי הפסד או כמעט הפסד.
 - מפת הסיכונים התפעוליים, תוכניות הפחתה של הסיכונים ודיווח אירועי הפסד וכמעט הפסד - מנוהלים במערכת ייעודית לניהול הסיכונים התפעוליים.
 - מינוי רפרנטים חטיבתיים לניהול סיכונים תפעוליים - לשם שיפור והטמעה של ניהול הסיכון התפעולי בכל יחידות הבנק.
- הבנק השלים בתחילת 2014 סקר חדש לסיכונים תפעוליים במסגרתו התבצע מיפוי, זיהוי והערכה של רמת הסיכונים ואפקטיביות הבקורות בהתייחס לתהליכים העסקיים והתפעוליים המהותיים. הבנק פועל ליישום תכנית להפחתת הסיכונים השוריים (הסיכונים הנותרים לאחר הפעלת בקורות) ברמת סיכון גבוה. התכנית כוללת בין השאר טיפול בהפחתת סיכונים הקשורים לסיכונים מעילות והונאות.
- מדי רבעון מדווח להנהלה ולדירקטוריון מסמך סיכונים עבור סיכונים תפעוליים במסגרתו דיווח על אירועי הכשל שאירעו בתקופת הדוח, מוקדי הסיכון הקיימים, כולל סיכונים IT, אבטחת מידע והמשכיות עסקית ומצב ההתקדמות ביישום תכנית ההפחתה.
- על מנת להפחית את הסיכונים התפעוליים להם הבנק חשוף, רוכש הבנק מידי שנה ביטוח אחריות מקצועית וכן ביטוח נכסים. ביטוחים אלו נותנים מענה לנושאים העיקריים הבאים: סיכונים הונאה חיצונית ופנימית (מעילה), מקרי גניבת כספים ורכוש יקר, נזק פיננסי כתוצאה מזיוף מסמכים כגון: שיקים, שטרי חליפין, אישורי הפקדה, מכתבי אשראי, מכתבי ערבות, שטרי משכנתא ועוד, נזקים כתוצאה מפשעי מחשב לרבות חדירה של גורם עוין למערכות המחשב של הבנק, נזקים לנכסים פיסיים. נזקים פיננסיים שנגרמים ללקוחות או צד שלישי עקב כשל חומרה או תוכנה. גבול האחריות הכללית של הפוליסה הבנקאית עומד על 25.0 מיליון דולרים.

המשכיות עסקית

במטרה לשמור על הרציפות העסקית, השרידות והמשכיות הפעילות של הבנק לאחר ארוע של אסון או תקלה, ובהתאם להוראת בנק ישראל 355 בנושא ניהול המשכיות עסקית נערך הבנק למצבי חירום. מערך המחשוב של הבנק מושתת על שני אתרי מחשוב - אתר ראשי במטה הבנק בקרית שדה תעופה, ואתר חלופי בירושלים. פעילות הבנק לשם מוכנות להתאוששות במצב חירום מורכבת מהפעילויות הבאות:

1. תשתיות טכנולוגיות לגבי מערכות המידע.
2. תכניות פעולה ונהלים - הבנק יצר ומתחזק תשתית נהלים מקיפה להתמודדות וביצוע פעילות במצבי חירום שונים כולל חלופות עבודה ידניות ואפשרויות להעתקת פעילויות קריטיות. הבנק הכין תוכניות מגירה להתמודדות עם תרחישי קיצון: מלחמה, מגיפה, רעידת אדמה.
3. ביצוע תרגולים - הבנק לוקח חלק בתרגילים לאומיים, ואף מבצע תרגולים פנימיים לבדיקת אתרי הגבוי ופעילות במצבי חירום בהתאם לנהלי המשכיות עסקית.

סיכוני טכנולוגיית המידע

טכנולוגיית המידע הינה מרכיב מרכזי בתפעול וניהול תקין של הבנק. סיכוני טכנולוגיית המידע נובעים מפעילותם השוטפת של מערכות המידע של הבנק, תהליכי טכנולוגיית המידע רוחביים ופיתוח פעילויות חדשות (פרויקטים ומערכות). סיכוני טכנולוגיית המידע כוללים גם סיכוני אבטחת מידע וסיכוני בנקאות בתקשורת, אשר עלולים להשפיע על תהליכים עסקיים ו/או תפעוליים בבנק. מנהל חטיבת המשאבים אחראי על ניהול סיכוני טכנולוגיית המידע בבנק.

הבנק פועל באופן תמידי לפיתוח ושיפור מערכות המידע שלו. הפרויקטים הקיימים מתנהלים לפי מתודולוגיה סדורה להערכת סיכוני פרויקטים וניהולם. נבנית תכנית הפחתה סדורה לניהול סיכוני פרויקט ומתבצע מעקב שוטף אחר יישום תכנית הפחתת הסיכונים.

בנוסף, אגף המחשוב ממשיך להתנהל תוך הערכת סיכונים בפעילויות המבוצעות. בסוף כל רבעון מבוצע עדכון להערכת הסיכונים בהתאם לפעילות הפחתה שבוצעה ברבעון ושינויים בדגשים עסקיים ומבוצעת הערת סיכונים למערכות/טכנולוגיות חדשות ביצור.

אבטחת מידע

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 357, מונה בבנק מנהל אבטחת מידע, הכפוף למנהל חטיבת המשאבים. באחריות מנהל אבטחת המידע להמליץ על מדיניות אבטחת המידע ולהביאה לאישור מוסדות הבנק, לפתח תכנית אבטחת מידע, לעקוב אחר יישומה וכן לטפל באירועים חריגים בתחום אבטחת מידע.

ניהול סיכוני אבטחת מידע תומך במענה לאיומים ולסיכונים ובשמירה על נכסי המידע ומערכות טכנולוגיית המידע של הבנק. בשנתיים האחרונות הורחבה משמעותית בבנק היערכות בתחום אבטחת המידע נוכח התגברות האיומים ומתקפות טרור קיברנטי בעולם. הבנק רכש כלים מיכניים לניטור אבטחת מידע ואף הגדיל את מספר העובדים ביחידת אבטחת מידע.

כל מערכת חדשה או תהליך/מוצר חדש הרלבנטי ל - IT עובר בחינה של מנהל אבטחת מידע, כולל סקרי חדירות - ולא מתבצעת הפעלת המוצר טרם אישור מנהל אבטחת המידע.

לפרטים אודות הוראת ניהול בנקאי תקין 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר ראה להלן בפרק עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל.

הבנק נערך ליישום ההוראה.

סיכונים משפטיים

הגדרת הסיכון המשפטי הינה - סיכון הנובע מהפוטנציאל להפסד כתוצאה מהפרה של חוקים, תקנות, או הוראות רגולציה, או כתוצאה מזכויות או חובות של הבנק שאינן מבוססות כנדרש; הסיכון חל גם כאשר ישנם חוזים ללא יכולת אכיפה, תביעות משפטיות, או שיקול דעת מוטעה, אשר עלולים להקשות על מימוש או לפגוע בזכויות הבנק.

הסיכון המשפטי עלול לנבוע מתשתית משפטית לקויה או שגויה אשר בהסתמך עליה נתן הבנק שירות ללקוח, קיבל שירות מספק ו/או קיבל בטוחה מלקוח או מצד שלישי כגון: התקשרות שאינה מגובה בהסכם נאות, בטוחה שאינה ניתנת למימוש כתוצאה מפגם ביצירתה או ברישומה, או מכיוון שהבטוחה נגנבה או איבדה את ערכה וכד'.

בנוסף, עלול להיווצר לבנק סיכון משפטי כתוצאה מגורמים חיצוניים אשר אינם תלויים בבנק, כגון: שינוי הוראות חוק, תקנות או הוראות פיקוח שונות (הוראות המפקח על הבנקים, הוראות רשות ניירות ערך, הרשות לאיסור הלבנת הון וכד'), או פסיקה חדשה של בית המשפט לפיה נדרש הבנק לפעול בנושא מסוים באופן שונה מהאופן בו נהג לפעול עד למתן אותה פסיקה.

הסיכונים המשפטיים הינם חלק ממכלול הסיכונים התפעוליים אליהם חשוף הבנק. עו"ד שרית ויסטון, סמנכ"ל והיועצת המשפטית, היא הממונה על ניהול הסיכונים המשפטיים של הבנק, ונעזרת לשם כך בעובדי המחלקה המשפטית של הבנק. הסיכון המשפטי והרגולטורי מנהל בבנק בצורה מוסדרת ומובנית, המעוגנת בנהלים ומדיניות כתובים במטרה למזער עד למינימום האפשרי את התממשותם של סיכונים אלו ולמזער את הנזקים הנגרמים לבנק במקרה וסיכון כזה אכן יתממש בפועל.

לפי מדיניות הבנק ונהליו כל סוגיה משפטית העולה במסגרת ניהול עסקי הבנק מועברת לטיפול המחלקה המשפטית (וכל אחד בתחום אחריו). כל תביעה, הליך משפטי, או איום בתביעה המגיעים אל מי מעובדי הבנק מועברים לטיפול המחלקה המשפטית, כל פניה של לקוח לעובד בנק בשאלה משפטית מופנית למתן מענה על ידי המחלקה המשפטית או בסיועה.

סיכון מוניטין

סיכון המוניטין הוא סיכון להפסד הנובע מפגיעה בשמו הטוב של הבנק או פגיעה בהערכה חיצונית של יכולותיו הבנקאיות או של איתנותו הפיננסית. סיכון כזה עלול להיגרם כתוצאה מגורמים בתוך הבנק כגון: כשל תפעולי של מערכות בבנק, כשלים במניעת אירועים הקשורים להלבנת הון, מעילה והונאה של עובדים וכד', או כתוצאה מגורמים שהינם חיצוניים לבנק כגון: משבר כלכלי בארץ או בעולם, כשלים בבנקים אחרים, תובענה ייצוגית וכד'.

סיכון המוניטין מתאפיין בשני גורמי סיכון עיקריים - סיכון מדרגה ראשונה וסיכון מדרגה שנייה. סיכון מדרגה ראשונה הינו סיכון מוניטין טהור הנובע מהתממשות סיכון המנהל בבנק ופוגע ברווחי הבנק. למשל, סיכון האשראי, שהינו סיכון מדרגה ראשונה, יכול לגרום להפסד מעצם התממשות תרחיש לפיו לווים מסוימים לא יפרעו את חובם לבנק. סיכון מדרגה שנייה הינו סיכון הנובע מהתממשות סיכונים אחרים. למשל, התממשות סיכון תפעולי של גניבה בהיקף גדול יכול להוביל לירידה במוניטין (וזאת ללא קשר להפסד מהגניבה עצמה) המתבטאת בירידה ברווחי הבנק.

בין גורמי הסיכון, נכללים גם מספר סיכונים נוספים כגון הסיכון התפעולי, סיכון הציות והסיכון האסטרטגי.

ניהול סיכון המוניטין מתחלק לשניים: מניעת הסיכון, וניהול הסיכון לאחר התממשות אירוע או אינדיקציות להתממשות אירוע. ברמת מניעת הסיכון תופס סיכון המוניטין מקום מרכזי בהתנהלות הבנק. התיאבון לסיכון, הנהלים, המגבלות, ותחומי הפעילות מכוונים באופן ברור לצמצום החשיפה לסיכון המוניטין. הבנק מבצע ניטור לסיכון מוניטין באמצעות מעקב אחר נושאים מרכזיים המשקפים את המוניטין שלו, כגון פרסומים במדיה הכתובה והאלקטרונית, תלונות ציבור, תביעות לקוחות ועוד.

הדירקטוריון נושא באחריות העליונה לניהול ופיקוח על סיכון המוניטין וליצירת סביבת סיכון נאותה. ההנהלה הבכירה היא אחראית הכללית לצמצום וניהול סיכון המוניטין. מנהל החטיבה הקמעונאית מוגדר כמנהל סיכון זה. בנוסף מעורבים בניהול הסיכון יחידות הבנק השונות. יחידת השיווק ויחסי ציבור משמשת כאחראית ברירת מחדל לטיפול בכל אירוע מתגבש או פוטנציאלי, ריכוז ודיווחו למנהל החטיבה הקמעונאית. יחידות נוספות המעורבות בניהול הסיכון הינן: היחידה לתלונות הציבור, המחלקה המשפטית, קצין הציות, אחראי יישום חוק איסור הלבנת הון, מנהלת סיכונים תפעוליים, גורמים המעורבים בניהול

סיכונים, ומשאבי אנוש. מדיניות הבנק בניהול הסיכונים מגדירה שלושה סוגי אירועים שעשויים להיות אירועי סיכון:

1. אירועים צפויים שניתן להיערך אליהם מראש.
 2. אירועים "מתגלגלים" שמתפתחים בהדרגה ועשויים להיחפז לאירוע סיכון מוניטין.
 3. אירועים לא צפויים מראש המתרחשים בפתאומיות.
- הטיפול בכל אירוע סיכון מנוהל ומרוכז על ידי דוברות הבנק בשיתוף עם מנהל החטיבה הקמעונאית כאשר ביחס לכל אחד מסוגי האירועים האמורים, הוגדרו דרכי פעולה וזהות הגורמים הרלבנטיים הנוספים שיעבדו מולם.

סיכוני הציות

סיכון הציות הינו הסיכון שעל תאגיד תוטל סנקציה חוקית או רגולטורית, הפסד פיננסי מהותי או פגיעה במוניטין כתוצאה מכישלון שלו לציית להוראות צרכניות.

הוראות צרכניות הינן החוקים, התקנות וההוראות המסדירים את הפעילות הבנקאית בישראל בכל הנוגע ליחסים שבין הבנק לבין הלקוח במסגרת החובות המוחלות על הבנק כלפי ציבור לקוחותיו, לרבות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס 2000, צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשס"א 2001, הוראת הפיקוח על הבנקים והנחיות רשות ניירות ערך.

סיכוני הציות מנוהלים בבנק בכל רמות הארגון כולל סניפים ומחלקות ניהול המוצרים. לשם כך הבנק מתבסס על תהליכי עבודה הכוללים את עקרון הבקרה הכפולה של עורך ובודק ("ארבע עיניים"). כמו כן קיים תהליך מובנה על פיו כל שינוי בהוראות הצרכניות המשפיע על הבנק יוטמע בבנק בנהלים, בתהליכי העבודה, בטפסים ובהדרכה. בתהליך תומכות המחלקה המשפטית ויחידת ארגון ושיטות.

קצין ציות אחראי לביצוע מדיניות הבנק ולגיבוש מסגרת עבודה כוללת לניהול סיכון הציות ואישורה במוסדות הבנק, מסגרת זו כוללת: תכנון, ביצוע ועדכון של מתודולוגית ניהול סיכוני הציות, ביצוע סקרי ציות שוטפים, בניית תכנית הפחתה לסגירת הפערים והגדרת תהליכי הדיווח לגורמי הניהול השונים.

מורכבותה והתפתחותה של הפעילות הבנקאית, מחייבת את הבנק להקפדה יתרה על קיום מכלול החובות החלות על התאגיד הבנקאי בקשריו עם לקוחותיו, מכח חקיקה ראשית, תקנות, צווים, היתרים, הנחיות והוראות בנק ישראל.

הוראות ניהול בנקאי תקן 308 - קצין ציות, מחייבת את הבנקים לאכוף את ההוראות הצרכניות, דהיינו: חוקים, תקנות, והוראות המסדירים את הפעילות הבנקאית בכל הנוגע ליחסים שבין הבנק לבין לקוחותיו, לרבות איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור. על פי ההוראה, מבוצע סקר תשתיות אשר במסגרתו ממופות ההוראות הצרכניות, הסיכונים להתרחשות אירועי חריגה מההוראות ובצידם מוגדרות בקורות למניעתם.

על מנת לוודא כי הבנק ערוך באופן הולם ליישום חובותיו הנגזרות מן ההוראות הצרכניות ערך הבנק בשנת 2014 סקר תשתיות ציות באמצעות סוקרים חיצוניים. תוצאות הסקר נקלטו למערכת ייעודית המאפשרת ניהול ומעקב דינמי אחר סיכוני הציות ונבנתה תכנית להפחתת הסיכונים.

במסגרת עבודתו השוטפת של קצין הציות נערכות באופן שוטף בדיקות לבחינת התאמתם של נהלי וטפסי הבנק להוראות הצרכניות המתעדכנות מעת לעת.

סיכון אכיפה מנהלית

ביום 27 בינואר, 2011 פורסם חוק יעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א - 2011, אשר יצר לראשונה מנגנון משפטי לנקיטת הליך של אכיפה מנהלית על ידי רשות ניירות ערך (לצד האכיפה הפלילית שבעיקר היתה נהוגה עד אותה עת בדיני ניירות ערך) הן כנגד חברות ציבוריות והן כנגד יחידים, בגין הפרה של דיני ניירות ערך.

במסגרת החוק נקבע כי, אימוץ תכנית אכיפה פנימית אפקטיבית על ידי התאגיד, תהיה אחד השיקולים שרשות ניירות ערך תביא בחשבון בעת נקיטת הליכי אכיפה מנהלית והיא עשויה לשמש במקרים המתאימים הגנה לתאגיד ואף למנכ"ל

במסגרת הטלת אחריות פיקוחית עליו. עוד פרסמה רשות ניירות ערך, באוגוסט 2011, מסמך קריטריונים להכרה בתוכנית אכיפה פנימית, במסמך הוגדר הדירקטוריון כנושא באחריות העליונה לפיקוח על ביצוע התוכנית הלכה למעשה וכגורם האחראי לוודא כי התאגיד יגבש, יאמץ וישם תוכנית אכיפה שכזו.

בעקבות פרסום החוק אומץ בבנק ירושלים מנגנון אכיפה מנהלית וראש חטיבת הסיכונים מונה לממונה על האכיפה הפנימית בבנק ובחברות הבנות. מנגנון האכיפה המנהלית חוסה תחת דיני ניירות ערך ואומץ גם בתחומים נוספים כגון שוק ההון (ביטוח), דיני עבודה, הגבלים עסקיים, הגנת הפרטיות, סיכונים סביבתיים ושימוש עובדים ברשתות חברתיות.

בהתאם לעקרונות שהותוו על ידי רשות ניירות ערך, גיבש הבנק תוכנית אכיפה פנימית מקיפה אשר נועדה למזער את חשיפת הבנק לסיכון כי יוטלו על הבנק סנקציות כספיות או אחרות בגין אי ציות של הבנק ו/או עובדיו להוראות הדינים החלים עליו. תוכנית האכיפה הפנימית כוללת, בין היתר, מנגנונים להטמעת נהלי הבנק וערכי הציות באמצעות עריכת סקר אכיפה מקיף לבדיקת תהליכי העבודה בבנק והנהלים הקיימים, לאיתור ומיפוי הפערים וסגירתם, בניית בקורות מתאימות לוודא עמידה בנהלים, פיתוח מערך הדרכות לעובדי הבנק והקמת מערך לקליטת וטיפול בדיווחי עובדים בדבר כשלים ביישום הנהלים ו/או הפרות, לרבות ביצוע תחקירים, הפקת לקחים מתאימים ותיקון תהליכי העבודה והנהלים בהתאם לצורך. במסגרת האכיפה הפנימית, מנוהל סיכון ה- FATCA ("The Foreign Account Tax Compliance Act") FATCA, הינו חוק שנחקק בארה"ב ביום 18 במרץ 2010. מטרתו הבסיסית של החוק הינה לזהות כספים בבעלות אזרחי או תושבי ארה"ב אשר ייתכן כי מעלימים מיסים באמצעות ביצוע השקעות פיננסיות מחוץ לתחומי ארה"ב, ולאפשר לרשויות המס האמריקאיות לגבות את המס שחל על אותם כספים על פי דיני המס האמריקאים.

ביום 17 בינואר 2013 פרסם משרד האוצר האמריקאי תקנות ליישום הוראות החוק אשר מועד תחילתן קבוע ליום 1 ביולי, 2014. במסגרת התקנות, מוסדות פיננסיים הפועלים מחוץ לתחומי ארה"ב (לרבות הבנק) נדרשים לדווח לרשויות המס האמריקאיות על יתרות של לקוחות אמריקאים, ולהטיל סנקציות (בדמות ניכוי מס במקור בשיעור של 30% מתשלומים מסוימים שמקורם בארה"ב) על לקוחות שאינם משתפים פעולה עם דרישות הדיווח. מוסד פיננסי שלא ישתף פעולה עם רשויות המס האמריקאיות יהיה נתון בפני עצמו לסנקציות שונות (ובפרט לניכוי מס במקור בשיעור של 30% מתשלומים מסוימים שמקורם בארה"ב).

ביום 6 באפריל 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר לתאגידים הבנקאיים המתייחס לצורך בהיערכות ליישום הוראות ה- FATCA, ובו נקבע כי נוכח ההשלכות האפשריות על המערכת הבנקאית המקומית, נדרשים התאגידים הבנקאיים להמשיך בהיערכות ליישום הוראות ה- FATCA ובכלל זאת למנות אחראי וצוות עבודה ייעודי אשר ירכז את יישום ההוראות בכפיפות ישירה לחבר הנהלה. עוד נדרשים התאגידים הבנקאיים לקבוע מדיניות אשר תאשר על ידי דירקטוריון הבנק, ונהלים לאופן יישום ה- FATCA.

ביום 1 במאי 2014 פרסם משרד האוצר כי הושג הסכם וביום 2 ביולי פורסם כי נחתם הסכם FATCA מלא עם רשויות המס האמריקאיות המסדיר את יישום הוראות ה- FATCA באמצעות חתימה על הסכם מדינתי אשר צפוי להיות מגובה בחקיקה ישראלית מתאימה, שתסדיר את אופן ביצוע הדיווח הנדרש.

במסגרת פעילותו נתון הבנק לחשיפה מכוח הוראות ה- FATCA. החשיפה מתמקדת הן בשלב פתיחת החשבון והן במהלך ניהול החשבון, כאשר ישויות אמריקאיות עשויות שלא להצהיר על מעמדן ולנסות להסוות כספים שמקורם בארה"ב על מנת להתחמק מחובות הדיווח ותשלום המס.

על פי הוראות תקנות ה- FATCA, הבנק מינה (RO) Responsible Officer אשר יהיה אחראי על הטמעת התקנות בבנק, להוות איש הקשר מול רשויות המס ולתת הצהרות שונות בשם הבנק. דירקטוריון הבנק קבע כי ה- CRO של הבנק ישמש גם כ- RO לעניין ה- FATCA.

תפקידי האחראי הינם מתן הנחיות, הטמעה והדרכה של הוראות הנוגעות ל- FATCA בבנק ובקרב עובדיו, ביצוע הדרכה של נאמני FATCA בסניפים, פעולות בקרה על פעילות הסניפים לוודא את מילוי הוראות הבנק בנושא, ריכוז ופיקוח על הדיווח שיבוצע לרשויות המס, לאחראי תהיה גישה לכל מערכות המידע ולכל המידע בבנק הנחוצות למילוי תפקידו בנושא הבקורות והמידע על פעולות הלקוחות בסניפים.

ביום 16 במרץ 2015, פרסם המפקח על הבנקים חוזר לעניין "ניהול הסיכונים הנובעים מפעילות חוצת גבולות של לקוחות

(cross-border). ראה פירוט בפרק הדין במגזר משקי בית. בעקבות חוזר המפקח הבנק נערך בתכנית העבודה ליישום ההוראות שבמכתב המפקח והוראות התקן לחילופי המידע האוטומטי אשר פורסם על ידי ארגון ה-OECD.

סיכוני הלבנת הון ומימון טרור

כללי

סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן: "הלבנת הון") הינם הסיכונים להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרום התממשות של סיכון מוניטין. במסגרת פעילותו חשוף הבנק לסיכוני הלבנת הון ומימון טרור. חשיפתו זו מתמקדת הן בשלב פתיחת החשבון והן במהלך ניהול החשבון. הבנק עשוי להיחשף לגורמים המעוניינים "לנצל" לצורך הלבנת כספים שמקורם בעבירות שהוגדרו "כעבירות מקור" בחוק איסור הלבנת הון והן לצורך מימון טרור באמצעותו.

על הבנק חלות הוראות שונות במסגרת מניעת הלבנת הון ומימון טרור הכוללות, בין היתר, החוק לאיסור הלבנת הון, החוק לאיסור מימון טרור, צו איסור הלבנת הון, תקנות איסור מימון טרור, הוראת ניהול בנקאי תקן 411, חוזרים שונים ועוד.

ניהול סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור

ניהול הסיכון בבנק מתבצע ע"י קצינת הציות, הכפופה ישירות לראש החטיבה לניהול סיכונים - CRO, שהינו חבר הנהלת הבנק. הדירקטוריון והנהלת הבנק קבעו נהלים ומדיניות בנושא של איסור הלבנת הון ומימון טרור. הנחיות קצינת הציות הינן בהתאמה ובכפוף להוראות החוק. תפקידיה כוללים, בין היתר, מעקב קפדני אחר פעילויות בנקאיות בחשבונות, במטרה לאתר את אלו הנחזות להיות בלתי רגילות ולדווח עליהן לרשות לאיסור הלבנת הון, ביצוע בקורות אחר דיווחים על פי סוג וגודל הפעולה ודיווחם לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, העברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות לאיסור הלבנת הון, ביצוע בקורות שונות על פעילות בחשבונות שונים על פי הפרופיל שלהם, עדכון המדיניות והנהלים בהתאם לעדכוני חקיקה והוראות הדין, מתן ייעוץ שוטף לסניפים בתחום זה ובביצוע הדרכות המותאמות לעובדים השונים בבנק, על פי תפקידיהם, ההדרכות מכוונות להגביר את מודעות הבנקאים להתנהלות בלתי רגילה של לקוחות ולדווח עליהם בהתאם. קצינת הציות מתעדכנת באופן שוטף בחידושי החקיקה, הצווים והנורמות הקשורות לאיסור הלבנת הון, בין היתר, בהשתתפות בישיבות ובימי עיון בנושא. באחריותה לדאוג ליישום של כל ההשלכות הנובעות מעדכונים אלה על פעילות הבנק.

לשם יישום החוק והטמעה דווקנית של הוראותיו, מינה הבנק נאמני ציות המשמשים גם כנאמני איסור הלבנת הון בסניפים ובמטה (להלן: "הנאמן"). הנאמן נבחר מתוך אוכלוסיית עובדי הבנק בהמלצת מנהל הסניף/מנהל מחלקה במטה. הנאמן מהווה גורם מקצועי הצמוד למקום ביצוע העסקאות, מבצע הדרכות לעובדים ביחידתו ונותן מענה מיידי לשאלות המתעוררות בסניפים. תפקידו לסייע לאתר בעיות או קשיים ביישום ההוראות בדבר איסור הלבנת הון ככל האפשר בזמן אמת ולהוות כתובת מקצועית ראשונה לעובדי הסניף או היחידה בהם הם עובדים בנושא מניעת הלבנת הון ומימון טרור.

הנאמן מקבל הדרכות וימי עיון מוגברות במטרה להעלות את רמתו בתחום ומהווה גורם מקשר בין קצינת הציות לבין הסניף. קצינת הציות עורכת ימי עיון לכל נאמני ציות ואיסור הלבנת הון, מעבירה הדרכה בכנסי מנהלי סניפים, הדרכות בסניפים באופן שוטף, השתלמויות והדרכות לכלל העובדים במסגרת הקורסים בבנק.

השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי

הבנק נדרש, כמו יתר התאגידים הבנקאיים, לכלול טבלת גורמי סיכון בכל אחת מהקטגוריות המפורטות להלן, ולהעריך את השפעתו של כל גורם סיכון על עסקיו. במסגרת הערכות אלו יש לאמוד הן את פוטנציאל החשיפה או הנזק כתוצאה מהתרחשות של אירוע מסוים והן את ההסתברות שאותו אירוע אכן יקרה. כמו כן, להלימות הבקרה לסביבת הסיכון, כמו ליתר הפעולות שעושה הבנק לצורך ניהול הסיכון, יש השפעה על רמת החשיפה לסיכון. לפיכך, הערכת הסיכונים המפורטת בטבלה להלן הינה הערכה סובייקטיבית של הבנק את השפעת הסיכון השיווי על עסקיו.

עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל

עדכוני החקיקה ו/או הוראות בנק ישראל שהינם ספציפיים למגזרי הפעילות השונים תוארו בפרקים הרלבנטיים בדוח זה. בנוסף, הוראות חוק ורגולציה אשר התקבלו עד מועד פרסום הדוח השנתי של הבנק לשנת 2014 תוארו בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2014.

הוראת בנק ישראל בנושא התחייבויות לזכויות עובדים

ביום 9 באפריל 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים. החוזר מעדכן את דרישות ההכרה, המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים בהוראות הדיווח לציבור בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב. חוזר זה כולל עדכונים מסוימים בהוראות הדיווח לציבור, אך אינו כולל את כל העדכונים הנדרשים להוראות בעקבות אימוץ כללים אלו. נושאים אלו, לרבות הבהרות נוספות אם ידרשו, יטופלו בנפרד.

החוזר קובע כי התיקונים להוראות הדיווח הציבורי יחולו מיום 1 בינואר 2015 כאשר בעת היישום לראשונה התאגיד הבנקאי יתקן למפרע את מספרי ההשוואה לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2013 ואילך כדי לעמוד בדרישות הכללים כאמור, בין היתר, בהתאם לאמור בחוזר:

- שיעור ההיוון לחישוב ההתחייבות בגין זכויות העובדים יתבסס על תשואות שוק של אגרות חוב ממשלתיות בישראל. כתוצאה מכך, בוטלה הוראת השעה בהוראות הקיימות אשר קבעה את שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים.

- תאגיד בנקאי יישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא תשלומים מבוססי מניות כאמור ב- ASC Compensation - Stock Compensation - 718.

להשפעת אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים על הבנק ראה להלן ביאור מדיניות חשבונאית.

הוראת ניהול בנקאי תקין 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר

ביום 16 במרץ 2015 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה, המסדירה את האופן בו נדרש הבנק לנהל את התגוננותו מפני איומי הסייבר להם חשופים מוסדות פיננסיים בארץ ובעולם.

ההוראה כוללת הסדרה של דרישות וציפיות של הפיקוח על הבנקים מהתאגידים הבנקאיים בנושא ניהול הגנת הסייבר. היא קובעת מסגרת לניהול סיכוני הסייבר, תוך מתן חופש לתאגיד הבנקאי במימושה. דרך הסדרה זו נועדה לאפשר לתאגיד הבנקאי להתאים באופן דינאמי את מערך ההגנה למפה העדכנית של איומי הסייבר.

לאור זאת, ההוראה אינה מפרטת "רשימת בקורות" סגורה, אלא מגדירה עקרונות להגנת הסייבר. הציפייה הינה שהתאגיד הבנקאי יאמץ עקרונות אלו בבניית מערך הגנת הסייבר בהתאם להיקף ומהות פעילותו ופרופיל הסיכון שלו.

ההוראה קובעת כי על התאגידים הבנקאיים לתת דגש מיוחד ולנקוט בצעדים הדרושים לצורך ניהול אפקטיבי של סיכוני הסייבר. בפרט, נדרשים התאגידים הבנקאיים להרחיב ולהעמיק את היכולות הקיימות של מערך אבטחת המידע באופן אשר יאפשר להם להתמודד כנגד איומי הסייבר.

ההוראה רואה את ניהול סיכוני הסייבר כחלק מהמערך הכולל של ניהול הסיכונים בתאגיד הבנקאי, ומגדירה כי סיכון הסייבר הינו גם סיכון תפעולי, אך גם סיכון אסטרטגי לבנק.

ההוראה דורשת למנות עובד בכיר, בעל ידע ונסיון מתאימים, כ"מנהל הגנת הסייבר", ולוודא כי מיקומו הארגוני וסמכויותיו יאפשרו לו למלא את תפקידו כגורם מנחה ומתכלל של כל הפעילויות והתהליכים הרלוונטיים.

בהתאם להוראה נדרש הבנק לגבש אסטרטגיית הגנת הסייבר, להסדיר בכתב את המסגרת לניהול סיכוני הסייבר, וכן לקבוע מדיניות הגנת הסייבר תאגידית. על בסיס ניתוח סיכוני הסייבר, נדרש הבנק לגבש תוכנית עבודה הולמת. נדרש למסור דוחות סדירים על סיכוני הסייבר להנהלה ולדירקטוריון, וכן לדווח לפיקוח על הבנקים על "אירועי סייבר" במקרים שיוגדרו ע"י המפקח.

תחולת ההוראה - 1 בספטמבר 2015.

הבנק פועל ליישום ההוראה.

הצעות חקיקה

מעת לעת מובאות בפני הכנסת הצעות לתיקוני חקיקה בנושאים שונים אשר לחלקן עשויה להיות השפעה על עסקיהם של התאגידים הבנקאיים ובכללם הבנק. כמו כן, מעת לעת מפיצים רגולטורים שונים, כגון: המפקח על הבנקים, רשות ניירות ערך, וכד' טיוטות של הוראות והנחיות שלהם להערות הציבור. למועד הדוחות הכספיים קיימות מספר הצעות חוק בשלבי חקיקה שונים וכן מספר טיוטות שהופצו על ידי המפקח על הבנקים. הצעות חוק וטיוטות הוראות אלו נועדו להגביר את הפיקוח וההסדרה של יחסי בנק לקוח, להסדיר אספקטים שונים בפעילות הבנק, להסדיר פעילות של חברות ציבוריות בנושאים שונים ועוד. עם זאת, למועד הדוחות הכספיים הצעות וטיוטות אלה נמצאות בשלבי חקיקה או הסדרה שונים, עשויים לחול בהן שינויים, ואין כל וודאות מתי יושלמו או אם יהפכו בסופו של דבר להוראות חקיקה או הוראות פיקוח מחייבות.

נושאי משרה בכירה

ביום 30 באפריל 2015 הודיע מר אורי פז, מנכ"ל הבנק על כוונתו לסיים את כהונתו כמנכ"ל הבנק, וזאת לאחר כהונה של כחמש שנים בתפקיד זה. מועד סיום כהונתו של מר פז כמנכ"ל הבנק הינו ביום 31 באוקטובר 2015, אלא אם יקבע הבנק מועד מוקדם יותר.

גילוי בדבר הביקורת הפנימית בבנק

מר רון שגיא מכהן כמבקר הפנימי של הבנק החל מיום 20 במרץ 2012. הוא בעל תואר ראשון בכלכלה מהאוניברסיטה העברית. מר רון שגיא בעל ניסיון רב בתחום הבנקאות. בשנים 2003 עד 2010 כיהן כסמנכ"ל ומנהל אגף התפעול והתשתיות הבנקאיות של הבנק והחל מדצמבר 2010 ועד למינויו כמבקר הפנימי של הבנק כיהן כמ"מ וכסגן המבקר הפנימי.

דרך מינוי המבקר הפנימי, הכפיפות האירגונית, סדרי עבודת הביקורת הפנימית בבנק ובכלל זה הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית פורטו בדו"ח השנתי לשנת 2014. בתקופת הדו"ח לא חלו בהם שינויים מהותיים.

עבודת הביקורת הפנימית נערכה בתקופת הדו"ח על פי תכנית העבודה המאושרת על ידי הדירקטוריון לשנת 2015. תכנית עבודה זו נסמכת על סקר סיכונים מעודכן (סקר מקיף נערך על ידי הביקורת הפנימית, בשיתוף עם חברת ייעוץ חיצונית, במהלך שנת 2013 וכלל את כל יחידות הבנק) כשהיווה בסיס לתכנית עבודה רב שנתית כאשר, תדירות הביקורות והיקפן, בכל נושא ונושא, נגזרו מממדודולוגיה שיטתית של הערכת הסיכונים ושל הבקורות הפנימיות.

תכנית העבודה הרב שנתית העדכנית וכן תכנית העבודה הנגזרת לכך לשנת 2015 נדונו בוועדת הביקורת ביום 11 דצמבר 2014, ואושרו בדירקטוריון ביום 25 דצמבר 2014. דו"ח סיכום שנתי של המבקר הפנימי לשנת 2014, נדון בישיבת ועדת ביקורת ביום 22 ינואר 2015 ובדירקטוריון בישיבתו ביום 16 פברואר 2015.

שוונות

קוד אתי

לבנק קוד אתי אשר אושר על ידי ההנהלה בשנת 2009 שמטרתו לתת ביטוי למדיניות הבנק בתחום האתיקה המקצועית של עובדיו ולקבוע את אמות המידה האתיות לפיהן נדרשים עובדיו לפעול.

הבנק מקפיד על קיום החוק והוראות הרשויות השונות, ואלו מעוגנים בנהליו. הקוד האתי של הבנק נועד להוסיף תשתית ערכית לנהליו על מנת להבטיח סביבת עבודה ערכית ואיכותית לעובדיו.

בבסיס הקוד האתי עומדים מספר עקרונות: יושר אישי, הגינות, אמינות, מקצועיות, אחריות, נאמנות לבנק וללקוחותיו.

תרומות

מדיניות התרומות של הבנק מבוצעת בהתאם להחלטת ההנהלה ובמסגרת תקציב הבנק. התרומות מאושרות על ידי ועדת התרומות של הבנק וזאת בהתאם לקריטריונים שנקבעו לבחירת מוסדות ו/או עמותות ובהתאם לנוהל העבודה הקיים בנושא זה בבנק.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים דורשת מהנהלה שימוש באומדנים והערכות המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות. התוצאות בפועל של אומדנים אלו עלולות להיות שונות מהאומדנים ו/או ההערכות. האומדנים וההערכות מתבססים בדרך כלל על תחזיות כלכליות, הערכות לגבי השווקים השונים ונסיון העבר תוך הפעלת שיקול דעת ואשר ההנהלה מאמינה כי הינם סבירים בעת החתימה על הדוחות הכספיים.

במהלך התקופה המדווחת לא אירעו שינויים במדיניות החשבונאית של הבנק בנושאים קריטיים, למעט אימוץ הוראת בנק ישראל בנושא זכויות עובדים כמתואר בביאור 1 לדוחות הכספיים, אשר מפורטת בדוח הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

האורגן בבנק האחראי על בקרת העל (כמשמעותה בהוראות ניהול בנקאי תקין מס. 303) הינו דירקטוריון הבנק, שמות חברי הדירקטוריון, מיומנותם החשבונאית והפיננסית מפורטים בפרק הדירקטוריון, ההנהלה ושכרם של נושאי המשרה הבכירים שלהלן.

נושאים עקרוניים הקשורים בגילוי הניתן בדוחות הכספיים, נדונים בוועדת גילוי בראשות המנכ"ל ובהשתתפות החשבונאי הראשי, היועצת המשפטית, חברי הנהלה נוספים, מזכיר הבנק, מנהל מחלקת חשבות ומנהל יחידת דוחות כספיים, בישיבה נוכחים כמשקיפים המבקר הפנימי ורואה החשבון החיצוני. במסגרת דיוני הוועדה נכללים נושאים בעלי השפעה משמעותית על הדוחות הכספיים, נושאים בעלי עניין לציבור, התפתחויות החייבות להיות מדווחות לציבור וכל נושא שהוועדה רואה צורך לדון בו קודם העברת הדוחות לוועדת ביקורת.

קודם לאישור הדוחות הכספיים על-ידי הדירקטוריון, מועברת טיוטת הדוחות הכספיים וטיוטת דוח הדירקטוריון, לוועדת ביקורת ובמקביל לחברי הדירקטוריון שאינם חברי וועדת ביקורת. הבנק הסמיך את ועדת הביקורת לשמש גם כוועדה לבחינת הדוחות הכספיים. הוועדה מורכבת מחברי הדירקטוריון הבאים: יו"ר הוועדה, מר שמואל אשל (דח"צ), מר אדיב ברוך (דח"צ), גב' אירה סובול (דירקטורית חיצונית על פי הוראה 301 ודירקטורית בלתי תלויה) ומר רם הרמלך.

בישיבת הוועדה נדונים בפרוטרוט הדוחות הכספיים ומתקבלת החלטה על מתן המלצה לדירקטוריון על אישור הדוחות הכספיים.

לאחר קבלת המלצת הוועדה לעיל על אישור הדוחות הכספיים, מועברים עדכונים לטיוטת הדוחות הכספיים, וטיוטת דוח הדירקטוריון בעקבות ישיבת הוועדה לעיל, לעיונם של חברי הדירקטוריון, מספר ימים לפני מועד הישיבה הקבועה לאישור הדוחות (הטיטה כאמור מועברת עוד קודם לדירקטורים במקביל להעברתה לחברי וועדת ביקורת).

במהלך ישיבת הדירקטוריון, נסקרות התוצאות הכספיות, המצב הכספי ומוצגים נתונים על פעילות הבנק וניתנות תשובות לשאלות הדירקטורים.

בישיבה נוכח גם רואה החשבון החיצוני של הבנק אשר נותן את חוות דעתו המקצועית ביחס לדוחות הכספיים וכן ביחס לסוגיות חשבונאיות בקשר לדוחות הכספיים. עם סיום הדיון מחליט הדירקטוריון על אישור הדוחות הכספיים.

בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

ביום 5 בדצמבר 2005 פרסם המפקח על הבנקים חוזר המפרט הוראות ליישום דרישות סעיף 404 של ה-SOX Act. בסעיף 404 נקבעו על ידי ה- SEC וה- PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) הוראות באשר לאחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

הוראות המפקח בחוזר הנ"ל קובעות:

- תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיף 404 וכן את הוראות ה- SEC שפורסמו מכוחו.
 - בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה-COSO1992 עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית.
 - יישום דרישות ההוראה מחייב שדרוג ו/או הקמה של מערכת תשתית של בקורות פנימיות בבנק והליך פיתוחן של מערכות אלה מחייב את הבנק להיערך ולקבוע שלבים ויעדי ביניים עד ליישומן המלא.
- במסגרת יישום ההוראה, ביצע הבנק בשיתוף עם משרד רואי חשבון חיצוני, זיהוי של חשבונות ותהליכים עסקיים הקשורים לדיווח כספי ולגילוי נאות. בתהליכים אלו בוצע תיעוד והערכת סיכונים ובקורות תוך מיפוי הסיכונים והבקורות הפנימיות הקיימות ברמת התהליכים והעסקאות.
- כמו כן, סיים הבנק את הערכת אפקטיביות הבקורות תוך תיעוד בדיקות של אפקטיביות הבקורות וניתוח פערים קיימים אל מול מודל הבקרה הפנימית. הבנק מיישם באופן שוטף את ההוראה.
- הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 במרץ 2015, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של (COSO) (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission 1992). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה כי ליום 31 במרץ 2015, הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

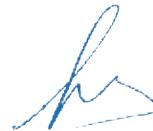
הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאי הראשי שלה, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את היעילות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינן יעילות כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון המסתיים ביום 31 במרץ, 2015 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אוריאל פז
מנהל כללי

זאב גוטמן
יו"ר הדירקטוריון

20 במאי 2015

נתונים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים המאוחדים לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2015 (בלתי מבוקרים)

נספח א' לדוח הדירקטוריון

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2014	2015	שיעור השינוי ב-%

א. רווח ורווחיות

11.8%	9.8%	1. תשואת הרווח הנקי להון הממוצע ⁽¹⁾
סכומים מדווחים מיליוני ש"ח		
75.1	79.7	6%
0.7	(5.0)	(814%)
75.8	74.7	(1%)
36.0	43.0	19%
(81.8)	(91.1)	11%
30.0	26.6	(11%)
(10.1)	(8.9)	(12%)
19.9	17.7	(11%)

2. הכנסות ריבית, נטו
3. הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽²⁾
4. הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
5. הכנסות שאינן מריבית
6. הוצאות תפעוליות ואחרות
7. רווח (הפסד) לפני מיסים
8. הפרשה למיסים (הטבת מס)
9. רווח נקי (הפסד)

ליום		
31 בדצמבר 2014	31 במרץ 2015	שיעור השינוי ב-%

באחוזים		
0.19%	0.21%	
9.7%	9.8%	
14.4%	14.1%	

ב. יחסים פיננסיים עיקריים

10. הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור נטו (כולל סיכון אשראי חוץ מאזני משוקלל) ^{(1), (2)}
11. יחס הון ליבה לרכיבי סיכון (באזל III)
12. יחס הון לרכיבי סיכון (באזל III)

סכומים מדווחים מיליוני ש"ח		
14,077	13,823	(2%)
3,278	3,161	(4%)
880	793	(10%)
9,567	9,521	(0.5%)
10,977	11,125	1%
1,503	1,421	(5%)
745	758	2%
1,102	1,079	(2%)

ג. מאזן - סעיפים עיקריים

13. סך כל המאזן
14. מזומנים ופיקדונות בבנקים
15. ניירות ערך
16. אשראי לציבור
17. פיקדונות הציבור
18. איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
19. הון עצמי
20. הון לצורך יחס הון לרכיבי סיכון (באזל III)

1,418	1,331	(6%)
190	215	13%

ד. סעיפים חוץ - מאזניים

21. יתרת הלואות מפיקדונות לפי מידת הגביה
22. יתרת ערבויות

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם ביאור 1.4.1.

- (1) במונחים שנתיים אפקטיבים.
- (2) בשנת 2014 נרשמה הכנסה בסיום תהליך גביית חוב עבר בסך 8.0 מיליוני ש"ח. יחס ההוצאות בגין הפסדי אשראי לשנת 2014 לסך האשראי לציבור נטו בניטרול הכנסה זו, עומד על 0.27%.

סקירת ההנהלה על מצבו העיסקי של הבנק ותוצאות פעולותיו

תוספת א' - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית

סכומים מדווחים

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2014			לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2015			
שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח			
אחוז			אחוז			
נכסים נושאי ריבית						
3.62	86.2	9,642.7	2.19	52.4	9,627.3	אשראי לציבור ⁽³⁾
-	-	132.7	0.11	0.1	361.8	פקדונות בבנקים
0.91	4.7	2,075.7	0.17	0.8	1,902.0	פקדונות בבנקים מרכזיים
2.14	3.4	639.8	1.36	2.1	622.2	אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽⁴⁾
1.07	0.4	150.4	0.31	0.3	391.7	אגרות חוב למסחר ⁽⁴⁾
1.51	0.1	26.7	3.94	0.1	10.3	נכסים אחרים
3.03	94.8	12,668.0	1.74	55.8	12,915.3	סך כל הנכסים נושאי ריבית
-	-	31.9	-	-	34.8	חייבים בגין כרטיס אשראי שאינם נושאים ריבית
-	-	741.8	-	-	965.2	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁵⁾
2.85	94.8	13,441.7	1.61	55.8	13,915.3	סך כל הנכסים

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2014			לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2015			
שיעורי הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעורי הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח		
התחייבויות נושאות ריבית						
0.53	13.8	10,478.7	(0.71)	(17.2)	9,597.6	פקדונות הציבור
0.47	0.2	190.8	0.23	0.4	687.6	לפי דרישה
0.53	13.6	10,287.9	(0.79)	(17.6)	8,910.0	לזמן קצוב
2.29	0.3	52.9	(1.87)	(0.2)	42.5	פקדונות מבנקים
0.20	0.1	200.0	0.20	0.2	407.0	ני"ע שהושאלו
1.61	5.5	1,375.3	(1.80)	(6.7)	1,479.5	אגרות חוב
0.65	19.7	12,106.9	(0.83)	(23.9)	11,526.6	סך הכל התחייבויות הנושאות ריבית
-	-	556.1	-	-	1,539.8	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
-	-	77.5	-	-	99.7	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁷⁾
0.62	19.7	12,740.5	(0.72)	(23.9)	13,166.1	סך כל ההתחייבויות
		701.2			749.2	סך כל האמצעיים ההוניים
		13,441.7			13,915.3	סך כל ההתחייבויות והאמצעיים ההוניים
2.38			2.57			פער הריבית
2.39	75.1	12,668.0	2.49	79.7	12,915.3	תשואה נטו ⁽⁸⁾ על נכסים נושאי ריבית

הערות בסוף תוספת א

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

סכומים מדווחים

חלק ג - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2014			לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2015		
שיעורי הכנסה/ (הוצאה)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעורי הכנסה/ (הוצאה)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
			באחוזים	מיליוני ש"ח	
מטבע ישראלי לא צמוד					
3.65	70.3	7,811.5	3.33	63.8	7,755.8
(1.17)	(21.1)	7,228.2	(0.56)	(9.5)	6,816.2
2.48			2.77		
מטבע ישראלי צמוד למדד					
1.76	15.8	3,611.6	(1.92)	(17.5)	3,624.0
0.35	3.1	3,525.6	3.79	34.3	3,572.4
2.11			1.87		
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)					
2.82	8.7	1,244.9	2.50	9.5	1,535.5
(0.50)	(1.7)	1,353.1	(0.32)	(0.9)	1,138.0
2.32			2.19		
סך פעילות בישראל					
3.03	94.8	12,668.0	1.74	55.8	12,915.3
(0.65)	(19.7)	12,106.9	0.83	23.9	11,526.6
2.38			2.57		

הערות בסוף תוספת א

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים

חלק ד- ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2015 לעומת שלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2014		
שינוי נטו	בגלל שינוי מחיר ⁽⁹⁾	גידול (קטון) כמות ⁽⁹⁾
מיליוני ש"ח		
נכסים נושאי ריבית		
		אשראי לציבור בישראל
(33.8)	(33.7)	(0.1)
(5.1)	(5.1)	-
		נכסים נושאי ריבית אחרים בישראל
(38.9)	(38.8)	(0.1)
סך כל הכנסות הריבית		
התחייבויות נושאות ריבית		
		פקדונות הציבור בישראל
(31.0)	(32.6)	1.6
(12.5)	(12.2)	(0.3)
		התחייבויות נושאות ריבית אחרות
(43.5)	(44.8)	1.3
סך כל הוצאות הריבית		

- (1) הנתונים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבעי ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- (3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נוכח/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן רווחים/הפסדים בגין אג"ח זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשלושה חודשים שהסתיימו בימים 31.03.2015, ו- 31.03.2014 בסך - 0.8 מיליוני ש"ח ו-(0.6) מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (5) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (6) עמלות בסך 4.1 מיליוני ש"ח ו- 5.6 מיליוני ש"ח נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.03.2015 ו- 31.03.2014, בהתאמה.
- (7) לרבות מכשירים נגזרים.
- (8) תשואה נטו- הכנסות ריבית, נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- (9) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב ע"י הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב ע"י הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תוספת ב								
31 במרץ 2015								
עם דרישה עד חודש	מכל 3 עד חודשים	מכל 3 עד שנה	מכל 3 עד שנה	מכל 5 עד שנה	מכל 5 עד שנה	מכל 10 עד שנה	מכל 10 עד שנה	ללא תקופת פירעון ⁽¹⁾
מטבע ישראלי לא צמוד								
נכסים פיננסיים	6,019.5	498.3	1,093.9	299.6	221.5	293.3	19.7	4.0
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	68.6	61.9	97.5	-	-	-	-	-
סה"כ שווי הוגן	6,088.1	560.2	1,191.4	299.6	221.5	293.3	19.7	4.0
התחייבויות פיננסיות	(6,279.9)	(184.5)	(646.4)	(340.8)	(481.4)	(5.2)	-	-
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	(210.5)	(16.1)	(287.0)	-	-	-	-	-
סה"כ שווי הוגן	(6,490.4)	(200.6)	(933.4)	(340.8)	(481.4)	(5.2)	-	-
מכשירים פיננסיים, נטו								
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	(402.3)	359.6	(258.0)	(41.2)	(259.9)	288.1	19.7	4.0
החשיפה המצטברת במגזר	(402.3)	(42.7)	215.3	174.1	(85.8)	202.3	222.0	226.2
מטבע ישראלי צמוד למדד								
נכסים פיננסיים	66.8	154.7	642.3	1,487.8	700.2	399.1	199.2	18.2
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	-	-	198.7	-	-	-	-	-
סה"כ שווי הוגן	66.8	154.7	841.0	1,487.8	700.2	399.1	199.2	18.2
התחייבויות פיננסיות	(60.2)	(191.5)	(952.3)	(1,107.3)	(560.6)	(611.3)	(8.8)	-
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	-	-	-	-	-	-	-	-
סה"כ שווי הוגן	(60.2)	(191.5)	(952.3)	(1,107.3)	(560.6)	(611.3)	(8.8)	-
מכשירים פיננסיים, נטו								
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	6.6	(36.8)	(111.3)	380.5	139.6	(212.2)	190.4	18.2
החשיפה המצטברת במגזר	6.6	(30.2)	(141.5)	239.0	378.6	166.4	356.8	375.0
מטבע חוץ⁽²⁾								
נכסים פיננסיים	1,127.0	50.8	36.6	163.0	89.3	55.3	5.5	-
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	352.0	67.6	99.4	0.2	-	0.5	-	-
סה"כ שווי הוגן	1,479.0	118.4	136.0	163.2	89.3	55.8	5.5	-
התחייבויות פיננסיות	(1,091.6)	(122.5)	(334.1)	(73.8)	-	(0.7)	(0.1)	-
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	(210.7)	(118.6)	(99.4)	(0.5)	-	(0.2)	-	-
סה"כ שווי הוגן	(1,302.3)	(241.1)	(433.5)	(74.3)	-	(0.9)	(0.1)	-
מכשירים פיננסיים, נטו								
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	176.7	(122.7)	(297.5)	88.9	89.3	54.9	5.4	-
החשיפה המצטברת במגזר	176.7	54.0	(243.5)	(154.6)	(65.3)	(10.4)	(5.0)	(5.0)
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית								
סך כל הנכסים	7,213.3	703.8	1,772.8	1,950.4	1,011.0	747.7	224.4	18.4
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	420.6	129.5	395.6	0.2	-	0.5	-	-
סה"כ שווי הוגן	7,633.9	833.3	2,168.4	1,950.6	1,011.0	748.2	224.4	18.4
סך כל ההתחייבויות	(7,431.7)	(498.5)	(1,932.8)	(1,521.9)	(1,042.0)	(617.2)	(8.9)	-
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	(421.2)	(134.7)	(386.4)	(0.5)	-	(0.2)	-	-
סה"כ שווי הוגן	(7,852.9)	(633.2)	(2,319.2)	(1,522.4)	(1,042.0)	(617.4)	(8.9)	-
מכשירים פיננסיים, נטו								
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית	(219.0)	200.1	(150.8)	428.2	(31.0)	130.8	215.5	18.4
החשיפה המצטברת	(219.0)	(18.9)	(169.7)	258.5	227.5	358.3	573.8	596.2

(1) בטור "ללא תקופת פירעון" מוצגות יתרות מאזניות.

(2) פעילות מקומית, לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

הערות

א. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר לפי סעיפי המאזן השונים יימסרו לכל מבקש.

ב. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מציגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעור הריבית שמנכים.

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2014			31 במרץ 2014			31 במרץ 2015		
סך הכל	שיעור תשואה פנימי	משך חיים ממוצע	סך הכל	שיעור תשואה פנימי	משך חיים ממוצע	סך הכל	שיעור תשואה פנימי	משך חיים ממוצע
8,787.4	3.29	0.72	8,304.7	3.80	0.40	8,450.0	3.49	0.58
238.2		0.42	244.5		0.77	228.0		0.32
9,025.6	3.29	0.71	8,549.2	3.80	0.41	8,678.0	3.49	0.57
(7,849.5)	0.83	0.50	(7,593.3)	1.10	0.18	(7,938.2)	0.70	0.32
(723.4)		0.11	(596.7)		0.13	(513.6)		0.37
(8,572.9)	0.83	0.47	(8,190.0)	1.10	0.17	(8,451.8)	0.70	0.32
452.7	2.46	0.24	359.2	2.70	0.24	226.2	2.79	0.25
452.7			359.2			226.2		
3,657.5	3.45	3.06	3,629.1	3.65	2.84	3,668.3	3.51	3.19
-		-	51.2		-	198.7		0.88
3,657.5	3.45	3.06	3,680.3	3.65	2.80	3,867.0	3.51	3.07
(3,584.8)	1.05	2.72	(3,564.8)	1.24	2.65	(3,492.0)	0.98	2.60
-		0.13	(50.8)		-	-		0.13
(3,584.8)	1.05	2.72	(3,615.6)	1.24	2.61	(3,492.0)	0.98	2.60
72.7	2.40	0.34	64.7	2.41	0.19	375.0	2.54	0.47
72.7			64.7			375.0		
1,432.4	3.09	0.70	1,333.4	3.71	1.10	1,527.5	2.97	0.73
999.3		0.13	839.7		0.12	519.7		0.20
2,431.7	3.09	0.70	2,173.1	3.71	1.10	2,047.2	2.97	0.73
(1,886.8)	0.26	0.15	(1,682.1)	0.48	0.22	(1,622.8)	0.22	0.21
(512.7)	-	0.33	(478.0)		0.43	(429.4)		0.27
(2,399.5)	0.26	0.19	(2,160.1)	0.48	0.27	(2,052.2)	0.22	0.22
32.2	2.83	0.51	13.0	3.23	0.83	(5.0)	2.75	0.51
32.2			13.0			(5.0)		
13,877.3	3.31	1.34	13,267.2	3.75	1.14	13,645.8	3.44	1.30
1,237.5		0.19	1,135.4		0.25	946.4		0.37
15,114.8	3.31	1.24	14,402.6	3.75	1.07	14,592.2	3.44	1.24
(13,321.1)	0.81	1.05	(12,840.2)	1.06	0.87	(13,053.0)	0.55	0.92
(1,236.1)		0.20	(1,125.5)		0.25	(943.0)		0.32
(14,557.2)	0.81	0.98	(13,965.7)	1.06	0.82	(13,996.0)	0.55	0.88
557.6	2.50	0.26	436.9	2.69	0.25	596.2	2.89	0.36
557.6			436.9			596.2		

אולם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 10 בדוח הכספי, בעקביות להנחות שלפיהם חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 21 בדוח הכספי השנתי.

ג. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור 10 בדוח הכספי.
ד. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן שיגרם כתוצאה משינוי קטן בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

*סווג מחדש

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תוספת ג

31 במרץ 2015										
סיכון אשראי כולל (1)							חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)			
הפסדי אשראי (4)										
סך הכל	דירוג ביצוע אשראי (7)	בעייתי (5)	סך הכל	מזה			הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	
				חובות (2)	בעייתי (5)	פגום				
ציבור - מסחרי										
0.5	0.5	-	0.5	0.1	-	-	-	-	-	חקלאות
0.7	0.7	-	0.7	0.7	-	-	-	-	-	כרייה וחציבה
24.8	24.8	-	24.8	4.2	-	-	-	-	-	תעשייה
1,730.1	1,709.4	16.5	1,730.1	1,087.3	16.5	15.1	(1.1)	0.1	5.2	בינוי ונדל"ן - בינוי (6)
434.6	431.1	3.5	434.6	398.6	3.5	1.4	(0.6)	-	2.0	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
0.1	0.1	-	0.1	0.1	-	-	-	-	-	אספקת חשמל ומים
38.0	34.8	3.2	38.0	37.2	3.2	3.1	-	0.2	0.3	מסחר
6.8	6.8	-	6.8	6.7	-	-	-	-	-	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
18.3	18.0	0.3	18.3	17.9	0.3	0.3	(0.1)	(0.1)	0.2	תחבורה ואחסנה
11.7	11.2	0.5	11.7	11.7	0.5	-	0.1	-	0.1	מידע ותקשורת
102.8	102.8	-	102.8	80.7	-	-	-	-	0.3	שירותים פיננסיים
41.5	40.4	1.1	41.5	31.9	0.4	0.1	(0.1)	-	-	שירותים עסקיים ואחרים
27.2	27.2	-	27.2	26.2	-	-	-	-	0.1	שירותים ציבוריים וקהילתיים
2,437.1	2,407.8	25.1	2,393.4	1,697.5	24.4	20.0	(1.8)	0.2	8.2	סך הכל מסחרי
7,403.0	7,045.6	192.3	7,403.0	6,914.4	192.3	0.1	(2.3)	0.8	61.4	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
1,296.6	1,235.3	33.5	1,296.6	1,013.0	33.5	13.6	9.1	7.6	37.5	אנשים פרטיים - אחר
11,136.7	10,688.7	250.9	11,093.0	9,624.9	250.2	33.7	5.0	8.6	107.1	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
54.3	54.3	-	-	-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
663.5	663.5	-	-	-	-	-	-	-	-	ממשלות בישראל
11,854.5	11,406.5	250.9	11,093.0	9,624.9	250.2	33.7	5.0	8.6	107.1	סך הכל פעילות בישראל
34.1	34.1	-	31.8	31.8	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
64.9	64.9	-	-	-	-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
11,953.5	11,505.5	250.9	11,124.8	9,656.7	250.2	33.7	5.0	8.6	107.1	סך הכל

הערות בסוף תוספת ג'

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תוספת ג

31 במרץ 2014*									
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾					חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾				
מזה					הפסדי אשראי ⁽⁴⁾				
					סך הכל	בעייתי ⁽⁵⁾	סך הכל	בעייתי ⁽⁵⁾	סך הכל
סך הכל	בעייתי ⁽⁵⁾	סך הכל	חובות ⁽²⁾	בעייתי ⁽⁵⁾	פגום	הוצאות בגין הפסדי חשבונאות	מחיקות	ההפרשה להפסדי אשראי	יתרת
ציבור - מסחרי									
חקלאות	0.8	0.1	0.8	0.4	0.1	-	-	-	-
כרייה וחציבה	3.2	-	3.2	3.2	-	-	-	-	-
תעשייה	14.1	-	14.1	12.0	-	0.2	0.3	-	-
בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾	1,692.2	56.2	1,692.2	1,091.2	56.1	(8.2)	(7.8)	6.7	6.7
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	78.3	7.7	78.3	55.5	7.7	(1.3)	-	1.1	1.1
חשמל ומים	0.3	-	0.3	0.3	-	-	-	-	-
מסחר	25.2	5.0	25.2	24.4	5.0	0.2	0.2	0.5	0.5
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	6.9	-	6.9	6.8	-	-	-	-	-
תחבורה ואחסנה	13.9	0.4	13.9	13.5	0.4	(0.2)	-	0.2	0.2
מידע ותקשורת	1.3	-	1.3	1.3	-	-	-	-	-
שירותים פיננסיים	46.3	-	46.3	41.4	-	-	-	0.2	0.2
שירותים עסקיים ואחרים	55.8	0.8	55.8	36.4	0.1	0.1	0.2	0.1	0.1
שירותים ציבוריים וקהילתיים	14.7	0.3	14.7	12.6	0.3	-	-	0.1	0.1
סך הכל מסחרי	1,953.0	70.5	1,949.7	1,299.0	69.7	(9.2)	(7.1)	8.9	8.9
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	7,368.1	217.2	7,368.1	6,937.3	217.2	0.1	(1.2)	71.2	71.2
אנשים פרטיים - אחר	1,842.6	35.0	1,842.6	1,468.3	35.0	8.4	5.3	33.6	33.6
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	11,163.7	322.7	11,160.4	9,704.6	321.9	(0.7)	(3.0)	113.7	113.7
בנקים בישראל	21.5	-	-	-	-	-	-	-	-
ממשלות בישראל	1,100.9	-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	12,286.1	322.7	11,160.4	9,704.6	321.9	(0.7)	(3.0)	113.7	113.7
בנקים בחו"ל	3.4	-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל	12,289.5	322.7	11,160.4	9,704.6	321.9	(0.7)	(3.0)	113.7	113.7

הערות בסוף תוספת ג'

* סווג מחדש

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים

תוספת ג

31 בדצמבר 2014*									
סיכון אשראי כולל (1)					חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)				
סך הכל					הפסדי אשראי (4)				
					מזה				
סך הכל	דירוג ביצוע אשראי (7)	בעייתי (5)	סך הכל	חובות (2)	בעייתי (5)	פגום	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
0.6	0.6	-	0.6	0.2	-	-	-	-	-
2.5	2.5	-	2.5	2.5	-	-	-	-	-
15.6	15.6	-	4.0	1.9	-	-	-	0.1	-
1,699.9	1,630.1	38.9	1,699.9	1,068.6	38.9	22.7	(10.0)	(9.3)	6.4
415.8	407.8	8.0	415.8	389.9	8.0	1.5	0.5	0.3	2.6
0.1	0.1	-	0.1	0.1	-	-	-	-	-
25.9	22.4	3.5	25.9	25.1	3.5	3.5	0.2	0.2	0.5
7.9	7.9	-	7.9	7.8	-	-	-	-	-
20.5	20.2	0.3	20.5	20.1	0.3	0.3	(0.2)	-	0.2
13.9	13.9	-	13.9	13.9	-	-	0.1	0.1	-
112.1	112.1	-	92.7	91.1	-	-	0.1	-	0.3
77.0	76.0	1.0	77.0	61.8	0.3	0.1	(0.4)	(0.3)	0.1
25.3	25.3	-	24.2	22.1	-	-	0.1	0.1	0.1
2,417.1	2,334.5	51.7	2,385.0	1,705.1	51.0	28.1	(9.6)	(8.8)	10.2
7,415.7	7,014.9	197.9	7,415.7	6,977.2	197.9	0.5	(1.3)	4.1	64.5
1,288.3	1,228.3	35.0	1,288.3	992.1	35.0	12.3	29.3	23.8	36.0
11,121.1	10,577.7	284.6	11,089.0	9,674.4	283.9	40.9	18.4	19.1	110.7
65.3	65.3	-	38.9	38.9	-	-	-	-	-
853.9	853.9	-	-	-	-	-	-	-	-
12,040.3	11,496.9	284.6	11,127.9	9,713.3	283.9	40.9	18.4	19.1	110.7
4.7	4.7	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12,045.0	11,501.6	284.6	11,127.9	9,713.3	283.9	40.9	18.4	19.1	110.7
סך הכל									

ציבור - מסחרי

סך הכל מסחרי

סך הכל ציבור - פעילות בישראל

סך הכל פעילות בישראל

סך הכל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל:
- ליום 31.03.15: חובות - 9,656.7 מיליוני ש"ח, אג"ח - 789.7 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 39.0 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,468.1 מיליוני ש"ח.
- ליום 31.03.14: חובות - 9,704.6 מיליוני ש"ח, אג"ח - 1,112.6 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 16.5 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,455.8 מיליוני ש"ח.
- ליום 31.12.14: חובות - 9,713.3 מיליוני ש"ח, אג"ח - 876.7 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 40.4 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,414.6 מיליוני ש"ח.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות)
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוב מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (6) כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, בסך של 124.3 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 115.0 מיליוני ש"ח. (ליום 31.03.14: 145.4 מיליוני ש"ח ו- 146.2 מיליוני ש"ח, בהתאמה ליום 31.12.14: 122.2 מיליוני ש"ח ו- 151.9 מיליוני ש"ח, בהתאמה).
- (7) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (8) יתרה נמוכה מ- 0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת בתוספת זו.

* סווג מחדש

דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2015 - בנק ירושלים בע"מ וחברות מאוחדות שלו

אני, אוריאל פז, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: - הבנק) לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ, 2015 (להלן: - הדוח).
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח אינו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אוריאל פז

מנהל כללי

20 במאי, 2015

אני, אלכסנדר זלצמן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: - הבנק) לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ, 2015 (להלן: - הדוח).
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי. וכן: קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח; קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו; הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי: את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אלכסנדר זלצמן

סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים

וחשבונאי ראשי

20 במאי, 2015

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק ירושלים בע"מ וחברות הבנות שלו (להלן: "הבנק"), הכולל את המאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרס, 2015 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, רווח כולל, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

תמצית מאזן מאוחד ליום 31 במרץ 2015

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר		31 במרץ		
2014	2014	2015		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	ביאור		
נכסים				
3,278.0	2,497.7	3,161.1		מזומנים ופיקדונות בבנקים
880.4	1,119.3	793.4	2	ניירות ערך ⁽¹⁾
9,674.4	9,704.6	9,624.9		אשראי לציבור
(107.9)	(111.2)	(104.4)		הפרשה להפסדי אשראי
9,566.5	9,593.4	9,520.5	3	אשראי לציבור, נטו
160.8	149.1	160.3		בנינים וציוד
1.6	1.9	1.5		נכסים בלתי מוחשיים
40.4	16.5	39.0	9	נכסים בגין מכשירים נגזרים
*149.7	*144.8	147.0		נכסים אחרים
14,077.4	13,522.7	13,822.8		סך כל הנכסים
התחייבויות והון				
10,977.2	10,855.0	11,124.6	4	פיקדונות הציבור
42.5	52.1	42.3		פיקדונות מבנקים
5.0	-	2.1		פיקדונות הממשלה
582.7	401.2	245.7		ניירות ערך שהושאלו
1,503.1	1,315.7	1,421.3		אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
39.0	6.6	35.6	9	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
* 183.0	*174.4	193.5		התחייבויות אחרות ⁽²⁾
13,332.5	12,805.0	13,065.1		סך כל ההתחייבויות
* 744.9	* 717.7	757.7		הון עצמי
14,077.4	13,522.7	13,822.8		סך כל ההתחייבויות וההון

אלכסנדר זלמן

סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים
וחשבונאי ראשי

אוריאל פז

מנהל כללי

זאב גוטמן

יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

20 במאי 2015

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם ביאור 1.4.1
 (1) מזה שועבדו לבנק ישראל ולמסלקות לימים 31.03.2015, 31.03.2014 ו- 31.12.2014 בסך 269.7 מיליון ש"ח, 237.2 מיליון ש"ח ו- 261.4 מיליון ש"ח, בהתאמה. לפרטים בדבר ניירות ערך הנמדדים בשווי הוגן ראה ביאור 2.
 (2) מזה הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים לימים 31.03.2015, 31.03.2014 ו- 31.12.2014 בסך 2.7 מיליון ש"ח, 2.5 מיליון ש"ח ו- 2.8 מיליון ש"ח בהתאמה.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החדשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2014	2014	2015	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	ביאור	
458.4	94.8	55.8	הכנסות ריבית
141.4	19.7	(23.9)	הוצאות (הכנסות) ריבית
317.0	75.1	79.7	11 הכנסות ריבית, נטו
18.4	(0.7)	5.0	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
298.6	75.8	74.7	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית			
18.1	3.5	2.7	12 הכנסות מימון שאינן מריבית
118.3	29.6	37.4	עמלות
11.5	2.9	2.9	הכנסות אחרות
147.9	36.0	43.0	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות			
* 169.4	* 39.3	43.1	משכורות והוצאות נילות
72.7	16.5	19.9	אחזקה ופחת בניינים וציוד
110.0	26.0	28.1	הוצאות אחרות
352.1	81.8	91.1	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
94.4	30.0	26.6	רווח לפני מיסים
* 29.2	* 10.1	8.9	הפרשה למיסים
* 65.2	* 19.9	17.7	רווח נקי
רווח נקי למניה (בש"ח)			
* 0.92	* 0.28	0.25	רווח נקי בסיסי ומדולל למניה (ש"ח)

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם ביאור 1.4.1

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשלושה חדשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
2013	2014	2014	2015
(מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
* 17.0	* 65.2	* 19.9	17.7
רווח נקי			
רווח (הפסד) כולל אחר:			
(1.2)	(1.0)	(0.9)	1.2
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו			
2.9	-	-	-
השפעת האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות העובדים			
(0.2)	(0.7)	(0.2)	(1.8)
התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ⁽¹⁾			
1.5	(1.7)	(1.1)	(0.6)
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים:			
* (0.6)	* 0.6	* 0.4	0.2
השפעת המס המתייחס			
* 0.9	* (1.1)	* (0.7)	(0.4)
רווח (הפסד) כולל אחר אחרי מיסים:			
* 17.9	* 64.1	* 19.2	17.3
סך הכל הרווח הכולל			

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם ביאור 1.4.1
(1) כולל התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף השנה של תוכניות להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

קרנות הון							
סך הכל הון עצמי	עודפים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	סך הכל הון המניות הנפרע וקרנות הון	מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	מפרמיה	הון המניות הנפרע	
א. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ לשנת 2015 ולשנת 2014 (בלתי מבוקר)							
744.9	517.2	0.9	226.8	4.2	95.3	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)*
17.7	17.7	-	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(4.5)	(4.5)	-	-	-	-	-	דיבידנד
התאמות ושינויים הנובעים:							
(0.4)	-	(0.4)	-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
757.7	530.4	0.5	226.8	4.2	95.3	127.3	יתרה ליום 31 במרץ 2015
698.5	469.7	2.0	226.8	4.2	95.3	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013 (מבוקר)
19.9	19.9	-	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה *
התאמות ושינויים הנובעים:							
(1) -	-	-	(1) -	(1) -	-	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
(0.7)	-	(0.7)	-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס *
717.7	489.6	1.3	226.8	4.2	95.3	127.3	יתרה ליום 31 במרץ 2014
ב. דוח על השינויים בהון העצמי לשנים 2014 ו- 2013 (מבוקר)							
694.1	466.6	1.1	226.4	3.8	95.3	127.3	יתרה ליום 1 בינואר 2013 (מבוקר)
1.6	(0.2)	1.8	-	-	-	-	השפעת האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות העובדים
695.7	466.4	2.9	226.4	3.8	95.3	127.3	יתרה ליום 1 בינואר 2013 (מבוקר) לאחר יישום הכללים החדשים *
17.0	17.0	-	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה *
(13.7)	(13.7)	-	-	-	-	-	דיבידנד
התאמות ושינויים הנובעים:							
0.4	-	-	0.4	0.4	-	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
(0.9)	-	(0.9)	-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס *
698.5	469.7	2.0	226.8	4.2	95.3	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013 (מבוקר) *
65.2	65.2	-	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה *
(17.7)	(17.7)	-	-	-	-	-	דיבידנד
התאמות ושינויים הנובעים:							
(1) -	-	-	(1) -	(1) -	-	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
(1.1)	-	(1.1)	-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס *
744.9	517.2	0.9	226.8	4.2	95.3	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר) *

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם ביאור 1.4.1 (1) מייצג סכום הנמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח. הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על תזרימי המזומנים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
2014	2014	2015
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת		
* 65.2	* 19.9	17.7
רווח נקי לתקופה		
התאמות:		
38.3	8.6	10.8
18.4	(0.7)	5.0
(10.3)	(5.2)	(0.4)
(19.2)	(5.8)	(4.6)
* 0.8	* (0.2)	(3.9)
(2.3)	(1.9)	1.0
(12.2)	-	4.8
שינוי נטו בנכסים שוטפים:		
41.7	33.9	41.0
(18.7)	(220.9)	(31.2)
(63.5)	5.2	1.4
7.4	12.6	6.9
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:		
(9.0)	0.6	(0.2)
(93.9)	(216.1)	147.4
4.3	(0.7)	(3.0)
555.2	373.7	(337.0)
26.7	(5.7)	(3.4)
* 9.0	* (25.5)	(5.4)
537.9	(28.2)	(153.1)
מזומנים נטו מפעילות שוטפת		

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם ביאור 1.4.1

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על תזרימי המזומנים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2014	2014	2015	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה			
(200.6)	(200.6)	-	רכישת איגרות חוב מוחזקות לפידיון
(2,555.6)	(1,260.1)	(40.0)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
2,600.7	1,249.2	132.2	תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
55.9	0.1	27.7	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
(37.9)	(0.8)	(4.2)	רכישת בניינים וציוד
(137.5)	(212.2)	115.7	מזומנים נטו מפעילות השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון			
317.4	-	-	הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(255.5)	(95.3)	(75.0)	פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(17.7)	-	(4.5)	דיבידנד ששולם לבעלי המניות
44.2	(95.3)	(79.5)	מזומנים נטו מפעילות מימון
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים			
21.7	(0.6)	(14.4)	
422.9	(335.1)	(102.5)	גידול (קטון) במזומנים ופיקדונות בבנקים
2,833.4	2,833.4	3,278.0	יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לתחילת התקופה
3,278.0	2,497.7	3,161.1	יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לסוף התקופה
ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:			
690.0	195.9	182.7	ריבית שהתקבלה
302.0	89.8	77.9	ריבית ששולמה
43.8	14.7	0.8	מיסים על הכנסה ששולמו
8.7	7.4	-	מיסים על ההכנסה שהתקבלו
10.3	6.4	6.0	רכישת רכוש קבוע באשראי

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית

א. כללי

דוחות כספיים אלה נערכו במתכונת מתומצתת ליום 31 במרץ, 2015 (להלן - "דוחות כספיים ביניים"). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק ליום 31 בדצמבר, 2014 ולשנה שנסתיימה באותו תאריך ולביאורים הנלווים אליהם.

ב. עיקרי המדיניות החשבונאית

1. תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים ליום 31 במרץ, 2015 ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי רבעוני של תאגיד בנקאי. הכללים החשבונאיים שיושמו בעריכת דוחות הביניים הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר, 2014, פרט לאמור בסעיף 4 להלן. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר, 2014 ולשנה שנסתיימה באותו תאריך ולביאורים הנלווים אליהם.

2. תקן חשבונאות מספר 29 - "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים IFRS":

בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" אשר קובע אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על ידי תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי.

בהתאם לחוזר, תאריך היעד לדיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בהתאם לתקני ה-IFRS הינו:

א. בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי הוא בהתאם לנקבע בתקני IFRS, כפי שעוגנו בהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו וכן בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).

כמו כן, מיישם התאגיד הבנקאי את התקינה הבינלאומית באופן הבא:

אם לא נקבע טיפול ספציפי בנושא מסוים בתקני הדיווח הכספי הבינלאומיים, לרבות במצבים שבהם קיימות מספר חלופות לטיפול חשבונאי בהתאם לתקני הדיווח הכספי הבינלאומיים, התאגיד הבנקאי מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושא זה, אם קיימים כללים כאמור. בהיעדר כללים כאמור, הנהלת התאגיד הבנקאי מפעילה את שיקול דעתה בפיתוח ויישום מדיניות חשבונאית, שיישומה יביא למידע אשר רלוונטי ומהימן לצורכי קבלת החלטות כלכליות של המשתמשים.

כאשר לגבי נושא מסוים לא נקבע בהוראות הדיווח לציבור כי יש ליישם תקני דיווח כספי בינלאומיים ולא נקבעו הוראות אחרות, התאגיד הבנקאי מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושא זה.

בנוגע להוראות הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב וכן בנוגע להוראות הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים - ראה סעיף 5.1 להלן.

ב. בנושאים בליבת העסק הבנקאי - התאגיד הבנקאי מיישם את הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ובין היתר, בנושאים מסוימים גם כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

3. שימוש באומדנים בעריכת דוחות כספיים

הכנת הדוחות הכספיים, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, דורשת מהנהלה שימוש באומדנים, הערכות ושיקול דעת המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, על הגילוי המתייחס לנכסים תלויים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

4. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר, 2015 מיישם הבנק לראשונה תקנים חשבונאיים והוראות כמפורט להלן:

4.1. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים

ביום 9 באפריל, 2014, פרסם המפקח על הבנקים חוזר ובו תיקונים להוראות הדיווח לציבור אשר נועדו לעדכן את דרישות ההכרה, המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. החוזר ביטל את הוראת השעה בהוראות הקיימות הקובעת את שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים. בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב, שיעור ההיוון יתבסס על תשואות שוק של אגרות חוב ממשלתיות בישראל. תאגיד בנקאי יקבע מדיניות ונהלים המפרטים כיצד יש לבחור את אגרות החוב הממשלתיות שעל בסיסן יחושב שיעור ההיוון.

ביום 11 בינואר, 2015, פורסם חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור בנושא זכויות עובדים, לרבות דרישות הגילוי והוראות מעבר. בחוזר מצוין כי המפקח על הבנקים הגיע למסקנה שבישראל לא קיים שוק עמוק לאגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה. בהתאם, נקבע בחוזר, כי שיעור ההיוון להטבות לעובדים יחושב על בסיס תשואות אגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. מסיבות פרקטיות נקבע שחישוב המרווח כאמור יתבסס על מרווחי אגרות החוב הקונצרניות בארה"ב. בנק הסבור ששינויים במרווח המתקבל לעיל בתקופה מסוימת נובעים מתנודות חריגות בשווקים, באופן שהמרווחים המתקבלים על פיהן אינם מתאימים לשמש להיוון כאמור לעיל, יפנה לקבל הנחיה מקדמית מהפיקוח על הבנקים.

מועד יישום ההוראה נקבע ליום 1 בינואר, 2015 ויכלול תיקון למפרע של מספרי השוואה לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר, 2013 ואילך.

השינויים העיקריים שצפויים לחול במדיניות החשבונאית שמיישם התאגיד הבנקאי כוללים, בין היתר:

א. עד למועד השינוי המחויבויות שחושבו על בסיס אקטוארי חושבו בשיטת הערכה של הטבות נצברות ובהתחשב בהסתברויות על בסיס ניסיון העבר. שיעור ההיוון של העתודות שחושב היה 4% בהתאם להוראות המפקח על הבנקים.

ב. לאחר מועד השינוי שיעור ההיוון לחישוב התחייבויות בגין זכויות עובדים יתבסס על תשואות שוק של אגרות חוב ממשלתיות, לפי תקופות פירעון, בתוספת מרווח ממוצע של אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) בארה"ב לבין שיעורי תשואה לפדיון לאותן תקופות לפירעון על אג"ח ממשלת ארה"ב ומעלה במועד הדיווח.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

עלות ההטבה נטו לתקופה, כוללת את הרכיבים הבאים: עלות שירות, עלות ריבית, תשואה חזויה על נכסי תוכנית, הפחתה של כל שירות קודם או זיכוי בגין שירות קודם, הפחתה של רווח או ההפסד אקטוארי נטו והפחתה של כל נכס או מחויבות נטו בגין המעבר שהיו קיימים ביום 1 בינואר, 2013, ונטרו ברווח כולל אחר.

ג. רווח או הפסד אקטוארי, שהינו השינוי של מחויבות בגין הטבה חזויה או של נכסי תכנית, הנובע מכך שהניסיון בפועל שונה מהמשוער, או הנובע משינוי בהנחה אקטוארית (להלן: "רווח או הפסד אקטוארי"), מוכר לראשונה ברווח כולל אחר מצטבר. רווחים או הפסדים אלה מוכרים לאחר מכן כרכיב של עלות ההטבה נטו לתקופה בשיטת קו ישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פני התכנית (למעט במצבים מסוימים חריגים).

באשר לטיפול החשבונאי ברווחים והפסדים אקטואריים, נקבע כדלקמן:

- ההפסד האקטוארי ליום 1 בינואר, 2013, הנובע מהפער שבין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על פי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%) לבין שיעורי ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים צמודות למדד, שנקבעו על פי הכללים החדשים כמסבר לעיל (להלן - ההפסד), יכלול במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר.
- רווחים אקטואריים שירשמו מיום 1 בינואר, 2013 ואילך, כתוצאה משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך שנת דיווח, יירשמו ברווח הכולל האחר המצטבר, ויקטינו את יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, עד שיתרה זו תתאפס.
- הפסדים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח, ורווחים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח לאחר איפוס יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, יופחתו בשיטת קו ישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.
- רווחים והפסדים אקטואריים אחרים (שאינם נובעים כתוצאה משינוי בשיעור ההיוון) ליום 1 בינואר, 2013, ובתקופות לאחר מכן, יכללו במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר ויפחתו בשיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.
- השפעת היישום לראשונה על הטבות אחרות לעובדים, אשר כל השינויים בהן נזקפים באופן שוטף לרווח והפסד (כגון מענקי יובל), תיזקף לעודפים.

עיקרי ההוראות החדשות:

א. הטבות לאחר פרישה - בעיקר פיצויים - תכניות להטבה מוגדרת:

- הבנק מכיר בסכומים המתייחסים לתכניות פנסיה ותכניות אחרות לאחר פרישה על בסיס חישובים הכוללים הנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעורי היוון, תמותה, שיעור תשואה חזוי לטווח ארוך על נכסי תכנית, גידול בתגמול ותחלופה.
- הבנק בוחן את הנחותיו על בסיס שנתי ומעדכן הנחות אלה בעת הצורך.
- שינויים בהנחות מוכרים ככלל, ובכפוף להוראות שפורטו לעיל, תחילה ברווח כולל אחר מצטבר ומופחתים לרווח והפסד בתקופות עוקבות.

ב. הטבות לאחר פרישה - תכניות להפקדה מוגדרת:

- תכנית להפקדה מוגדרת הינה תכנית שלפיה הבנק משלם תשלומים קבועים לישות נפרדת מבלי

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

שתהיה לו מחויבות משפטית או משתמעת לשלם תשלומים נוספים. מחויבויות הבנק להפקיד בבתכנית הפקדה מוגדרת, נזקפות כהוצאה לרווח והפסד בתקופות שבמהלכן סיפקו העובדים שירותים קשורים.

- הטבות אחרות לזמן ארוך לעובדים פעילים - מענקי יובל: ההתחייבות נצברת לאורך התקופה המזכה בהטבה.
- לצורך חישוב ההתחייבות מובאים בחשבון שיעורי היוון והנחות אקטואריות.
- כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה, לרבות רווחים והפסדים אקטואריים, נזקפים מידית לדוח רווח והפסד.

ג. היעדרויות מזכות בפיצוי - חופשה:

- ההתחייבות בגין ימי חופשה נמדדת על בסיס אקטוארי, מובאים בחשבון שיעורי היוון והנחות אקטואריות.

ד. עסקאות תשלום מבוסס מניות:

- הבנק ככלל מכיר בהוצאה בגין תשלומים מבוססי המניות שהוא מעניק לעובדיו.
- מענקים הוניים נמדדים על בסיס השווי ההוגן במועד ההענקת.
- מענקים התחייבותיים (לרבות מענקים המסולקים במזומן) נמדדים על בסיס השווי ההוגן במועד ההענקת, וההתחייבות נמדדת מחדש עד מועד הסילוק.

השפעת היישום לראשונה על הכללים החדשים ליום 31 במרץ, 2014, וליום 31 בדצמבר, 2014:

ליום 31 בדצמבר 2014			ליום 31 במרץ 2014		
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)		
בהתאם להוראות הדיווח הקודמות (מבוקר)	ההשפעה מיישום הכללים החדשים	בהתאם לכללים החדשים בנושא זכויות עובדים	בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	ההשפעה מיישום הכללים החדשים	בהתאם לכללים החדשים בנושא זכויות עובדים
במיליוני ש"ח					
149.6	0.1	149.7	145.4	(0.6)	144.8
182.6	0.4	183.0	176.0	(1.6)	174.4
518.7	(1.5)	517.2	490.2	(0.6)	489.6
(0.3)	1.2	0.9	(0.3)	1.6	1.3
745.2	(0.3)	744.9	716.7	1.0	717.7
			נכסים אחרים		
			התחייבויות אחרות		
			עודפים		
			רווח כולל אחר מצטבר		
			סך כל ההון		

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

השפעת היישום לראשונה על הכללים החדשים לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו יום 31 במרץ, 2014, ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2014:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2014			
(מבוקר)			
בהתאם להוראות הדיווח הקודמות (מבוקר)	ההשפעה מיישום הכללים החדשים	בהתאם לכללים החדשים בנושא זכויות עובדים	
במיליוני ש"ח			
			רווח והפסד:
167.7	1.7	169.4	משכורות והוצאות נלוות
29.8	(0.6)	29.2	הפרשה למסים על הרווח
66.3	(1.1)	65.2	רווח נקי
0.94	(0.02)	0.92	רווח בסיסי למניה
			רווח כולל אחר:
-	(0.7)	(0.7)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים
0.4	0.2	0.6	השפעת המס המתייחס
65.7	(1.6)	64.1	רווח (הפסד) כולל לאחר מסים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ, 2014			
(בלתי מבוקר)			
בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	ההשפעה מיישום הכללים החדשים	בהתאם לכללים החדשים בנושא זכויות עובדים	
במיליוני ש"ח			
			רווח והפסד:
38.9	0.4	39.3	משכורות והוצאות נלוות
10.3	(0.2)	10.1	הפרשה למסים על הרווח
20.1	(0.2)	19.9	רווח נקי
0.29	(0.01)	0.28	רווח בסיסי למניה
			רווח כולל אחר:
-	(0.2)	(0.2)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים
0.3	0.1	0.4	השפעת המס המתייחס
19.5	(0.3)	19.2	רווח (הפסד) כולל לאחר מסים

4.2. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל

לפי כללי החשבונאות בארה"ב הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון

ביום 30 בספטמבר, 2014, פרסם המפקח על הבנקים חוזר ובו תיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות בארה"ב הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון.

על פי החוזר, תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי (להלן – תאגיד בנקאי) נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב הנוגעים לבחינת הסיווג כהון או כהתחייבות של מכשירים פיננסיים לרבות מכשירים מורכבים. תאגיד בנקאי יישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב הנוגעים לנושא זה, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 480 בקודיפיקציה בדבר "הבחנה בין התחייבות והון", את הוראות נושא 20-470 בקודיפיקציה בדבר "חוב עם אפשרות להמרה ואפשרויות אחרות" (Debt with Conversion and other Options), ואת הוראות נושא 30-505 בדבר "מניות באוצר". בנוסף, ביישום ההבחנה בין התחייבות והון יש להתייחס להוראות הדיווח לציבור הנוגעות למכשירים משוברים כפי שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים.

מועד יישום ההוראה נקבע ליום 1 בינואר, 2015 ואילך ויכלול תיקון למפרע של מספרי השוואה במידה ונדרש. ליישום החוזר אין השפעה על הבנק.

4.3. הוראות המפקח על הבנקים בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור

ביום 15 ביולי, 2014 הפיץ המפקח על הבנקים חוזר בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור. ההוראה המצורפת לחוזר מאגדת את ההנחיות והמגבלות על מתן הלוואות לדיור, כפי שקבע הפיקוח על הבנקים בשנים האחרונות בנוסף להנחיות הקודמות נקבע בהוראה שהלוואה שסכומה עולה על 5 מיליון ש"ח תשוקלל לצורך הלימות הון לפי משקל סיכון של 100%, כמו כן ההוראה מגדירה מחדש את המונח "שיעור החזר מהכנסה". תיקונים אלו יושמו החל מיום 1 באוקטובר 2014.

ביום 28 בספטמבר, 2014 הפיץ המפקח על הבנקים חוזר בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור הכולל תיקונים להוראה:

1. הגדלת יעד ההון בהתאם לגודל תיק הלוואות לדיור – המערכת הבנקאית נדרשת להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור. המועד לעמידה ביעד ההון המזערי הנדרש הינו 1 בינואר, 2017. על הבנקים להגדיל את יעד ההון המזערי בשיעורים רבעוניים של 0.125% מיתרת הלוואות לדיור מיום 1 באפריל, 2015, ועד ליום 1 בינואר, 2017.

כתוצאה מיישום ההוראה בהסתמך על נתוני המאזן הנוכחי צפוי הבנק להוסיף, באופן הדרגתי, את הדרישה להון נוסף בסך של כ-9 מיליון ש"ח המהווים כ-0.1% תוספת ליעד ההון המזערי שקבע המפקח על הבנקים מידי רבעון עד לתאריך היעד. על פי האמור, יסתכם בחישוב מצטבר, ליום 1 בינואר, 2017, סך של כ-71 מיליון ש"ח המהווים כ-0.9% תוספת לדרישת ההון העצמי.

2. משקל סיכון מוגבר להלוואות ממונפות בריבית משתנה – החל מיום 1 בינואר 2015, רשאים התאגידים הבנקאיים להפחית את משקל הסיכון להלוואות ממונפות בריבית משתנה, כהגדרתן בהוראה, מ-100% ל-75%.

4.4. הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים

ביום 19 בינואר, 2015 פורסם חוזר בנושא הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים. החוזר מעדכן כי בקביעת הפרשה נאותה להפסדי אשראי של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי יש להביא בחשבון הן את הפסדי העבר בגין אשראי לאנשים פרטיים והן התאמות בגין גורמים רלוונטיים לסיכוי הגבייה של האשראי

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

לאנשים פרטיים (להלן- התאמות איכותיות). על הבנקים לוודא כי החל מהדוחות לציבור לשנת 2014, שיעור ההתאמות האיכותיות להפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו בעייתי לא יפחת מ-0.75% מיתרת האשראי לאנשים פרטיים שאינו בעייתי לאותו מועד. מהאמור הוחרג סיכון אשראי הנובע מחייבים בגין כרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב ריבית ונקבע טיפול פרטני לתאגידים בנקאיים אשר שיעורי ההפסד השנתיים שלהם נמוכים במיוחד כמו כן לא יחולו התאמות בגין גורמים סביבתיים על תאגיד בנקאי אשר לגביו מסר הפיקוח על הבנקים הנחיות ספציפיות. הבנק מיישם את הוראות הפיקוח.

5. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

5.1. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל

לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב

ביום 27 בינואר, 2014 הפיץ המפקח על הבנקים, טיוטה בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.

טרם נקבע תאריך יעד למעבר לדיווח מלא.

ממועד המעבר לאימוץ הדיווח המלא בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, ידרשו התאגידים הבנקאיים לעדכן את הטיפול החשבונאי בנושאים אלה באופן שוטף, בהתאם להוראות המעבר בעדכונים חדשים לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב שיפורסמו בנושאים אלה, ובהתאם להבהרות שימסרו על ידי הפיקוח על הבנקים.

התאגיד הבנקאי בוחן את ההשפעה הצפויה של אימוץ הכללים על הדוחות הכספיים, בשלב זה לא ניתן להעריך את השפעתו.

5.2. הוראות המפקח על הבנקים בנושא דיווח על מגזרי פעילות

ביום 3 בנובמבר, 2014 הפיץ המפקח על הבנקים חוזר ובו תיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא דיווח על מגזרי פעילות. התיקונים נועדו לאפשר לתאגיד הבנקאי לדווח על מגזרי פעילות בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים וכן לדווח על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה של התאגיד הבנקאי, אם מגזרים אלה שונים מהותית מהמגזרים שהוגדרו על ידי הפיקוח. השינויים העיקריים בהוראות הדיווח לציבור:

א. נוספה דרישה לגילוי על "מגזרי פעילות פיקוחיים", בהתאם להגדרות של הפיקוח על הבנקים. מתכונת הגילוי על מגזרי הפעילות הפיקוחיים כוללת את המגזרים הבאים: בנקאות פרטית, משקי בית, עסקים זעירים וקטנים, עסקים בינוניים, עסקים גדולים, גופים מוסדיים וניהול פיננסי.

ב. נוספו הגדרות המבדילות אלו לקוחות יכללו בכל מגזר בהתאם בין היתר לענף, מחזק פעילות וכו'.

ג. נוספה דרישה לגילוי נפרד על מגזר "ניהול פיננסי" וכן אלו פעילויות ישויכו למגזר זה.

ד. הובהר כי תאגיד בנקאי שבהתאם לגישת ההנהלה שלו מגזרי הפעילות שלו שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים, ייתן בנוסף גילוי על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה.

בדוח לציבור לשנת 2015 תאגיד בנקאי ייתן גילוי לנתונים מאזניים שנדרשים לראשונה לפי הוראה זו. התאגיד הבנקאי רשאי שלא לתת גילוי למספרי ההשוואה לנתונים המאזניים של מגזרי הפעילות הפיקוחיים. התאגיד הבנקאי ייתן גילוי על מגזרי פעילות בהתאם להוראות הדיווח לציבור שהיו בתוקף ערב כניסת החוזר. הבנק נערך ליישום ההוראה.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

5.3. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות"

ביום 11 בינואר, 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר ובו תיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא אימוץ עדכון לכללי חשבונאות בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות". התיקונים נועדו להתאים את הוראות הדיווח לציבור לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות".

התקן קובע כי הכנסה תוכר תוך יישום מודל בן חמישה שלבים, הכוללים, בין היתר, כללים לזיהוי חוזה עם לקוח ולקביעת מחיר העסקה, כללים המגדירים כיצד יש להפריד את החוזה למרכיביו השונים ולאופן בו יש לייחס את מחיר העסקה הכולל לכל מרכיב מזהה ונפרד.

כמו כן, בהתאם להוראות התקן, יש להכיר בהכנסה בגין כל מרכיב מזהה בנפרד, זאת בהתאם לכללים שקובע התקן לגבי עיתוי ההכרה בהכנסה - במועד ספציפי או על פני זמן.

התיקונים להוראות הדיווח לציבור ייושמו לראשונה החל מיום 1 בינואר, 2017.

בהתאם להוראות המעבר בחוזר, בעת היישום לראשונה ניתן לבחור בחלופה של יישום למפרע על-ידי הצגה מחדש של מספרי השוואה או בחלופה של יישום למפרע על-ידי רישום של ההשפעה המצטברת (Cumulative Effect) של יישום התקן לראשונה תוך זקיפת ההשפעה המצטברת שתוכר במועד היישום לראשונה להון.

התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים וזכויות או מחויבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 לקודיפיקציה. בפרט, הוראות התקן אינן חלות על הטיפול החשבונאי בהכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית.

הבנק בוחן את ההשפעה הצפויה של אימוץ הכללים על הדוחות הכספיים, בשלב זה לא ניתן להעריך את השפעתו.

5.4. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "גילוי על יחס מינוף"

ביום 28 באפריל, 2015, פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא גילוי על יחס מינוף. החוזר קובע הוראות לעניין מדידת יחס מינוף וכן מעדכן את דרישות הגילוי בהוראות הדיווח לציבור.

התאגיד הבנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי החל מינואר 2018. כמו כן, נקבע כי תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, לא ירד מהסף שנקבע עד למועד החלת ההוראה.

יחס המינוף מוגדר כיחס שבין מדידת ההון רובד 1, כהגדרתו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו (המונה) לבין מדידת החשיפה (המכנה). מדידת החשיפה מורכבת מהחשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים, עסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים.

ככלל, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס המינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד (למעט תאגיד בנקאי גדול כהגדרתו בהוראה).

התאגיד הבנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי החל מינואר 2018. כמו כן, נקבע כי תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, לא ירד מהסף שנקבע עד למועד החלת ההוראה.

החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור כדלקמן:

א. בדוח הדירקטוריון- אם נקבע יחס מינוף מזערי גבוה מיחס המינוף שנקבע בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 218 בדבר "יחס מינוף", בין על פי דרישת המפקח ובין על פי החלטת התאגיד הבנקאי, יש לציין את היחס שנקבע ונסיבות קביעתו.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ב. בדוח הכספי השנתי-

- יחס המינוף יחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 218 בדבר "יחס מינוף".
- התאגיד הבנקאי ייתן גילוי, לכל הפחות, לפרטים הבאים:
 - ♦ תיאור דרישות המפקח על הבנקים ליחס המינוף.
 - ♦ ההשפעות האפשריות (או ההשפעות בפועל) של אי עמידה בדרישות אלה.
 - ♦ האם התאגיד הבנקאי עומד בדרישות שקבע המפקח על הבנקים, לרבות התייחסות לגורמים הבאים:
 - < הנתונים המפורטים במתכונת ביאור הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים.
 - < גורמים היכולים להשפיע באופן מהותי על יחס המינוף.
- הגילויים הנדרשים יינתנו גם בהתייחס לכל חברת בת משמעותית (Significant) לעניין זה. הגילוי הגילוי על יחס המינוף יחול מיום 1 באפריל, 2015 ואילך. תאגידים בנקאיים אינם נדרשים לתת גילוי למספרי השוואה שנדרשים לראשונה כתוצאה מיישום ההוראה.
- הבנק עומד ביחס אשר נקבע בהוראה ונערך ליישום דרישות הגילוי.

5.5. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "עדכון מבנה הדוח לציבור של תאגיד בנקאי ושל חברת כרטיסי אשראי"

ביום 28 באפריל, 2015, פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא עדכון מבנה הדוח לציבור של תאגיד בנקאי ושל חברת כרטיסי אשראי. החוזר מעדכן את מבנה הדוחות לציבור של תאגידים בנקאיים בהוראות הדיווח לציבור. השינויים בהוראות הדיווח לציבור נועדו לשפר את איכות הדיווח לציבור על ידי הפיכת המידע בדוח לציבור לשימושי ונגיש יותר לקורא הדוח, להגביר את האחידות במערכת הבנקאית באופן הצגת הדוחות הכספיים וכן, לגבש מתכונת דוח השנתי לציבור שתהיה מבוססת על פרקטיקות הצגה של בנקים מובילים באירופה ובארצות הברית.

השינויים העיקריים בהוראות הדיווח לציבור:

- א. קביעת מבנה אחיד לסדר הנושאים בדוח השנתי.
- ב. ביטול סקירת ההנהלה ושילובה בדוח הדירקטוריון ובחלקים אחרים בדוח השנתי. שינוי שם דוח הדירקטוריון ל"דוח הדירקטוריון והנהלה".
- ג. הוספת דברי יו"ר הדירקטוריון לפני דו"ח הדירקטוריון והנהלה, שבהם תיכלל התייחסות תמציתית לדגשים עיקריים בשנת הדיווח, ליעדים ולאסטרטגיה ולנושאים אחרים שיו"ר הדירקטוריון יהיה מעוניין להדגיש.
- ד. פרסום דוח על הסיכונים באתר האינטרנט של התאגיד הבנקאי שיכלול מידע כמותי מפורט ומידע איכותי על סקירת הסיכונים ואופן ניהולם לפי דרישות הגילוי של באזל, ה-FSB ומקורות אחרים. ככלל, מידע זה יהווה הרחבה של המידע אשר יינתן בדוח הדירקטוריון והנהלה לגבי חשיפות לסיכונים ואופן ניהולם. בנוסף, דרישות גילוי של באזל ברמת מכשיר על מאפיינים של מכשירי הון ספציפיים, יכללו בדוח נפרד - מידע פיקוחי נוסף - שייכלל באתר האינטרנט של התאגיד הבנקאי.
- ה. צמצום משמעותי בדרישות הגילוי בפרק על תיאור עסקי התאגיד הבנקאי. העברת המידע על ממש תאגידי ועל תיאור עסקי התאגיד לפרק נפרד שיבוא לאחר הדוח הכספי.
- ו. אימוץ דרישות הגילוי שנכללו בהמלצות לשיפור הגילוי על סיכונים בתאגידים בנקאיים, שפורסמו על-ידי צוות משימה לשיפור הגילוי (ה-EDTF), בעיקר באינטרנט, במסגרת דוח נפרד שיכלול דרישות גילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על סיכונים.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

- ז. שינוי סדר ההצגה בדוח הכספי: הצגת דוח רווח והפסד לפני המאזן. הצגת ביאורים תוצאתיים לפני ביאורים מאזניים. פיצול ביאור 4 בדבר "סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי" לביאור תמציתי יותר, ולביאור נפרד רחב יותר.
- ח. נוספה חתימה של מנהל הסיכונים הראשי על הדוח הנפרד של דרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על סיכונים, כאמור בסעיף ד' לעיל.
- ט. הוראות הדיווח לציבור בדבר דוח רבעוני של תאגיד בנקאי והוראות הדיווח לציבור בדבר דוח שנתי ורבעוני של חברת כרטיסי אשראי עודכנו בעקביות לאמור לעיל.
- הוראות חוזר זה ייושמו על הדוחות השנתיים והרבעוניים החל מהדוח לציבור לשנת 2015 ואילך.
- הבנק נערך ליישום ההוראה.

5.6. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "יחס כיסוי הנזילות"

ביום 28 בספטמבר, 2014, פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא יחס כיסוי הנזילות. החוזר מאמץ את המלצות באזל III בנושא יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio - LCR). יחס זה נועד לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הקצר. בכדי לעמוד בדרישות ההוראה, על התאגידים בנקאיים יחזיקו מלאי הולם של נכסים נזילים באיכות גבוהה (High Quality Liquid Assets - HQLA), לא משועבדים, הניתנים להמרה למזומן בקלות ובמהירות בשווקים הפרימיים, בכדי לענות על צרכי הנזילות בתרחישי קיצון לתקופה שהוגדרה במשך 30 ימים קלנדריים. התקן מגדיר מסגרת ספציפית לחישוב יחס כיסוי הנזילות במטרה ליצור אחידות ברמה בינלאומית.

התאגידים הבנקאיים יישמו את ההוראה הן על בסיס סולו והן על בסיס מאוחד.

יחס כיסוי הנזילות יונהג החל מיום 1 באפריל, 2015.

בהתאם להוראות המעבר, הדרישה המזערית ליחס כיסוי הנזילות תעמוד על 60% ב-1 באפריל, 2015, ותגדל ל-80% ב-1 בינואר, 2016, ול-100% ב-1 בינואר, 2017.

בהמשך לכך פורסם ב-28 בספטמבר, 2014, חוזר בנושא הוראת שעה- יישום דרישות גילוי לפני נדבך 3 של באזל- גילוי על יחס הנזילות. במסגרת החוזר תוקנו הוראות הדיווח לציבור וזאת במטרה לשלב את דרישות הגילוי בנושא יחס כיסוי נזילות.

בהתאם לכך נקבע כי יתווספו דרישות הגילוי על יחס כיסוי הנזילות במסגרת ביאור על "הלימות הון ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים" החל מיום 1 באפריל, 2015.

הבנק נערך ליישום ההוראה.

ביאור 2 - ניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 במרץ 2015				
(בלתי מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
(בלתי מבוקר)				
איגרות חוב המוחזקות לפדיון -				
201.7	201.7	35.7	-	237.4
של ממשלת ישראל				
201.7	201.7	35.7	-	237.4
סך כל איגרות חוב המוחזקות לפדיון				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווח כולל אחר מצטבר	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
ניירות ערך זמינים למכירה -				
אגרות חוב				
223.3	222.8	0.5	-	223.3
של ממשלת ישראל				
39.8	39.8	-	-	39.8
של ממשלות זרות				
10.1	10.0	0.1	-	10.1
של מוסדות פיננסיים בישראל				
13.0	12.9	0.2	0.1	13.0
של אחרים בישראל				
286.2	285.5	0.8	0.1	286.2
סה"כ אגרות חוב				
3.7	3.7	-	-	3.7 ⁽²⁾
מניות				
289.9	289.2	0.8⁽³⁾	0.1⁽³⁾	289.9⁽²⁾
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
ניירות ערך למסחר -				
אגרות חוב				
238.5	235.9	2.6	-	238.5
של ממשלת ישראל				
25.1	24.3	0.8	-	25.1
של ממשלות זרות				
29.6	29.9	-	0.3	29.6
של מוסדות פיננסיים בישראל				
8.6	8.5	0.1	-	8.6
של אחרים בישראל				
301.8	298.6	3.5	0.3	301.8
סה"כ אגרות חוב				
-	-	-	-	-
מניות				
301.8	298.6	3.5⁽⁴⁾	0.3⁽⁴⁾	301.8
סך הכל ניירות ערך למסחר				
793.4	789.5	40.0	0.4	829.1
סך הכל ניירות ערך				

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
(2) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך 3.7 מיליוני ש"ח.
(3) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
(4) נזקפו לדוח רווח והפסד.

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים הכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 2 - ניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 במרץ 2014				
(בלתי מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
אגרות חוב המוחזקות לפדיון				
201.9	201.9	3.7	-	205.6
של ממשלת ישראל				
201.9	201.9	3.7	-	205.6
סך הכל איגרות חוב המוחזקות לפדיון				

רווח כולל אחר מצטבר				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
ניירות ערך זמינים למכירה -				
אגרות חוב				
493.0	493.3	0.3	0.6	493.0
של ממשלת ישראל				
10.1	10.0	0.1	-	10.1
של מוסדות פיננסיים בישראל				
1.6	1.4	0.2	-	1.6
של אחרים בישראל				
504.7	504.7	0.6	0.6	504.7
סה"כ אגרות חוב				
3.7	3.7	-	-	3.7 ⁽²⁾
מניות				
508.4	508.4	0.6⁽³⁾	0.6⁽³⁾	508.4⁽²⁾
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה				

הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
ניירות ערך למסחר -				
אגרות חוב				
406.0	403.0	3.2	0.2	406.0
של ממשלת ישראל				
406.0	403.0	3.2	0.2	406.0
סה"כ אגרות חוב				
3.0	3.0	-	-	3.0
מניות				
409.0	406.0	3.2⁽⁴⁾	0.2⁽⁴⁾	409.0
סך הכל ניירות ערך למסחר				
1,119.3	1,116.3	7.5	0.8	1,123.0
סך הכל ניירות ערך				

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
(2) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך 3.7 מיליוני ש"ח.
(3) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
(4) נדקפו לדוח רווח והפסד.

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים הכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 2 - ניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2014				
(מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
אגרות חוב המוחזקות לפדיון				
207.4	207.4	22.0	-	229.4
207.4	207.4	22.0	-	229.4
סך כל איגרות חוב המוחזקות לפדיון				

רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת (במניות - עלות)	הערך במאזן	
הפסדים	רווחים			
שווי הוגן ⁽¹⁾				
ניירות ערך זמינים למכירה -				
אגרות חוב				
380.5	0.9	0.3	381.1	380.5
				של ממשלת ישראל
10.1	-	0.1	10.0	10.1
				של מוסדות פיננסיים בישראל
12.7	0.1	0.1	12.7	12.7
				של אחרים בישראל
403.3	1.0	0.5	403.8	403.3
סה"כ אגרות חוב				
3.7 ⁽²⁾	-	-	3.7	3.7
מניות				
407.0 ⁽²⁾	1.0 ⁽³⁾	0.5 ⁽³⁾	407.5	407.0
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה				

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
ניירות ערך למסחר -				
אגרות חוב				
266.0	268.2	0.7	2.9	266.0
266.0	268.2	0.7 ⁽⁴⁾	2.9 ⁽⁴⁾	266.0
סך הכל ניירות ערך למסחר				
880.4	883.1	23.2	3.9	902.4
סך הכל ניירות ערך				

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
(2) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך 3.7 מיליוני ש"ח.
(3) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
(4) נזקפו לדוח רווח והפסד.

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים הכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 2 - ניירות ערך מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש

ליום 31 במרץ 2015							
(בלתי מבוקר)							
פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾				12 חודשים ומעלה ⁽²⁾			
הפסדים שטרם מומשו		הפסדים שטרם מומשו		הפסדים שטרם מומשו		הפסדים שטרם מומשו	
שווי הוגן	0-20% ⁽³⁾	20-40% ⁽⁴⁾	סה"כ	שווי הוגן	0-20% ⁽³⁾	20-40% ⁽⁴⁾	סה"כ
12.1	0.1	-	0.1	-	-	-	-
12.1	0.1	-	0.1	-	-	-	-
12.1	0.1	-	0.1	-	-	-	-

ליום 31 במרץ 2014							
(בלתי מבוקר)							
פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾				12 חודשים ומעלה ⁽²⁾			
הפסדים שטרם מומשו		הפסדים שטרם מומשו		הפסדים שטרם מומשו		הפסדים שטרם מומשו	
שווי הוגן	0-20% ⁽³⁾	20-40% ⁽⁴⁾	סה"כ	שווי הוגן	0-20% ⁽³⁾	20-40% ⁽⁴⁾	סה"כ
17.2	0.5	-	0.5	123.5	0.1	-	0.1
17.2	0.5	-	0.5	123.5	0.1	-	0.1
17.2	0.5	-	0.5	123.5	0.1	-	0.1

ליום 31 בדצמבר 2014							
(מבוקר)							
פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾				12 חודשים ומעלה ⁽²⁾			
הפסדים שטרם מומשו		הפסדים שטרם מומשו		הפסדים שטרם מומשו		הפסדים שטרם מומשו	
שווי הוגן	0-20% ⁽³⁾	20-40% ⁽⁴⁾	סה"כ	שווי הוגן	0-20% ⁽³⁾	20-40% ⁽⁴⁾	סה"כ
56.7	0.9	-	0.9	-	-	-	-
11.9	0.1	-	0.1	-	-	-	-
68.6	1.0	-	1.0	-	-	-	-
68.6	1.0	-	1.0	-	-	-	-

- (1) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
(2) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
(3) השקעות שההפסד שטרם מומש בגין מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
(4) השקעות שההפסד שטרם מומש בגין מהווה מעל 20% ועד 40% מהעלות המופחתת שלהן.
(5) הפסדים שטרם מומשו בסכום הנמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח אינם מוצגים בביאור זה.

להערכת הבנק ירידות הערך הינן בעלות אופי זמני ועל כן אין צורך ברישום ירידת ערך

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2015						
(בלתי מבוקר)						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
110.7	-	110.7	36.0	64.5	10.2	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
5.0	-	5.0	9.1	(2.3)	(1.8)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(9.4)	-	(9.4)	(8.3)	(0.8)	(0.3)	מחיקות חשבונאיות
0.8	-	0.8	0.7	-	0.1	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(8.6)	-	(8.6)	(7.6)	(0.8)	(0.2)	מחיקות חשבונאיות נטו
107.1	-	107.1	37.5	61.4	8.2	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה (*)
2.7	-	2.7	0.6	0.6	1.5	(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

31 במרץ 2015					
(בלתי מבוקר)					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾ , ועל חובות ⁽¹⁾ בגינם היא חושבה:					
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾ :					
1,375.0	-	1,375.0	8.5	0.1	1,366.4
שנבדקו על בסיס פרטי					
8,281.7	31.8	8,249.9	1,004.5	6,914.3	331.1
שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(**)					
9,656.7	31.8	9,624.9	1,013.0	6,914.4	1,697.5
סך הכל חובות ⁽¹⁾					
6,691.3	-	6,691.3	-	6,691.3	-
(**) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
5.4	-	5.4	-	-	5.4
שנבדקו על בסיס פרטי					
99.0	-	99.0	36.9	60.8 ⁽²⁾	1.3
שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(***)					
104.4	-	104.4	36.9	60.8	6.7
סך ההפרשה להפסדי אשראי					
36.5	-	36.5	-	36.5	-
(***) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
(2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטני בסך 0.3 מיליוני ש"ח ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 24.3 מיליוני ש"ח.
(3) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2014					
(בלתי מבוקר)					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי					
111.4	-	111.4	30.5	69.9	11.0
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה					
(0.7)	-	(0.7)	8.4	0.1	(9.2)
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(8.4)	-	(8.4)	(7.1)	(0.3)	(1.0)
מחיקות חשבונאיות					
11.4	-	11.4	1.8	1.5	8.1
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
3.0	-	3.0	(5.3)	1.2	7.1
מחיקות חשבונאיות נטו					
113.7	-	113.7	33.6	71.2	8.9
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה (*)					
2.5	-	2.5	0.5	0.6	1.4
(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					

31 במרץ 2014					
(בלתי מבוקר)					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾ , ועל החובות ⁽¹⁾ בגינם היא חושבה:					
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾ :					
1,398.8	-	1,398.8	217.6	1.4	1,179.8
8,305.8	-	8,305.8	1,250.7	6,935.9	119.2
9,704.6	-	9,704.6	1,468.3	6,937.3	1,299.0
6,763.2	-	6,763.2	-	6,763.2	-
(**) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
8.4	-	8.4	1.1	0.2	7.1
102.8	-	102.8	32.0	70.4 ⁽²⁾	0.4
111.2	-	111.2	33.1	70.6	7.5
46.0	-	46.0	-	46.0	-
(***) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
 (2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטי בסך 0.3 מיליוני ש"ח ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 24.4 מיליוני ש"ח.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014						
(מבוקר)						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
111.4	-	111.4	30.5	69.9	11.0	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
18.4	-	18.4	29.3	(1.3)	(9.6)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(37.5)	-	(37.5)	(30.5)	(6.8)	(0.2)	מחיקות חשבונאיות
18.4	-	18.4	6.7	2.7	9.0	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(19.1)	-	(19.1)	(23.8)	(4.1)	8.8	מחיקות חשבונאיות נטו
-	-	-	-	-	-	אחר
110.7	-	110.7	36.0	64.5	10.2	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה ^(*)
2.8	-	2.8	0.4	0.9	1.5	^(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

31 בדצמבר 2014					
(מבוקר)					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾ , ועל חובות ⁽¹⁾ בגינם היא חושבה:					
יתרת חוב רשומה של חובות*:					
1,389.0	-	1,389.0	6.2	0.5	1,382.3
שנבדקו על בסיס פרטי					
8,324.3	38.9	8,285.4	985.9	6,976.7	322.8
שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(**)					
9,713.3	38.9	9,674.4	992.1	6,977.2	1,705.1
סך הכל חובות ⁽¹⁾					
6,771.8	-	6,771.8	-	6,771.8	-
(**) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
7.0	-	7.0	-	(3)	7.0
שנבדקו על בסיס פרטי					
100.9	-	100.9	35.6	(2) 63.6	1.7
שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(***)					
107.9	-	107.9	35.6	63.6	8.7
סך ההפרשה להפסדי אשראי					
39.1	-	39.1	-	39.1	-
(***) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטי בסך 0.5 מיליוני ש"ח, ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 24.5 מיליוני ש"ח
- (3) יתרה נמוכה מ- 0.1 מיליוני ש"ח

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס

מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾

1. איכות אשראי ופיגורים

31 במרץ 2015						
(בלתי מבוקר)						
חובות לא פגומים מידע נוסף		בעייתיים ⁽²⁾				פעילות לווים בישראל ציבור מסחרי
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	סך הכל	פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	לא בעייתיים	
0.3	0.1	1,087.3	11.6	0.3	1,075.4	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	0.8	398.6	1.4	2.1	395.1	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	79.1	-	-	79.1	שרותים פיננסים
0.4	0.5	132.5	3.5	0.8	128.2	מסחרי - אחר
0.7	1.4	1,697.5	16.5	3.2	1,677.8	סך הכל מסחרי
38.5	192.2	6,914.4	0.1	192.2 ⁽⁶⁾	6,722.1	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
9.8	9.7	1,013.0	13.5	19.8	979.7	אנשים פרטים - אחר
49.0	203.3	9,624.9	30.1	215.2	9,379.6	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
49.0	203.3	9,624.9	30.1	215.2	9,379.6	סך הכל פעילות בישראל
-	-	31.8	-	-	31.8	בנקים בחו"ל
49.0	203.3	9,656.7	30.1	215.2	9,411.4	סך הכל

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 2.3.3.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- (5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של 6.9 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (6) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 15.1 מיליוני ש"ח עם הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיעה מועד פרעונה.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות ⁽¹⁾

1. איכות אשראי ופיגורים

ליום 31 במרץ 2014						
(בלתי מבוקר)						
חובות לא פגומים מידע נוסף		בעייתיים ⁽²⁾				פעילות לווים בישראל ציבור מסחרי
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	סך הכל	פגומים ⁽³⁾	לא פגומים ⁽⁷⁾	לא בעייתיים ⁽⁷⁾	
2.6	-	1,091.2	36.3	12.0	1,042.9	בינוי ונדל"ן - בינוי
0.9	4.0	55.5	3.7	4.0	47.8	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	41.4	-	-	41.4	שרותים פיננסים
0.2	0.3	110.9	5.5	0.3	105.1	מסחרי - אחר
3.7	4.3	1,299.0	45.5	16.3	1,237.2	סך הכל מסחרי
59.3	215.8	6,937.3	1.4	215.8 ⁽⁶⁾	6,720.1	אנשים פרטים - הלוואות לדיוור
19.7	9.0	1,468.3	10.7	24.1	1,433.5	אנשים פרטיים - אחר
82.7	229.1	9,704.6	57.6	256.2	9,390.8	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
82.7	229.1	9,704.6	57.6	256.2	9,390.8	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
82.7	229.1	9,704.6	57.6	256.2	9,390.8	סך הכל

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיוור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 2.2.3.g להלן.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- (5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של 10.7 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (6) כולל יתרת הלוואות לדיוור בסך 17.7 מיליוני ש"ח עם הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיעה מועד פרעונה.
- (7) סווג מחדש

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾

1. איכות אשראי ופיגורים

31 בדצמבר 2014						
(מבוקר)						
חובות לא פגומים מידע נוסף		בעייתיים ⁽²⁾				פעילות לווים בישראל ציבור מסחרי
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	סך הכל	פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	לא בעייתיים	
-	0.1	1,068.6	22.7	9.5	1,036.4	בינוי ונדל"ן - בינוי
1.4	5.9	389.9	1.5	6.5	381.9	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	91.1	-	-	91.1	שרותים פיננסים
0.3	-	155.5	3.9	0.3	151.3	מסחרי - אחר
1.7	6.0	1,705.1	28.1	16.3	1,660.7	סך הכל מסחרי
55.4	197.4	6,977.2	0.5	197.4 ⁽⁶⁾	6,779.3	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
11.2	11.4	992.1	12.3	22.4	957.4	אנשים פרטיים - אחר
68.3	214.8	9,674.4	40.9	236.1	9,397.4	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	38.9	-	-	38.9	בנקים בישראל
68.3	214.8	9,713.3	40.9	236.1	9,436.3	סך הכל פעילות בישראל
68.3	214.8	9,713.3	40.9	236.1	9,436.3	סך הכל

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 2.2.3.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- (5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של 8.1 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (6) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 13.9 מיליוני ש"ח עם הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיעה מועד פרעונה.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ליום 31 במרץ 2015					
(בלתי מבוקר)					
א. חובות פגומים והפרשה פרטנית פעילות לווים בישראל					
יתרת (2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת (2) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת הפרשה פרטנית (3)	סך הכל יתרת (2) חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	
ציבור מסחרי					
9.3	0.5	2.3	11.6	19.1	בינוי ונדל"ן- בינוי
0.4	- (4)	1.0	1.4	2.7	בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן
1.3	0.2	2.2	3.5	3.8	מסחרי- אחר
11.0	0.7	5.5	16.5	25.6	סך הכל מסחרי
- (4)	- (4)	0.1	0.1	0.1	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
13.5	4.2	-	13.5	21.6	אנשים פרטיים - אחר
24.5	4.9	5.6	30.1	47.3	סך הכל
מזה:					
4.1	0.5	3.2	7.3		נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
17.6	4.8	3.2	20.8		חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

(4) יתרה נמוכה מ- 0.1 מיליוני ש"ח

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ליום 31 במרץ 2014					
(בלתי מבוקר)					
א. חובות פגומים והפרשה פרטנית פעילות לווים בישראל	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים	יתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן- בינוי	1.0	36.3	1.7	35.3	44.3
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	3.7	3.7	-	-	4.8
מסחרי- אחר	2.8	5.5	0.4	2.7	5.9
סך הכל מסחרי	7.5	45.5	2.1	38.0	55.0
אנשים פרטים - הלואות לדיר	-	1.4	0.1	1.4	1.4
אנשים פרטיים - אחר	0.1	10.7	3.0	10.6	16.1
סך הכל	7.6	57.6	5.2	50.0	72.5
מזה:					
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	3.5	33.5	1.5	30.0	
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	5.9	47.7	1.6	41.8	

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

(4) יתרה נמוכה מ- 0.1 מיליוני ש"ח

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ליום 31 בדצמבר 2014					
(מבוקר)					
א. חובות פגומים והפרשה פרטנית					
פעילות לזוים בישראל	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן- בינוי	20.5	1.3	2.2	22.7	30.3
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	0.5	- ⁽⁴⁾	1.0	1.5	2.8
שרותים פיננסיים	-	-	-	-	-
מסחרי- אחר	1.6	0.4	2.3	3.9	4.1
סך הכל מסחרי	22.6	1.7	5.5	28.1	37.2
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	0.5	- ⁽⁴⁾	-	0.5	0.5
אנשים פרטיים - אחר	12.3	3.9	-	12.3	20.1
סך הכל	35.4	5.6	5.5	40.9	57.8
מזה:					
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	4.4	0.7	4.5	8.9	
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	16.6	4.7	3.3	19.9	

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.
(2) יתרת חוב רשומה.
(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.
(4) יתרה נמוכה מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2015		
(בלתי מבוקר)		
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ^{(3),(2)}	יתרה ממוצעת של חובות פגומים
פעילות לווים בישראל		
ציבור - מסחרי		
0.1	0.1	17.2
(4) -	(4) -	1.5
(4) -	(4) -	3.7
מסחרי- אחר		
0.1	0.1	22.4
סך הכל מסחרי		
-	-	0.3
אנשים פרטיים- הלוואות לדיור		
0.1	0.1	12.9
אנשים פרטיים- אחר		
0.2	0.2	35.6
סך הכל		

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2014		
(בלתי מבוקר)		
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ^{(3),(2)}	יתרה ממוצעת של חובות פגומים
פעילות לווים בישראל		
		ציבור - מסחרי
0.4	0.4	39.6
-	-	3.9
-	-	6.5
0.4	0.4	50.0
סך הכל מסחרי		
-	-	1.4
0.2	0.2	10.7
0.6	0.6	62.1
סך הכל		

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(3) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(4) אילו החובות היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 0.2 ו-1 מיליוני ש"ח לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ, 2015 ולשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ, 2014, בהתאמה.

(5) סכום הנמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס

מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ליום 31 במרץ 2015					
(בלתי מבוקר)					
יתרת חוב רשומה					
סך הכל	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש ציבורי מסחרי
2.8	2.8	-	-	-	בינוי ונדל"ן - בינוי
1.0	1.0	-	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
3.5	3.2	-	-	0.3	מסחרי - אחר
7.3	7.0	-	-	0.3	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
13.5	4.5	-	-	9.0	אנשים פרטיים - אחר
20.8	11.5	-	-	9.3	סך הכל
ליום 31 במרץ 2014					
(בלתי מבוקר)					
יתרת חוב רשומה					
סך הכל	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	
28.8	-	-	-	28.8	בינוי ונדל"ן - בינוי
3.0	-	-	-	3.0	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שירותים פיננסיים
4.5	3.6	-	-	0.9	מסחרי - אחר
36.3	3.6	-	-	32.7	סך הכל מסחרי
0.8	-	-	-	0.8	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
10.6	2.5	-	-	8.1	אנשים פרטיים - אחר
47.7	6.1	-	-	41.6	סך הכל
ליום 31 בדצמבר 2014					
(מבוקר)					
יתרת חוב רשומה					
סך הכל	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	
2.9	2.9	-	-	-	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽³⁾
1.0	1.0	-	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שירותים פיננסיים
3.7	3.3	-	-	0.4	מסחרי - אחר
7.6	7.2	-	-	0.4	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
12.3	3.5	-	-	8.8	אנשים פרטיים - אחר
19.9	10.7	-	-	9.2	סך הכל

ליום 31 במרץ 2015 לא קיימת בבנק התחייבות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי.

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

(2) צובר הכנסות ריבית.

(3) נכללו בחובות פגומים.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2015			
(בלתי מבוקר)			
יתרת חוב רשומה			ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל
יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	
-	-	-	ציבור מסחרי
-	-	-	בינוי ונדל"ן- בינוי
-	-	-	בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן
-	-	-	מסחרי - אחר
-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
2.2	2.2	99	אנשים פרטים - אחר
2.2	2.2	99	סך הכל

בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2014			
(בלתי מבוקר)			
יתרת חוב רשומה			ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל
יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	
-	-	-	ציבור מסחרי
-	-	-	בינוי ונדל"ן- בינוי
-	-	-	בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן
-	-	-	מסחרי - אחר
-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
2.0	2.0	89	אנשים פרטים - אחר
2.0	2.0	89	סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

(2) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽²⁾		ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל
בשלושה חודשיים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2015		
(בלתי מבוקר)		
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	
-	-	ציבור מסחרי
-	-	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	מסחרי- אחר
-	-	סך הכל מסחרי
-	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
27	0.7	אנשים פרטיים - אחר
27	0.7	סך הכל

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽²⁾		ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל
בשלושה חודשיים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2014		
(בלתי מבוקר)		
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	
-	-	ציבור מסחרי
-	-	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
1	0.3	מסחרי- אחר
1	0.3	סך הכל מסחרי
-	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
39	1.4	אנשים פרטיים - אחר
40	1.7	סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

(2) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV)* סוג החזר וסוג ריבית

31 במרץ 2015					
(נכלתי מבוקר)					
סיכון אשראי חוץ מאזני	יתרת הלוואות לדיור				
	מזה: ריבית משתנה*	מזה: בולט ובלון*	סך הכל*		
סך הכל					
528.3	4,443.7	201.1	5,539.2	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
72.2	1,278.5	28.1	1,463.4	מעל 60%	
3.1	25.3	0.7	36.1		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
603.6	5,747.5	229.9	7,038.7		סך הכל

31 במרץ 2014					
(נכלתי מבוקר)					
סיכון אשראי חוץ מאזני	יתרת הלוואות לדיור				
	מזה: ריבית משתנה*	מזה: בולט ובלון*	סך הכל*		
סך הכל					
497.7	4,575.8	137.6	5,499.4	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
76.0	1,365.8	34.2	1,542.6	מעל 60%	
3.3	22.2	3.2	40.7		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
577.0	5,963.8	175.0	7,082.7		סך הכל

31 בדצמבר 2014					
(מבוקר)					
סיכון אשראי חוץ מאזני	יתרת הלוואות לדיור				
	מזה: ריבית משתנה*	מזה: בולט ובלון*	סך הכל*		
סך הכל					
516.4	4,508.7	180.9	5,553.0	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
70.6	1,321.0	26.4	1,505.9	מעל 60%	
3.4	27.1	1.6	40.5		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
590.4	5,856.8	208.9	7,099.4		סך הכל

(*) היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאור 4 - פיקדונות הציבור

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר		31 במרץ		
2014	2014	2015		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		א. סוגי פיקדונות שגויסו בישראל לפי סוג המפקיד	
1,321.0	801.9	1,640.1	אינם נושאים ריבית	
638.6	200.6	736.6	נושאים ריבית	
1,959.6	1,002.5	2,376.7	סה"כ לפי דרישה	
9,017.6	9,852.5	8,747.9	לזמן קצוב	
10,977.2	10,855.0	11,124.6	סה"כ פיקדונות הציבור*	
-	-	-	* מזה:	
8,715.7	8,732.4	8,619.3	פיקדונות של אנשים פרטיים	
989.7	709.3	871.2	פיקדונות של גופים מוסדיים	
1,271.8	1,413.3	1,634.1	פיקדונות של תאגידים ואחרים	

31 בדצמבר		31 במרץ		
2014	2014	2015		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		ב. פיקדונות הציבור לפי גודל	
תקרת הפיקדון				
6,672.1	7,119.0	6,596.8	עד 1 מיליון ש"ח	
2,592.2	2,566.6	2,620.1	מעל 1 עד 5 מיליון ש"ח	
518.6	548.8	583.6	מעל 5 עד 10 מיליון ש"ח	
230.7	235.0	214.0	מעל 10 עד 15 מיליון ש"ח	
119.8	209.9	124.3	מעל 15 עד 20 מיליון ש"ח	
448.6	175.7	333.9	מעל 20 עד 50 מיליון ש"ח	
98.6	-	126.9	מעל 50 עד 100 מיליון ש"ח	
296.6	-	525.0	מעל 100 עד 400 מיליון ש"ח	
10,977.2	10,855.0	11,124.6	סה"כ	

ביאור 5 - זכויות עובדים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרץ		
2013	2014	2014	2015	
(בלתי מבוקר)				
פיצויים				
55.7	54.4	53.4	57.1	סכום ההתחייבות
59.7	56.6	57.0	56.7	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
(4.0)	(2.2)	(3.6)	0.4	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית
-	-	-	0.4	עודף ההתחייבות שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"
4.0	2.2	3.6	-	עודף נכסי התוכנית שנכלל בסעיף "נכסים אחרים"
הטבות אחרות				
7.8	7.1	8.5	8.0	סכום ההתחייבות
-	-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
7.8	7.1	8.5	8.0	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית
7.8	7.1	8.5	8.0	עודף ההתחייבות שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"
-	-	-	-	עודף נכסי התוכנית שנכלל בסעיף "נכסים אחרים"
סה"כ*				
7.8	7.1	8.5	8.4	עודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי תוכנית שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"
4.0	2.2	3.6	-	עודף נכסי התוכנית מעל ההתחייבות בגין הטבות לעובדים שנכלל בסעיף "נכסים אחרים"

* לבנק אין עובדים בחו"ל

ביאור 5 - זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תכניות להטבה מוגדרת

1. מחויבויות ומצב מימון

31 בדצמבר		31 במרץ		
2013	2014	2014	2015	
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
א. שינוי במחויבויות בגין הטבה חזויה				
54.4	55.7	55.7	54.4	מחויבויות בגין הטבה חזויה בתחילת התקופה
4.0	3.9	1.0	0.9	עלות שירות
2.5	2.5	0.6	0.5	עלות ריבית
(0.3)	0.2	-	1.7	הפסד אקטוארי (רווח)
(4.9)	(7.9)	(3.9)	(0.4)	הטבות ששולמו
55.7	54.4	53.4	57.1	מחויבויות בגין הטבה חזויה בסוף התקופה *
57.6	52.8	52.8	54.4	מחויבויות בגין הטבה מצטברת בסוף התקופה

ב. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית

57.7	59.7	59.7	56.6	שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת התקופה
2.7	0.9	0.2	(0.2)	תשואה בפועל על נכסי התכנית
4.2	3.7	1.0	0.8	הפקדות לתכנית על ידי התאגיד הבנקאי
(4.9)	(7.7)	(3.9)	(0.5)	הטבות ששולמו
59.7	56.6	57.0	56.7	שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף התקופה
4.0	2.2	3.6	(0.4)	מצב המימון - נכס (התחייבות) נטו שהוכר בסוף התקופה*

* נכלל בסעיף נכסים אחרים (התחייבויות אחרות).

ביאור 5 - זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תכניות פנסיה להטבה מוגדרת

1. מחויבויות ומצב מימון

31 בדצמבר		31 במרץ		
2013	2014	2014	2015	
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
ג. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד				
4.0	2.2	3.6	-	סכומים שהוכרו בסעיף נכסים אחרים
-	-	-	0.4	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות
4.0	2.2	3.6	(0.4)	נכס (התחייבות) נטו שהוכר בסוף התקופה
ד. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס				
(4.3)	(3.5)	(4.1)	(1.8)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו
(1.6)	(1.6)	(1.6)	(1.6)	נכס (התחייבות) נטו בגין המעבר
-	-	-	-	עלות (זיכוי) נטו בגין שירות קודם
2.7	1.9	2.5	0.2	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר
ה. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת עולה על נכסי התכנית				
-	-	-	-	מחויבות בגין הטבה חזויה
-	-	-	-	מחויבות בגין הטבה מצטברת
-	-	-	-	שווי הוגן של נכסי התכנית
ו. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה חזויה עולה על נכסי התכנית				
-	-	-	57.1	מחויבות בגין הטבה חזויה
-	-	-	56.7	שווי הוגן של נכסי התכנית

ביאור 5 - זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תכניות להטבה מוגדרת (המשך)

2. הוצאה לתקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ		
2013	2014	2014	2015	
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד				
4.0	3.9	1.0	0.9	עלות שירות
2.5	2.5	0.6	0.5	עלות ריבית
(2.7)	(0.9)	(0.2)	0.2	תשואה חזויה על נכסי תכנית
(0.5)	(0.5)	(0.1)	(0.1)	הפחתה של סכומים שלא הוכרו- הפסד (רווח) אקטוארי נטו
(0.5)	(0.5)	(0.1)	(0.1)	סה"כ הפחתות של סכומים שלא הוכרו
3.3	5.0	1.3	1.5	סך עלות ההטבה, נטו
* פרט, אם מהותי				
ב. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס				
(0.3)	0.2	-	1.7	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
0.5	0.5	0.1	0.1	הפחתה של רווח (הפסד) אקטוארי
0.2	0.7	0.1	1.8	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
3.3	5.0	1.3	1.5	סך עלות ההטבה נטו
3.5	5.7	1.4	3.3	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר
* פרט, אם מהותי				
ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה (כהכנסה) בשנת 2015 לפני השפעת המס				
(0.4)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו			
-	נכס (התחייבות) נטו בגין המעבר			
-	עלות (זיכוי) נטו בגין שירות קודם			
(0.4)	סך הכל צפוי כי יופחת מרווח כולל אחר מצטבר			

ביאור 5 - זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תכניות פנסיה להטבה מוגדרת (המשך)

3. הנחות

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו לתקופות שהסתיימו ביום

31 בדצמבר		31 במרץ		1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה*
2013	2014	2014	2015	
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
2.0%	1.6%	1.6%	1.0%	שיעור היוון
2.2%	1.6%	1.6%	1.5%	שיעור עליית המדד
9.0%	9.0%	9.0%	9.0%	שיעור עזיבה
1.1%	1.0%	1.0%	1.0%	שיעור גידול בתגמול

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ		2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה*
2013	2014	2014	2015	
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
2.0%	1.6%	1.6%	1.0%	שיעור היוון
5.3%	2.3%	0.6%	-0.2%	תשואה חזויה לטווח ארוך על נכסי התכנית
1.0%	1.0%	1.0%	1.0%	שיעור גידול בתגמול

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס במיליוני ש"ח *

קיטון בנקודת אחוז אחת				גידול בנקודת אחוז אחת			
31 בדצמבר		31 במרץ		31 בדצמבר		31 במרץ	
2013	2014	2014	2015	2013	2014	2014	2015
9.3	6.5	1.6	1.1	(8.1)	(5.9)	(1.5)	(1.0)
(0.1)	(0.1)	(0.1)	(0.1)	0.1	0.1	0.1	0.1
(8.7)	(6.3)	(1.6)	(1.1)	10.1	7.1	1.8	1.2

* ניתוח הרגישות ניתן רק בגין הנחות שיש להן השפעה מהותית על המחויבות

ביאור 5 - זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תכניות להטבה מוגדרת (המשך)

3. נכסי התכנית

א. הרכב השווי הוגן של נכסי תכנית	31 במרץ 2014				31 במרץ 2015			
	סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
סוג נכס								
מזומנים ופקדונות בבנקים	0.1	-	-	0.1	0.2	-	-	0.2
מניות	19.5	-	-	19.5	20.6	-	-	20.6
אגרות חוב:								
ממשלתיות	8.6	-	-	8.6	7.7	-	-	7.7
קונצרניות	22.3	8.1	5.9	8.3	21.5	7.8	5.7	8.0
סך הכל	30.9	8.1	5.9	16.9	29.2	7.8	5.7	15.7
אחר (פרט, אם מהותי)	6.5	5.8	0.3	0.4	6.7	5.9	0.4	0.4
סך הכל	57.0	13.9	6.2	36.9	56.7	13.7	6.1	36.9

31 בדצמבר 2014			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
סוג נכס			
0.2	-	-	0.2
מזומנים ופקדונות בבנקים			
20.0	-	-	20.0
מניות			
אגרות חוב:			
7.9	-	-	7.9
ממשלתיות			
22.1	8.0	5.9	8.2
קונצרניות			
30.0	8.0	5.9	16.1
סך הכל			
6.4	5.7	0.3	0.4
אחר (פרט, אם מהותי)			
56.6	13.7	6.2	36.7
סך הכל			

% מנכסי התכנית				יעד ההקצאה	
31 בדצמבר		31 במרץ		2015	ב. השווי ההוגן של נכסי תכנית לפי סוג נכסים ויעד ההקצאה לשנת 2015
2013	2014	2014	2015		
0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0%-0%	מזומנים ופקדונות בבנקים
35.0%	35.0%	34.0%	36.0%	30%-42%	מניות
					אגרות חוב:
14.0%	14.0%	15.0%	14.0%	3%-15%	ממשלתיות
39.0%	39.0%	39.0%	38.0%	29%-53%	קונצרניות
53.0%	53.0%	54.0%	52.0%	32%-62%	סך הכל
12.0%	12.0%	12.0%	12.0%	10%-43%	אחר (פרט, אם מהותי)
100.0%	100.0%	100.0%	100.0%		סך הכל

ביאור 5 - זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תכניות להטבה מוגדרת (המשך)

4. תזרימי מזומנים

הפקדות בפועל					א. הפקדות
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ		תחזית	
2013	2014	2014	2015	2015	
4.3	3.7	0.9	0.8	3.4	הפקדות

* אומדן ההפקדות שצפוי לשמן לתוכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת הכספים הבאה.

ב. הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד	
שנה	במיליוני ש"ח
2015	5.6
2016	4.6
2017	4.5
2018	3.9
2019	3.4
2020-2024	16.6
2025 ואילך	23.3
סך הכל	61.9

ביאור 6 - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בדבר "מדידה והלימות ההון".

א - הון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר			31 במרץ			
2014			2014		2015	
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)			
באזל III						
742.5 ⁽¹⁾			714.4 ⁽¹⁾		753.5	הון עצמי רובד 1, לאחר ניכויים
-			-		-	הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים
359.6			358.0		325.2	הון רובד 2
1,102.1			1,072.4		1,078.7	סך הכל ההון הכולל

ב - יתרות משוקללות של נכסי סיכון

6,918.9	6,814.5	6,899.6	סיכון אשראי
33.2	26.0	45.7	סיכויי שוק
698.7	726.7	716.5	סיכון תפעולי ⁽²⁾
7,650.8	7,567.2	7,661.8	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

ג - יחס ההון לרכיבי סיכון (באחוזים)

באחוזים			
9.7	9.4	9.8	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
14.4	14.2	14.1	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.0	9.0	9.0	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ⁽³⁾
13.0	13.0	13.0	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

ד - השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

31 בדצמבר			31 במרץ		
2014			2015		
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)		
באחוזים					
9.6			9.4		
0.1			9.8		
9.7			-		

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת הוראות המעבר⁽⁴⁾

השפעת הוראות המעבר

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

- (1) ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015.
- (2) במהלך שנת 2014 הבנק יישם לראשונה את השיטה הסטנדרטית לחישוב הסיכון התפעולי. מספרי השוואה ליום 31 במרץ, 2014, חושבו לפי גישת האינדיקטור הבסיסי.
- (3) יחסי ההון הנדרשים על ידי המפקח על הבנקים מיום 1 בינואר, 2015.
- ליחסים אלה, החל מיום 1 באפריל 2015, תתווסף דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיוור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה עד ליום 1 בינואר, 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי שיידרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 9.9% ו-13.4%, בהתאמה.
- (4) לרבות השפעת כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים. מספרי השוואה הוצגו מחדש כדי לשקף השפעה זו.

ביאור 7 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 במרץ 2015					
(בלתי מבוקר)					
מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
נכסים					
3,161.1	-	91.8	234.1	-	2,835.2
793.4	3.7	18.5	67.0	142.0	562.2
9,520.5	-	124.1	1,032.8	3,383.2	4,980.4
160.3	160.3	-	-	-	-
1.5	1.5	-	-	-	-
39.0	-	0.2	23.4	-	15.4
147.0	69.3	-	-	3.7	74.0
13,822.8	234.8	234.6	1,357.3	3,528.9	8,467.2
סך הכל נכסים					
התחייבויות					
11,124.6	-	318.3	1,275.6	2,442.6	7,088.1
42.3	-	-	-	42.3	-
2.1	-	-	-	-	2.1
245.7	-	-	-	-	245.7
1,421.3	-	-	0.3	919.4	501.6
35.6	-	0.3	18.8	1.3	15.2
193.5	72.8	3.8	21.0	-	95.9
13,065.1	72.8	322.4	1,315.7	3,405.6	7,948.6
סך הכל התחייבויות					
757.7	162.0	(87.8)	41.6	123.3	518.6
הפרש					
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים					
-	-	112.2	(27.1)	198.1	(283.2)
757.7	162.0	24.4	14.5	321.4	235.4
סך הכל כללי					

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ.

ביאור 7 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרץ 2014					
(בלתי מבוקר)					
מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
נכסים					
2,497.7	-	46.6	99.4	-	2,351.7
1,119.3	6.7	27.8	70.4	17.4	997.0
9,593.4	-	118.1	984.5	3,547.0	4,943.8
149.1	149.1	-	-	-	-
1.9	1.9	-	-	-	-
16.5	-	2.3	3.1	0.7	10.4
144.8	73.7	-	-	2.2	68.9
13,522.7	231.4	194.8	1,157.4	3,567.3	8,371.8
סך הכל נכסים					
התחייבויות					
10,855.0	-	348.5	1,314.7	2,581.0	6,610.8
52.1	-	2.6	2.9	46.6	-
401.2	-	-	-	109.3	291.9
1,315.7	-	-	0.2	726.0	589.5
6.6	-	1.6	1.2	-	3.8
174.4	95.8	-	-	-	78.6
12,805.0	95.8	352.7	1,319.0	3,462.9	7,574.6
סך הכל התחייבויות					
717.7	135.6	(157.9)	(161.6)	104.4	797.2
הפרש*					
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים					
-	-	148.5	210.5	(0.4)	(358.6)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)					
717.7	135.6	(9.4)	48.9	104.0	438.6
סך הכל כללי					

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם ביאור 1.4.1

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ.

ביאור 7 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2014					
(מבוקר)					
		מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי	
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
נכסים					
3,278.0	-	73.8	196.9	-	3,007.3
880.4	2.7	-	11.7	66.3	799.7
9,566.5	-	124.0	1,019.4	3,492.9	4,930.2
160.8	160.8	-	-	-	-
1.6	1.6	-	-	-	-
40.4	-	-	26.8	-	13.6
149.7	61.5	-	-	3.9	84.3
14,077.4	226.6	197.8	1,254.8	3,563.1	8,835.1
סך הכל נכסים					
התחייבויות					
10,977.2	-	348.3	1,513.5	2,453.2	6,662.2
42.5	-	-	-	42.5	-
5.0	-	-	-	-	5.0
582.7	-	-	-	12.6	570.1
1,503.1	-	-	0.3	1,001.2	501.6
39.0	-	-	22.8	-	16.2
183.0	76.6	1.6	20.3	-	84.5
13,332.5	76.6	349.9	1,556.9	3,509.5	7,839.6
סך הכל התחייבויות					
הפרש					
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים					
-	-	154.0	328.5	-	(482.5)
744.9	150.0	1.9	26.4	53.6	513.0
סך הכל כללי					

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה גם ביאור 1.4.1

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ.

ביאור 8 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים (במאחד ובבנק)

ליום 31 בדצמבר			ליום 31 במרץ		
2014			2014	2015	
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)		
הפרשה (2)	יתרה (1)		הפרשה (2)	יתרה (1)	הפרשה (2)
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:					
1.7	1,001.1		1.3	1,071.3	1.5
התחייבויות בלתי חוזרות שאושרו ועדיין לא ניתנו					
0.1	9.4		0.2	17.0	0.1
ערבויות לרוכשי דירות					
0.2	78.8		0.3	70.8	0.3
ערבויות להבטחת אשראי					
0.4	101.7		0.3	79.0	0.3
ערבויות אחרות					
0.4	187.4		0.4	161.0	0.5
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו					
-	48.5		-	68.4	-
מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו					
2.8	1,426.9		2.5	1,467.5	2.7
סה"כ					

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
(2) יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה.

ב - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרץ	
2014		2014	2015
165.3		172.5	157.9
חוזי שכירות לזמן ארוך			

ג - תביעות

1. כללי

במהלך העסקים השוטף הוגשו תביעות משפטיות שונות נגד הבנק. בהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים באשר לסיכויי התביעות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, נכללו הפרשות נאותות בדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בגין הפסדים צפויים הנובעים מתביעות תלויות כנגד הבנק.

2. כנגד הבנק תלויות ועומדות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות כפי שמפורט כדלקמן:

א. ביום 12 ביולי, 2010 הוגשה תביעה בבית המשפט המחוזי בירושלים כנגד הבנק, וכן הוגשה בקשה להכיר בתביעה זו כתובענה ייצוגית בסך כולל של 10,692 אלפי ש"ח לכלל הקבוצה המיוצגת. בתביעה נטען כי הבנק לא הסיר את כל רישומי השעבודים הרשומים על שמו להבטחת הלוואות שכבר סולקו במלואן על ידי הלווים. לפיכך, נתבע כי הבנק יסיר רישומים אלו ויפצה לקוחות שהסירו רישומים אלו על חשבונם. ביום 18 במרץ, 2014 הוגשה לבימ"ש בקשה לאישור הסכם פשרה שנחתם בתביעה זו. בהתאם להחלטת בימ"ש מיום 20 במרץ, 2014 פורסם ההסכם בעיתונים וכן הוגש לאישור היועץ המשפטי לממשלה והמפקח על הבנקים. עמדת המפקח על הבנקים הוגשה לבית המשפט. הסכם הפשרה טרם אושר ע"י בית המשפט. בדיון שהתקיים ביום 12 בינואר, 2015 המליצה השופטת לתובע להסתלק מתביעתו. בדיון שהתקיים ביום 29 במרץ 2015 לאחר שהיועמ"ש והצדדים הגישו את תגובותיהם,

ביאור 8 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

החליט בית המשפט כי מכיוון שעדיין לא נעשו מספיק צעדים רגולטוריים בנושא הבקשה, יש לקבוע את התיק להוכחות. התיק נקבע להוכחות לספטמבר 2015, וביהמ"ש הורה ליועמ"ש להגיש עד 1 בספטמבר 2015 הודעה על מצב ההליכים הרגולטוריים.

לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, הסיכויים כי הבנק יידרש לשלם תשלומים במסגרת התובענה (למעט שכר טרחה לעו"ד התובעים) הינם קלושים.

ב. ביום 17 בספטמבר, 2013 הוגשה תביעה בבית המשפט המחוזי בירושלים (בין היתר) כנגד הבנק, וכן הוגשה בקשה להכיר בתביעה זו כתובענה ייצוגית, בטענה לפיה הבנק מטענה את לקוחותיו שהם נכים (בשיעור של 40% ומעלה) ומפר את הדין, בכך שאינו מיידעם על זכותם לפי החוק לקבלת הנחות מעמלות מסוימות. הסעדים שנדרשו בבקשה לאישור התובענה כייצוגית הם השבת ההפרש בין התשלום שנגבה מהלקוחות הנכים לבין התשלום שהיה נגבה מהם בפועל אם היו ניתנות ההנחות. וכן, מתן צו עשה המורה לבנק לעדכן את דבר ההנחה לנכים בקרב לקוחותיו. התובע העריך כי סכום הנזק שנגרם לקבוצה כולה ביחס לבנק בירושלים עומד על כ- 784 אלפי ש"ח. ביום 30 ביוני, 2014 הגיש הבנק את תגובתו לבקשה. דיון קדם משפט בתיק התקיים ביום 2 בספטמבר, 2014. במסגרת הדיון ניתן היה להבין לאור הערות בית המשפט בהתייחס לחלק מהטענות שבבקשה כי סיכוייה של הבקשה להתקבל נמוכים, ובית המשפט הציע לצדדים לנסות ולהגיע להסכם לסיום המחלוקת בתיק על בסיס משלוח מכתב ללקוחות אודות ההטבה לנכים תוך שהוא מציין ביחס לבנק בירושלים כי לגביו הפשרה האמורה ככל הנראה אינה רלבנטית מאחר ואינו גובה עמלות, והציע לתובע לשקול אפשרות להסתלק מהבקשה כנגד בנק בירושלים. להערכת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, לבנק טענות הולמות כנגד הטענות שבבקשה, ולפיכך, קלושים סיכוייה של הבקשה להתקבל.

ג. ביום 1 באפריל, 2007 הוגשו לבית המשפט המחוזי בתל אביב כתב תביעה ובקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית נגד כלל פיננסיים בטוחה ניהול השקעות בע"מ (להלן: "כלל בטוחה") וכן נגד בנקים ובתי השקעות נוספים.

המבקשים טוענים כי הינם בעלי יחידות השתתפות בקרנות נאמנות שונות אשר נוהלו בעבר על ידי חברות בנות של הבנקים, ובכללן על-ידי כלל קרנות נאמנות בע"מ (לשעבר אילנות דיסקונט בע"מ, להלן: "אילנות דיסקונט"), שנמכרה לכלל בטוחה. עניין של התביעה ובקשת האישור, בעמלות "ברוקראז" אשר, לטענת המבקשים, נהגה כלל קרנות נאמנות (שהייתה בחלק מהתקופה הרלוונטית לתובענה בשליטת כלל בטוחה) כמנהלת קרנות נאמנות, לשלם לבנק דיסקונט ולכלל בטוחה, בעבור פעולות קנייה ומכירה של ניירות ערך ו/או מטבע חוץ, אשר בנק דיסקונט ו/או כלל בטוחה ביצעו עבורה בהיותן חבר בורסה.

לטענת המבקשים, חלק מהנתבעות גבו מקרנות הנאמנות שבניהול חברות בנות שלהם, שלא כדין, עמלות בשיעורים גבוהים מהשיעורים שנגבו מלקוחות אחרים שלהם. המבקשים מוסיפים וטוענים, כי הסיבה להמשך גביית העמלה הגבוהה, הינה הסכמות שונות אליהן הגיעו כלל בטוחה ובנק דיסקונט, במסגרת מכירת השליטה באילנות דיסקונט. המבקשים טוענים כי במעשיה אלו הפרה כלל בטוחה את הוראותיו של חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד - 1994. כמו כן טוענים המבקשים, כי כלל בטוחה הפרה את חובת הנאמנות כלפי מחזיקי יחידות ההשתתפות בקרן, הפרה את החוזה בינה לבין המשקיעים בקרן הנאמנות, הטעתה את המשקיעים וניצלה את בורותם. היקף הנזק הנתען לקבוצה, מוערך על ידי המבקשים לתקופה שמיום 1 בינואר, 2004, כנגד כל הנתבעות, בסך של כ- 386.15 מיליון ש"ח. המבקשים טוענים כי מתוך סכום זה אחראית כלל בטוחה לסך של כ- 50.3 מיליון ש"ח, כאשר בגין חלק מהסכום הנ"ל היא נתבעת לבד ובגין חלק מהסכום היא נתבעת ביחד ולחוד עם בנק דיסקונט. הסעד הנתבע בתביעה הינו לחיוב כל הנתבעות להשיב את העמלות שנגבו כביכול ביתר מתחילת שנת 2004, וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את הדרך בה הן נוהגות בכל הקשור לגביית עמלות.

ביום 15 בפברואר, 2010 הגישה כלל בטוחה תגובה לבקשת האישור. ביום 9 בינואר, 2011 הגישו המבקשים תשובה לתגובת כלל בטוחה. ביום 17 באפריל, 2012 התקיים קדם משפט ראשון בתביעה, במסגרתו נקבע כי טענות הרחבת החזית יידונו במסגרת ההחלטה הסופית האם לאשר את התביעה כייצוגית. כמו כן, העביר בית המשפט

ביאור 8 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

את החומר בתיק לעמדת רשות נ"ע, וזו הגישה ביום 8 ביולי, 2012 את עמדתה בתיק וביום 12 בספטמבר, 2012 הגישה כלל בטוחה את תגובתה לעמדת הרשות. הצדדים פנו, בהמלצת בית המשפט, להליך גישור, אשר החל בחודש פברואר, 2013. הליך הגישור לא צלח והתיק חזר לביהמ"ש ונדון בימים אלו בבית המשפט הכלכלי. במהלך יוני, 2014 התקיימו דיוני הוכחות בתיק, בפברואר 2015, הוגשו סיכומים בתיק. טרם ניתן פס"ד.

ביום 6 באוגוסט, 2013 רכש בנק ירושלים את מלוא מניות כלל בטוחה מחברת כלל פיננסיים בע"מ, אשר החזיקה ב- 100% ממניות כלל בטוחה. לפיכך, בהתאם להסכם הרכישה, אחראי הבנק גם להתחייבויות וחובות כלל בטוחה בגין תביעה זו, ככל שתהיינה. זאת, בכפוף להתחייבות כלל פיננסיים לשפות את הבנק בגין נזקים הנובעים מאירועים שארעו בכלל בטוחה לפני מועד המכירה, ובכללם תשלום על פי פסק דין שינתן בתביעה זו, ככל שינתן, ככל שהסך הכולל של נזקים אלו יעלה על 2.5 מיליון ש"ח (מהוון ליום הרכישה 2.3 מיליון ש"ח).

להערכת הבנק המתבססת על הערכת יועציו המשפטיים, יש לבנק (לשעבר - כלל בטוחה) טענות הגנה טובות כנגד התביעה וכנגד בקשת האישור וקלושים הסיכויים שבית המשפט יקבל את בקשת האישור.

ד. ביום 19 באוקטובר, 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים תביעה ובקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק, על סך אשר הוערך על ידי התובעת ב- 3,000,000 ש"ח, בטענה כי הבנק הטעה כביכול את לקוחותיו במסגרת מסע פרסום לפיקדונות. ביום 22 באפריל 2015 הודיעו הצדדים לבית המשפט כי הסכימו שהתובעת תסתלק מהבקשה ללא צו להוצאות.

ה. ביום 4 בנובמבר, 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה ובקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק, אשר הוערך על ידי התובעת ב- 65.5 מיליון ש"ח, בטענה כי הבנק גבה כביכול שלא כדין עמלות מסוימות בקשר לפעילות המרה של מטבע חוץ, היעדר גילוי נאות והטעה לכאורה של הלקוחות בנוגע לעלויות הכרוכות בשירותי המרה וקיומו לכאורה של הסדר כובל בהקשר למתן שירותי המרה. ביום 3 במרץ 2015 הוגשה תגובת הבנק לבקשה. ביום 8 במרץ 2015 התקיים דיון מקדמי בבקשה לאישור, ובית המשפט קבע כי על המבקשים להגיש עד ליום 18 במאי 2015 בקשות חדשות לאישור, על בסיס הבקשות הקיימות, שאורכן יהיה עד 8 עמודים, וכן להגיש חוות דעת מטעמם עד ליום 15 ביולי 2015. להערכת הנהלת הבנק, הנסמכת על חוות דעת של יועציה המשפטיים, הסיכויים כי הבנק יידרש לשלם תשלומים במסגרת התובענה הינם קלושים.

ו. ביום 17 בנובמבר, 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי - המחלקה הכלכלית בתל אביב תובענה ובקשה לאישור התובענה כייצוגית כנגד הבנק וכנגד מספר נתבעים נוספים שכינה כדירקטורים בכלל, בטענה לפיה כלל בטוחה, ככובעה כמנהל תיקים, ביצעה עבור לקוחותיה עסקאות בניירות ערך של חברות מקבוצת אי.די.בי, וזאת תוך העדפה של האינטרסים שלה ושל חברות שונות בקבוצת אי.די.בי על פני האינטרסים של לקוחותיה. לטענת התובע, הפרה כלל בטוחה את הוראות הדין, לרבות הוראות חוק העיסוק בייצוג השקעות, שעניין חובת האמונים של כלל בטוחה כלפי לקוחותיה, חובתה ליידע את לקוחותיה על ניגוד עניינים הקיים לה בביצוע פעולות כאמור ומבלי לקבל את הסכמתם מראש עובר לביצועה של כל עסקה שיש בה משום ניגוד עניינים, וכן איסור על העדפת נכסים פיננסיים של כלל בטוחה או תאגיד הקשור אליה. לטענת התובע הוא היה קשור בהסכם לניהול השקעות עם כלל בטוחה, אשר רכשה לתיקו ניירות ערך של חברות מקבוצת אי.די.בי, ובפעולותיה גרמה לו כלל בטוחה הפסדים משמעותיים.

ביום 6 באוגוסט, 2013 רכש בנק ירושלים את מלוא מניות כלל בטוחה מחברת כלל פיננסיים בע"מ, אשר החזיקה ב- 100% ממניות כלל בטוחה. לפיכך, בהתאם להסכם הרכישה, אחראי הבנק גם להתחייבויות וחובות כלל בטוחה בגין תביעה זו, ככל שתהיינה. זאת, בכפוף להתחייבות כלל פיננסיים לשפות את הבנק בגין נזקים הנובעים מאירועים שארעו בכלל בטוחה לפני מועד המכירה, ובכללם תשלום על פי פסק דין שינתן בתביעה זו, ככל שינתן, ככל שהסך הכולל של נזקים אלו יעלה על 2.5 מיליון ש"ח (מהוון ליום הרכישה 2.3 מיליון ש"ח). טרם הוגשה תגובת הבנק לבקשה וטרם ניתן להעריך את סיכוייה וסיכויי התביעה להתקבל.

ביאור 9 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

ליום 31 במרץ 2015				
(בלתי מבוקר)				
סך הכל	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל - מדד	אחר
א. נגזרים ALM (2)(1)				
195.7	-	-	195.7	-
387.6	-	387.6	-	-
387.9	-	-	187.9	200.0
971.2	-	387.6	383.6	200.0
סה"כ				
144.3	-	-	144.3	-
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
ב. נגזרים אחרים (1)				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה				
5,372.9	5,211.1	161.8	-	-
5,372.9	5,211.1	161.8	-	-
10,745.8	10,422.2	323.6	-	-
סך הכל				
ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
367.5	-	367.5	-	-
12,084.5	10,422.2	1,078.7	383.6	200.0
סך הכל				
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט (spot)				

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים ALM ⁽²⁾⁽¹⁾				
16.9	-	16.2	0.7	-
13.5	-	10.9	1.3	1.3
ב. נגזרים אחרים ⁽¹⁾				
22.1	20.9	1.2	-	-
22.1	20.9	1.2	-	-
39.0	20.9	17.4	0.7	-
35.6	20.9	12.1	1.3	1.3

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ spot.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גזר.

ביאור 9 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 במרץ 2014				
(בלתי מבוקר)				
סך הכל	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל - מדד	אחר
א. נגזרים ALM (1)(2)				
900.9	-	900.9	-	-
חוזי Forward				
614.1	-	-	514.1	100.0
Swaps				
1,515.0	-	900.9	514.1	100.0
סך הכל				
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
448.6	-	-	398.6	50.0
ב. נגזרים אחרים (1)				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה				
594.0	587.8	6.2	-	-
אופציות שנכתבו				
594.0	587.8	6.2	-	-
אופציות שנקנו				
1,188.0	1,175.6	12.4	-	-
סך הכל				
ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
חוזי החלפת מטבע חוץ (spot)				
122.6	-	122.6	-	-
2,825.6	1,175.6	1,035.9	514.1	100.0
סך הכל				

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים ALM ⁽²⁾⁽¹⁾				
14.8	-	12.3	1.8	0.7
שווי הוגן ברוטו חיובי				
4.9	-	1.3	2.3	1.3
שווי הוגן ברוטו שלילי				
ב. נגזרים אחרים ⁽¹⁾				
1.7	1.6	0.1	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
1.7	1.6	0.1	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				
16.5	1.6	12.4	1.8	0.7
סך הכל שווי הוגן ברוטו חיובי				
6.6	1.6	1.4	2.3	1.3
סך הכל שווי הוגן ברוטו שלילי				

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גזר.

ביאור 9 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

ליום 31 בדצמבר 2014				
(מבוקר)				
סך הכל	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל - מדד	אחר
א. נגזרים ALM (2)(1)				
-	-	-	-	-
1,190.1	-	1,190.1	-	-
198.3	-	-	198.3	-
1,388.4	-	1,190.1	198.3	-
סך הכל				
198.3	-	-	198.3	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.
ב. נגזרים אחרים (1)				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה				
4,270.4	4,179.5	90.9	-	-
4,270.4	4,179.5	90.9	-	-
8,540.8	8,359.0	181.8	-	-
סך הכל				
-	-	-	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
53.1	-	53.1	-	-
9,982.3	8,359.0	1,425.0	198.3	-
סך כל הסכום הנקוב				

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים ALM ⁽²⁾⁽¹⁾

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

21.1	-	20.4	0.7	-
19.7	-	16.0	3.7	-
ב. נגזרים אחרים ⁽¹⁾				
19.3	18.6	0.7	-	-
19.3	18.6	0.7	-	-
40.4	18.6	21.1	0.7	-
39.0	18.6	16.7	3.7	-
סך הכל שווי הוגן ברוטו חיובי				
סך הכל שווי הוגן ברוטו שלילי				

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ spot

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גזר.

ביאור 9 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד

ליום 31 במרץ 2015				
(בלתי מבוקר)				
סך הכל	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
39.0	5.7	16.9	16.4	יתרה מאזנית של נכסים מכשירים נגזרים ⁽²⁾
-	-	-	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
39.0	5.7	16.9	16.4	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
101.7	13.7	26.1	61.9	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
140.7	19.4	43.0	78.3	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
35.6	5.3	13.4	16.9	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
2.4	-	2.4	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
33.2	5.3	11.0	16.9	ביטחון במזומן ששועבד
33.2	5.3	11.0	16.9	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
ליום 31 במרץ 2014				
(בלתי מבוקר)				
סך הכל	בנקים	בורסות		
16.5		14.8	1.7	יתרה מאזנית של נכסים מכשירים נגזרים ⁽²⁾
-	-	-	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(0.7)	(0.7)	-	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
15.8	14.1	1.7		סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
39.9		31.1	8.8	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
55.7	45.2	10.5		סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
6.6	4.9	1.7		סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
ליום 31 בדצמבר 2014				
(מבוקר)				
סך הכל	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
40.4	5.3	21.1	14.0	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
-	-	-	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
40.4	5.3	21.1	14.0	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
103.5	13.7	35.1	54.7	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
143.9	19.0	56.2	68.7	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
39.0	5.3	19.6	14.1	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
6.5	-	6.5	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
32.5	5.3	13.1	14.1	ביטחון במזומן ששועבד
32.5	5.3	13.1	14.1	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(1) ההפרש אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על החבות של הלווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

(2) מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם לימים 31.3.2015, 31.3.2014 ו- 31.12.2014 בסך 39.0 מיליוני ש"ח, 16.5 מיליוני ש"ח ו- 40.4 מיליוני ש"ח בהתאמה, הכלולה בסעיף נכסים בגין מכשירים נגזרים.

ביאור 9 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. פרוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות על בסיס מאוחד

ליום 31 במרץ 2015				
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
(בלתי מבוקר)				
200.0	-	-	200.0	-
383.6	80.4	107.5	-	195.7
1,078.7	-	-	244.9	833.8
10,422.2	0.6	106.7	134.0	10,180.9
12,084.5	81.0	214.2	578.9	11,210.4
סך הכל				

ליום 31 במרץ 2014				
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
(בלתי מבוקר)				
100.0	-	-	50.0	50.0
514.1	141.1	373.0	-	-
1,035.9	-	52.3	94.1	889.5
1,175.6	-	-	-	1,175.6
2,825.6	141.1	425.3	144.1	2,115.1
סך הכל				

ליום 31 בדצמבר 2014				
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
(מבוקר)				
-	-	-	-	-
198.3	93.3	105.0	-	-
1,425.0	-	-	292.1	1,132.9
8,359.0	0.6	151.7	66.0	8,140.7
9,982.3	93.9	256.7	358.1	9,273.6
סך הכל				

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

השיטה וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים פקדונות בבנקים, אגרות חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים - לפי שווי שוק, ניירות ערך לא סחירים - לפי נתוני שערך המתקבלים ממקורות חיצוניים.

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכחים בשיעורי נכיון מתאימים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות לפי סוגי אוכלוסיה עיקריים בחלוקה לפי מיגזרי הצמדה ואשראי בשיעורי ריבית קבועה ומשתנה. תזרימי המזומנים (קרן וריבית) הונו בשיעורי ריבית זהה לשיעורי הריבית הממוצעת לפיה נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. לא הובאו בחשבון בחישוב השווי ההוגן פרעונות מוקדמים של אשראים כאשר השפעתם אינה חד משמעית. השווי ההוגן של יתרות חובה בחשבונות עו"ש הוערך בהתאם ליתרה המאזנית.

השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית נכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי נכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי מחיקות והפרשות להפסדי אשראי. לא הובאו בחשבון בחישוב השווי ההוגן פרעונות מוקדמים של אשראים כאשר השפעתם אינה חד משמעית.

פיקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים דומים, על ידי הבנק ביום הדיווח, למעט אגרות חוב הרשומות למסחר בבורסה המוצגות לפי שווי שוק. השווי ההוגן של יתרות זכות בחשבונות עו"ש ושל פיקדונות ללא זמן פירעון הוערכו בהתאם ליתרה המאזנית.

לגבי מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי ההוגן הוערך על פי הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידי המהווה בשיעור ריבית המשקף את רמת הריבית בו היתה מבוצעת עסקה דומה במועד הדיווח. מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק ומכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו על בסיס מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מכשירים פיננסיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים ובריבית שוק משתנה - היתרה במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן כפוף לשינויים בסיכוני אשראי ובמרווח הבנק בעסקאות בריבית משתנה.

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 במרץ 2015				
(בלתי מבוקר)				
שווי הוגן				
יתרה במאזן	רמה 1 (1)	רמה 2 (1)	רמה 3 (1)	סה"כ (2)
נכסים פיננסיים				
מזומנים ופיקדונות בבנקים	3,161.1	-	-	3,161.1
ניירות ערך ⁽²⁾	793.4	738.9	86.5	3.7
אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾	9,520.5	-	-	9,639.3
נכסים בגין מכשירים נגזרים	39.0	22.1	16.9	-
נכסים פיננסיים אחרים	16.3	-	-	16.3
סך הכל הנכסים הפיננסיים	13,530.3	3,922.1	103.4	9,659.3
התחייבויות פיננסיות				
פיקדונות הציבור	11,124.6	-	2,382.4	8,793.8
פיקדונות מבנקים	42.3	-	-	50.2
פיקדונות הממשלה	2.1	-	-	2.1
ניירות ערך שהושאלו	245.7	245.7	-	-
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	1,421.3	1,257.9	-	200.2
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	35.6	22.1	13.5	-
התחייבויות פיננסיות אחרות	120.7	-	-	120.7
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות	12,992.3	1,525.7	2,395.9	9,167.0

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
- רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור ניירות ערך.
- (3) מזה, אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון לימים 31.3.14, 31.12.14 ו- 31.12.14 בסך 9.3 מיליון ש"ח, 7.4 מיליון ש"ח ו- 19.8 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (4) מזה: נכסים אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 31.03.2015, 31.03.2014 ו- 31.12.2014 בסך 3,788.0 מיליון ש"ח, 3,425.0 מיליון ש"ח, 3,987.7 מיליון ש"ח, בהתאמה. התחייבויות אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 31.03.2015, 31.03.2014 ו- 31.12.2014 בסך 2,418.0 מיליון ש"ח, 1,366.2 מיליון ש"ח, 1,960.9 מיליון ש"ח, בהתאמה. למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאור 10 א'.
- (5) לעניין פריטים אשר נמדדו בשווי הוגן כחלק מייחוס עלויות הרכישה של חברת כלל בטוחה, ראה ביאור 7ה', בדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר, 2013.

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 במרץ 2014					
(בלתי מבוקר)					
שווי הוגן					
סה"כ ⁽²⁾	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	יתרה במאזן	
נכסים פיננסיים					
2,497.7	431.4	-	2,066.3	2,497.7	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,116.4	3.7	99.0	1,013.7	1,119.3	ניירות ערך ⁽²⁾
9,635.0	9,635.0	-	-	9,593.4	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
16.5	-	14.8	1.7	16.5	נכסים בגין מכשירים נגזרים
18.1	18.1	-	-	18.1	נכסים פיננסיים אחרים
13,283.7	10,088.2	113.8	3,081.7	13,245.0	סך הכל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
10,947.9	10,947.9	-	-	10,855.0	פיקדונות הציבור
61.5	61.5	-	-	52.1	פיקדונות מבנקים
401.2	-	-	401.2	401.2	פיקדונות הממשלה
1,350.2	246.3	-	1,103.9	1,315.7	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
6.6	-	4.9	1.7	6.6	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
79.4	79.4	-	-	79.4	התחייבויות פיננסיות אחרות
12,846.8	11,335.1	4.9	1,506.8	12,710.0	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור ניירות ערך.
 (3) מזה, אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון לימים 31.3.14, 31.3.13 ו- 31.12.13 בסך 7.4 מיליון ש"ח, 32.2 מיליון ש"ח ו- 8.1 מיליון ש"ח, בהתאמה.
 (4) מזה: נכסים אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 31.03.2014, 31.03.2013 ו- 31.12.2013 בסך 3,425.0 מיליון ש"ח, 2,507.7 מיליון ש"ח, 3,528.0 מיליון ש"ח, בהתאמה. התחייבויות אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 31.03.2014, 31.03.2013 ו- 31.12.2013 בסך 1,366.2 מיליון ש"ח, 670.9 מיליון ש"ח, 1,229.0 מיליון ש"ח, בהתאמה. למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאור 10 א'.
 (5) לעניין פריטים אשר נמדדו בשווי הוגן כחלק מייחוס עלויות הרכישה של חברת כלל בטוחה, ראה ביאור 7ה', בדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר, 2013.

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2014					
(מבוקר)					
שווי הוגן					
סה"כ ⁽⁴⁾	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	יתרה במאזן	
נכסים פיננסיים					
3,278.0	-	-	3,278.0	3,278.0	מזומנים ופיקדונות בבנקים
902.4	3.7	1.1	897.6	880.4	ניירות ערך ⁽²⁾
9,679.7	9,679.7	-	-	9,566.5	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
40.4	-	21.1	19.3	40.4	נכסים בגין מכשירים נגזרים
17.2	17.2	-	-	17.2	נכסים פיננסיים אחרים
13,917.7	9,700.6	22.2	4,194.9	13,782.5	סך הכל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
11,052.1	9,130.2	1,921.9	-	10,977.2	פיקדונות הציבור
43.8	43.8	-	-	42.5	פיקדונות מבנקים
5.0	5.0	-	-	5.0	פיקדונות הממשלה
582.7	-	-	582.7	582.7	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו
1,532.3	209.9	-	1,322.4	1,503.1	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
39.0	-	19.7	19.3	39.0	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
105.2	105.2	-	-	105.2	התחייבויות פיננסיות אחרות
13,360.1	9,494.1	1,941.6	1,924.4	13,254.7	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

ביאור 10א - פריטים הנמדדים בשווי הוגן

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

ליום 31 במרץ 2015 (בלתי מבוקר)				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה:				
263.1	-	39.8	223.3	אגרות חוב ממשלת ישראל
23.1	-	13.0	10.1	אגרות חוב חברות אחרות
286.2	-	52.8	233.4	סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למטרות מסחר:				
263.6	-	25.1	238.5	אגרות חוב - של ממשלת ישראל
38.2	-	8.6	29.6	אגרות חוב זמניות חברות אחרות
301.8	-	33.7	268.1	סך הכל ניירות ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
-	-	-	-	חוזי ריבית שקל מדד
0.7	-	0.7	-	חוזי ריבית - אחר
17.4	-	16.2	1.2	חוזי מטבע חוץ
20.9	-	-	20.9	חוזי מניות
39.0	-	16.9	22.1	סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים
627.0	-	103.4	523.6	סך הכל הנכסים הפיננסים
התחייבויות				
ניירות ערך שהושאלו				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
1.3	-	1.3	-	חוזי ריבית - שקל מדד
1.3	-	1.3	-	חוזי ריבית - אחר
12.1	-	10.9	1.2	חוזי מטבע חוץ
20.9	-	-	20.9	חוזי מניות
35.6	-	13.5	22.1	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
35.6	-	13.5	22.1	סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות

ביאור 10א - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

ליום 31 במרץ 2014 (בלתי מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
מיליוני ש"ח			
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה:			
493.0	-	-	493.0
11.7	-	1.2	10.5
504.7	-	1.2	503.5
סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה			
ניירות ערך למטרות מסחר:			
406.0	-	97.8	308.2
3.0	-	-	3.0
409.0	-	97.8	311.2
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
0.7	-	0.7	-
1.8	-	1.8	-
12.4	-	12.3	0.1
1.6	-	-	1.6
16.5	-	14.8	1.7
930.2	-	113.8	816.4
סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים			
סך הכל הנכסים הפיננסיים			
התחייבויות			
401.2	-	-	401.2
ניירות ערך שהושאלו			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:			
1.3	-	1.3	-
2.3	-	2.3	-
1.4	-	1.3	0.1
1.6	-	-	1.6
6.6	-	4.9	1.7
407.8	-	4.9	402.9
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות			

ביאור 10א - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
מיליוני ש"ח				
נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה:				
380.5	-	-	380.5	אגרות חוב ממשלת ישראל
22.8	-	1.1	21.7	אגרות חוב חברות אחרות
403.3	-	1.1	402.2	סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למטרות מסחר:				
266.0	-	-	266.0	אגרות חוב ממשלת ישראל
266.0	-	-	266.0	סך הכל ניירות ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
0.7	-	0.7	-	חוזי ריבית - אחר
21.1	-	20.4	0.7	חוזי מטבע חוץ
18.6	-	-	18.6	חוזי מניות
40.4	-	21.1	19.3	סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים
709.7	-	22.2	687.5	סך הכל הנכסים הפיננסים
התחייבויות				
ניירות ערך שהושאלו				
582.7	-	-	582.7	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
3.7	-	3.7	-	חוזי ריבית - אחר
16.7	-	16.0	0.7	חוזי מטבע חוץ
18.6	-	-	18.6	חוזי מניות
39.0	-	19.7	19.3	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
621.7	-	19.7	602.0	סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות

ביאור 11 - הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושת החודשים		
שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2014	2015	
הכנסות ריבית		
86.2	52.4	מאשראי לציבור
4.7	0.8	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
-	0.1	מפיקדונות בבנקים
3.8	2.4	מאגרות חוב
0.1	0.1	מנכסים אחרים
94.8	55.8	סך הכל הכנסות הריבית
הוצאות (הכנסות) ריבית		
13.8	(17.2)	על פיקדונות הציבור
0.3	(0.2)	על פיקדונות מבנקים
0.1	0.2	על ניירות ערך שהושאלו
5.5	(6.7)	על תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
19.7	(23.9)	סך הכל הוצאות הריבית
75.1	79.7	סך הכנסות ריבית, נטו
פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב		
1.2	1.8	מוחזקות לפדיון
2.2	0.3	זמינות למכירה
0.4	0.3	למסחר
3.8	2.4	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

ביאור 12 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושת החודשים		
שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2014	2015	
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר		
1. מפעילות במכשירים נגזרים		
(3.1)	1.9	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽¹⁾
(0.6)	(3.1)	2. הפרשי שער, נטו (ללא השפעת נגזרים)
3. מהשקעה באגרות חוב		
4.2	0.6	רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ⁽²⁾
-	-	הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ⁽²⁾
4.2	0.6	סך הכל מהשקעה באג"ח
0.5	(0.6)	סך הכל בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר		
(0.7)	(1.7)	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
3.7	4.8	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו ⁽³⁾
-	0.2	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו ⁽⁴⁾
3.0	3.3	סך הכל מפעילויות מסחר
3.5	2.7	סך הכנסות מימון שאינן מריבית

(1) מכשירים נגזרים מהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(2)

(3) מזה חלק הרווחים הקשורים לאג"ח למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן, לימים 31.03.2015, ו- 31.03.2014 בסך של 3.5 מיליוני ש"ח ו- 3.2 מיליוני ש"ח, בהתאמה. מזה חלק ההפסדים הקשורים לאג"ח למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן, לימים 31.03.2015, ו- 31.03.2014 בסך של (0.3) מיליוני ש"ח ו- (0.2) מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(4) לימים 31.03.2015, ו- 31.03.2014 לא קיימים רווחים והפסדים הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן.

ביאור 13 - מגזרי פעילות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2015 (בלתי מבוקר)					
סה"כ	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	בנקאות פרטית	משקי בית
79.7	-	3.7	8.9	5.6	61.5
43.0	-	2.9	12.1	3.7	24.3
-	-	(0.8)	0.1	-	0.7
122.7	-	5.8	21.1	9.3	86.5
17.7	-	2.6	7.1	1.6	6.4

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2014 * (בלתי מבוקר)					
סה"כ	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	בנקאות פרטית	משקי בית
75.1	-	7.5	9.2	4.5	53.9
36.0	-	3.5	9.8	2.7	20.0
-	-	(2.1)	0.4	0.2	1.5
111.1	-	8.9	19.4	7.4	75.4
19.9	-	4.7	11.1	0.5	3.6

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 * (מבוקר)					
סה"כ	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	בנקאות פרטית	משקי בית
317.0	-	37.0	34.5	18.9	226.6
147.9	-	18.1	46.7	9.9	73.2
-	-	(10.4)	2.1	1.1	7.2
464.9	-	44.7	83.3	29.9	307.0
65.2	-	26.7	32.5	0.9	5.1

* הוצג מחדש בעקבות יישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים ראה ביאור 1.4.1

ביאור 14 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

סה"כ	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו	התאמות בגין הטבות לעובדים	סה"כ
שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ לשנת 2015 ולשנת 2014 (לא מבוקר) *			
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014	(0.3)	1.2	0.9
שינוי נטו במהלך התקופה	0.7	(1.1)	(0.4)
יתרה ליום 31 במרץ 2015	0.4	0.1	0.5
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013	0.3	1.7	2.0
שינוי נטו במהלך התקופה	(0.6)	(0.1)	(0.7)
יתרה ליום 31 במרץ 2014	(0.3)	1.6	1.3
שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנת 2014 (מבוקר) *			
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013 (מבוקר)	0.3	1.7	2.0
שינוי נטו במהלך התקופה	(0.6)	(0.5)	(1.1)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014	(0.3)	1.2	0.9

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ לשנת 2015 ולשנת 2014 (לא מבוקר) ולתקופה של שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 *

לשנה שנסתיימה ביום			לשלושת החודשים שהסתיימו ביום					
31 בדצמבר 2014			31 במרץ 2014			31 במרץ 2015		
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)					
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן								
6.1	(3.2)	9.3	1.5	(0.9)	2.4	0.3	(0.2)	0.5
(6.7)	3.6	(10.3)	(2.1)	1.2	(3.3)	0.4	(0.3)	0.7
(0.6)	0.4	(1.0)	(0.6)	0.3	(0.9)	0.7	(0.5)	1.2
סה"כ השינוי נטו במהלך התקופה								
הטבות לעובדים								
(0.1)	0.1	(0.2)	-	-	-	(1.1)	0.6	(1.7)
(0.4)	0.1	(0.5)	(0.1)	0.1	(0.2)	-	0.1	(0.1)
(0.5)	0.2	(0.7)	(0.1)	0.1	(0.2)	(1.1)	0.7	(1.8)
(1.1)	0.6	(1.7)	(0.7)	0.4	(1.1)	(0.4)	0.2	(0.6)
סה"כ השינוי נטו במהלך התקופה								

* החל מיום 1 בינואר, 2015 הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בטיפול החשבונאי בזכויות עובדים. הכללים החדשים יושמו למפרע החל מיום 1 בינואר, 2013. מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. למידע בדבר ההשפעה המצטברת של האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים ראה ביאור 1.4.1.

ביאור 15 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח

1. ביום 16 בדצמבר, 2014, הציע בנק ירושלים לדירקטוריון בנק דקסיה בע"מ מתווה עסקה לרכישת מלוא הון המניות של בנק דקסיה ישראל בע"מ. ביום 29 באפריל, 2015, התקבל בבנק ירושלים מכתב מבנק דקסיה ישראל בע"מ שבו הודיע כי החליט שלא להיענות להצעת בנק ירושלים. ביום 12 במאי, 2015 דן דירקטוריון הבנק בתשובת בנק דקסיה והחליט כי הצעת בנק ירושלים תישאר בתוקף בשלב זה. בהתאם, הוציא הבנק ביום 13 במאי, 2015 מכתב תשובה לבנק דקסיה, בו מודיע הבנק לבנק דקסיה כי הצעתו נותרת בשלב זה בתוקף וחוזר ומציע לקיים דיאלוג ענייני ורציני לגבי ההצעה האמורה. כמו כן, אישר דירקטוריון הבנק ביום 12 במאי, 2015 את התקשרות הבנק במזכר הבנות בלתי מחייב עם קרן השקעות אמריקאית, לפיה הביעה הקרן נכונות לשקול להתחייב לרכוש 15%-20% ממניות בנק ירושלים לאחר השלמת העסקה לרכישת מניות בנק דקסיה, ככל שעסקה זו תושלם בהתאם להצעה (כמובן בכפוף לקבלת היתר החזקה מבנק ישראל).
2. בעקבות פניית הפיקוח על הבנקים, לרבות מכתבם מיום 24 בפברואר, 2015, קיים הדירקטוריון בישיבתו מיום 25 בפברואר, 2015, דיון חוזר בקשר להחלטתו מיום 14 באוגוסט, 2014, לאישור תנאי הכהונה וההעסקה של מנכ"ל הבנק, זאת על אף שהבנק בדעה כי החלטת הדירקטוריון הקודמת נתקבלה כדיון, ואף קיבל חוות דעת משפטית התומכת בעמדתו זו. בדיון החוזר הנ"ל, התייחס הדירקטוריון, בין היתר, להחלטת האסיפה הכללית מיום 20 ביולי, 2014, שלא אישרה את תנאי הכהונה וההעסקה של המנכ"ל בהיעדר רוב מקרב בעלי מניות המיעוט (49.38% הצביעו בעד, קרי חסרו 0.62%). בדיון החוזר, החליט הדירקטוריון, כי התקיימו במקרה זה התנאים המנויים בחוק החברות תשנ"ט-1999, לאישור תנאי הכהונה וההעסקה הנ"ל של המנכ"ל, ועל יסוד נימוקים מפורטים, ולאחר שבחן, בין השאר, את החלטת האסיפה הכללית, אישר מחדש את תנאי הכהונה וההעסקה של המנכ"ל.
3. ביום 25 בפברואר, 2015, החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד ביניים במזומן בסך של 4.5 מיליוני ש"ח (ברוטו) על בסיס יתרת עודפי הבנק. הדיבידנד בסך 0.0638 ש"ח לכל מניה רגילה בת 1 ש"ח ע.ג. שולם ביום 22 במרץ, 2015, לבעלי המניות אשר החזיקו במניות הבנק ביום 8 במרץ, 2015 (המועד הקובע).

ביאור 16 - אירועים לאחר תאריך המאזן

1. ביום 30 באפריל, 2015, הודיע מר אוריאל פז, מנכ"ל הבנק, על כוונתו לסיים את כהונתו כמנכ"ל הבנק, וזאת לאחר כהונה של כחמש שנים בתפקיד זה. מועד סיום כהונתו של מר פז כמנכ"ל הבנק הינו ביום 31 באוקטובר, 2015, אלא אם יקבע הבנק מועד מוקדם יותר.
2. ביום 3 במאי, 2015, הודיעה חברת הדירוג Standard & Poor's Maalot כי היא מותירה את דירוג הבנק על ilA+ וכן את תחזית הדירוג ליציבה.
3. ביום 17 במאי, 2015, מכר הבנק לציבור את כל אחזקותיו באג"ח סדרה ח' של חברת "ירושלים מימון והנפקות בע"מ" (חברה בבעלות מלאה של הבנק) בעג כולל של 151,060 אלפי ש"ח.

סניפי הבנק וחברות בנות

ההנהלה המרכזית

רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה

מען לדיוור: רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

האגף העסקי

רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה

סניף בנקאות פרטית

רח' קרן היסוד 18, ירושלים 92149

סניף ירושלים

רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

סניף גאולה

רח' יעקב מאיר 10, ירושלים 95513

סניף תל אביב

רח' אחד העם 21, ת"א 65251

סניף באר שבע

רח' הדסה 90, באר שבע 84221

סניף חיפה

רח' פל-ים 9 (בית צים), חיפה 33095

סניף בני ברק

רח' חזון איש 2, בני ברק 51512

סניף אשקלון

רח' הרצל 5, אשקלון 78601

סניף אשדוד

רח' שבי ציון 118, אשדוד 77273

סניף ראשון לציון

רח' הרצל 63, ראשל"צ 75267

סניף חולון

רח' סוקולוב 28, חולון 58256

סניף פתח תקוה

רח' ההגנה 10, פ"ת 49591

סניף נתניה

רח' הרצל 45, נתניה 42401

סניף מודיעין עילית

אבני נזר 18, מודיעין עילית

סניף פסגת זאב

שד' משה דיין 164, ירושלים

סניף קרית

דרך עכו 192, קרית ביאליק 27000

סניף נצרת

מרכז אל ריאד 6092/50, נצרת 16000

סניף סחנין

קניון סחנין מול, כביש ראשי סחנין

סניף כרמיאל

מעלה כמון 5, קניון חוצות כרמיאל, כרמיאל

סניף אום אל פחם

קניון אלהרם, כביש ראשי, אום אל פחם

סניף בת ים

קניון בת ים, רח' יוספטל 92 בת ים

סניף אלעד

רבי יהודה הנשיא, 94 אלעד

סניף בית שמש

רח' רבין 2, קניון נעימי, בית שמש

סניף ביתר עילית

ישמח ישראל 2, מרכז חיים זקן - תמרים, ביתר עילית

ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ

רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

כתובתינו באינטרנט:
www.bankjerusalem.co.il